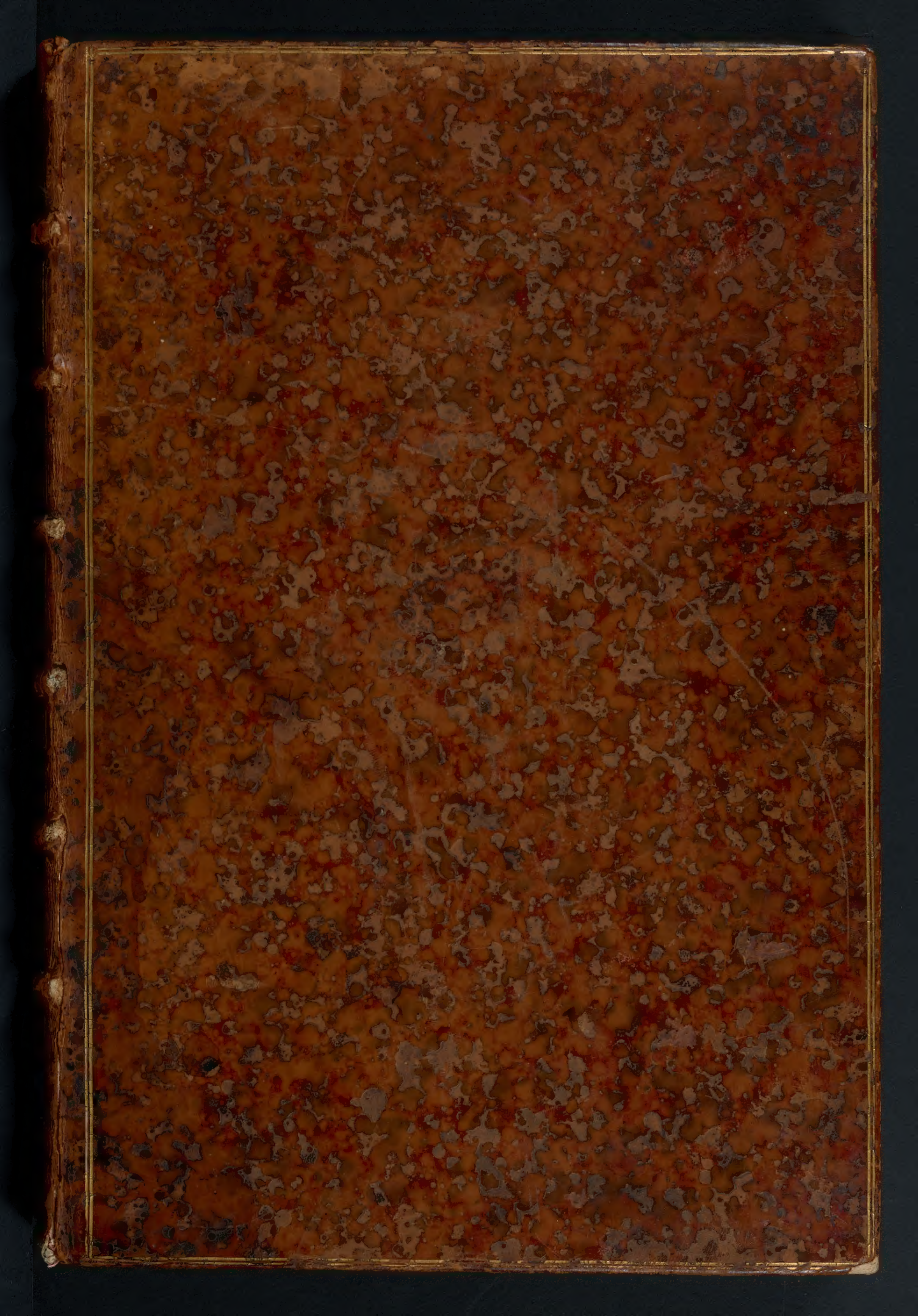
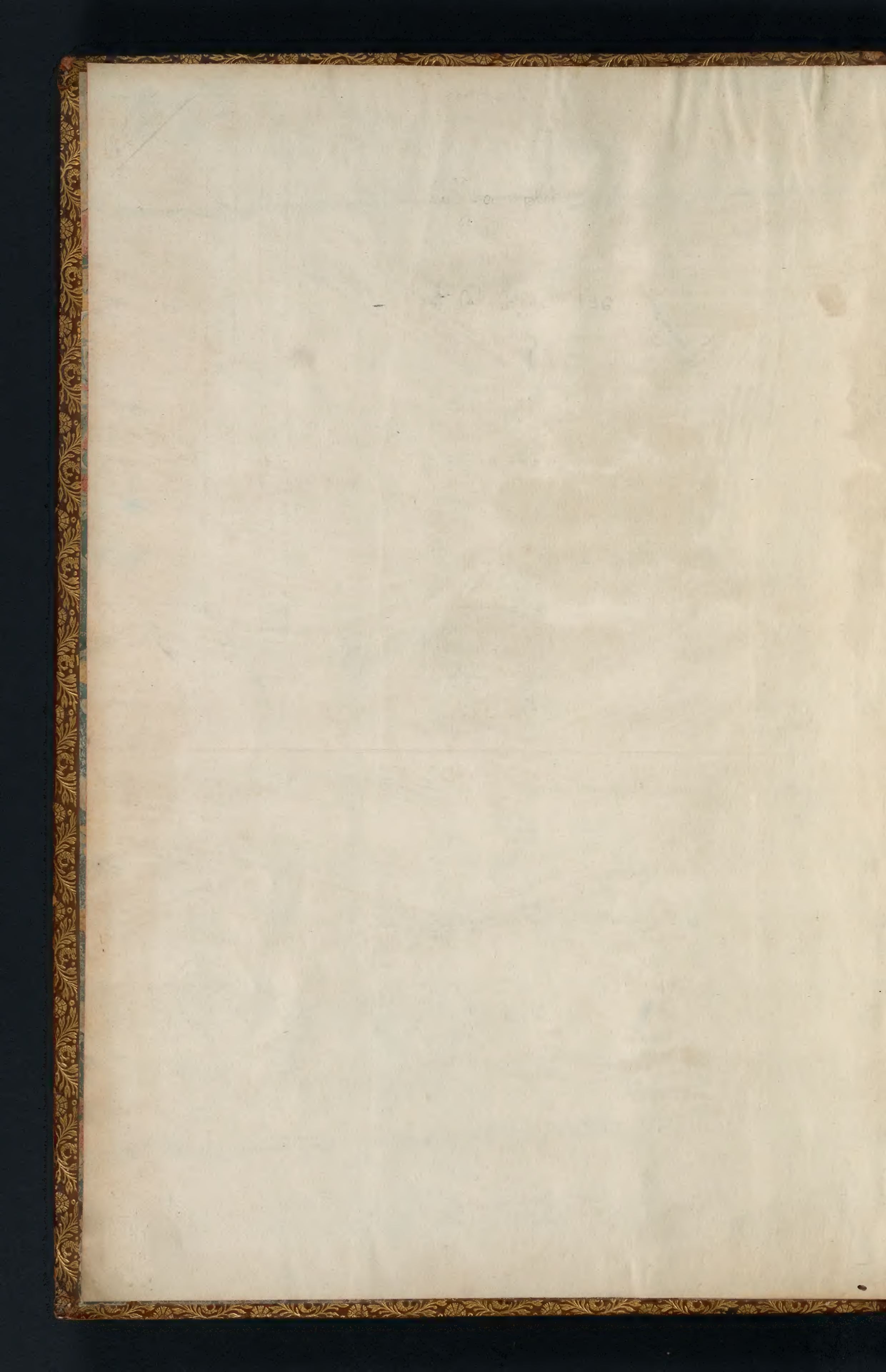
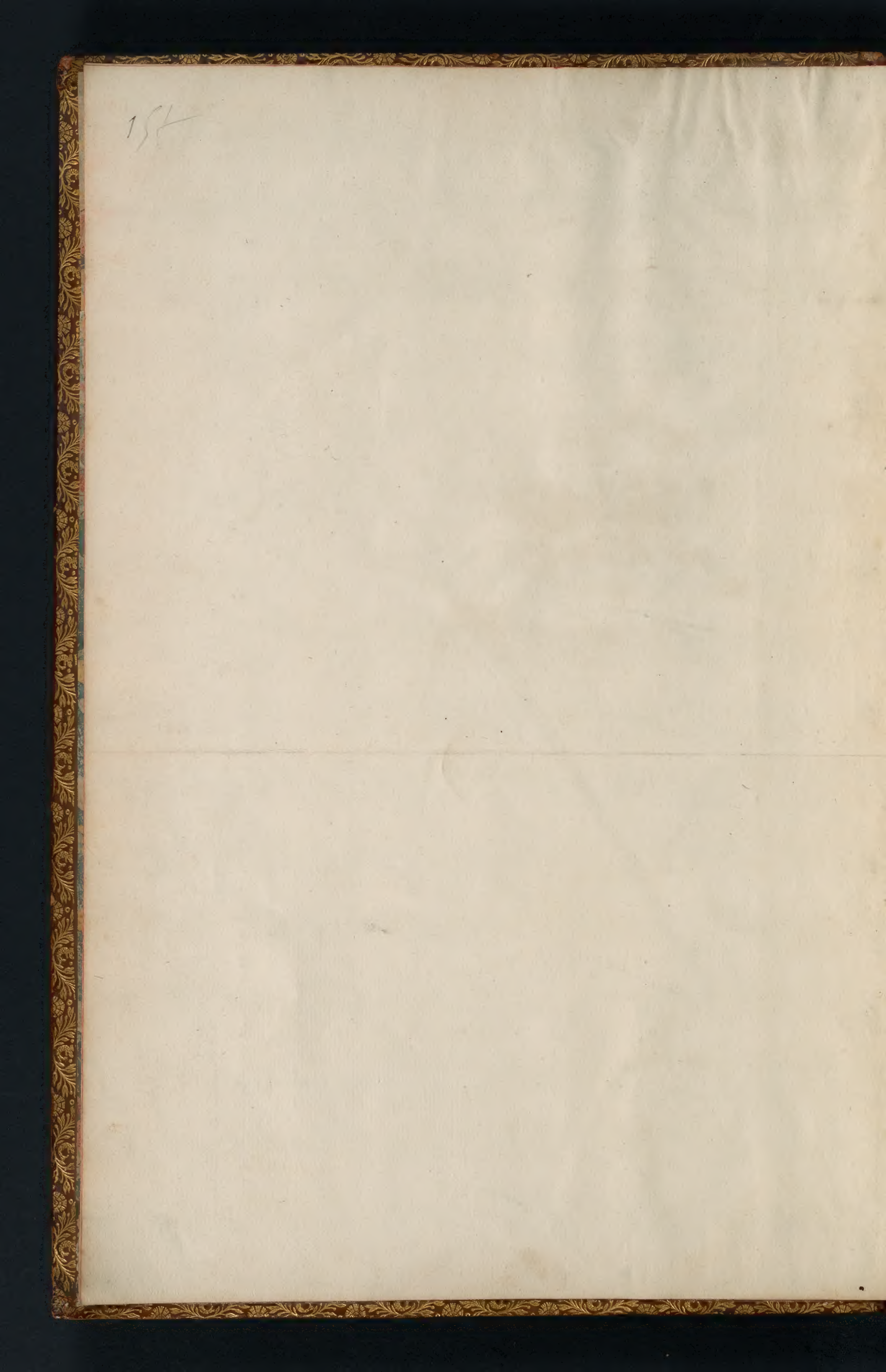

75 Nunc satiabor cum apparuerit gloria dei

FLORILEGIVM EMANVELIS SWEERTI SEPTIMONTI BATAVI AMSTELEDAMI COMORANTIS, TRACTANS DE VARIIS FLORIB. ET ALIIS INDICIS PLATIS AD VIVUM DELINEATVM IN DVABVS PARTIB. ET QVATVOR LINGVIS CONCINNATVM.

יהוה

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO S. CÆSAREÆ MAIESTATIS.

Impressum Francofurti ad Mœnum Apud Anthonium Kempner sumptib. Autoris. 1612.
De novo correctum et emendatum

Met Privilegie van de E. M. Heeren Staten Generael,

Voor den tijd van Ses Iaeren.

Nunc satiabor

SI quis præsentis opusculi, nec non eorundem in eodem contentorum florum, plantarum & radicum copiam habere desiderat, is ea tempore nundinarum Francofurti in ipsius authoris in frontispicio libri positi officina ante curiam: extra nundinas verò Ambstelodami apud Emanuelem Svvertium habitantem in Flora, venalia inueniet.

So jemant waer/ die Lust heeft van dese Boecken/ ofte Bloemen/ die daerinne begrepen staen/ te coopen/ dye kome in der Messtyt voor het Raethauys op ten Roemer / in den Laden van desen Auteur Manuel Sweerts: Na de Messe tot Amsterdam/ by Emanuel Sweertz wonende op den Bloemgracht in Flora/ sall een jeder goet bescheyt doen.

So jemandt were/ der zu diesem gegenwertigen Buch/ oder auch den Blumen/ Gewächsen vnd Zwibeln/ so in demselben begrieffen/ Lust hette/ der kan sie Meßzeiten/ zu Franckfort in deß Authoris Laden vor dem Römer/ ausser der Messen aber zu Ambsterdam bey Emanuel Swertz wonhafftig auff dem Bloemgracht/ in Flora bekommen.

MEßieurs s' il y a quelcun qui desire d' achepter de ces Liures, Plantes ou fleurs : narrée en cesdicts Liures, ils se troueront à la foire de Francfort deuant le Rœmer: ou maison de la ville, dedans la boutique de l' Autheur Emmanuel Svverts, Mais apres, la foire a Amsterdame aupres de Emanuel Svverts demeurant sur le Bloemgracht.

Potot   Pitois D. m.

Laurent D. m.

IN FLORILEGIVM NOVVM
EXCEL. ATQVE
CLARISSIMI BOTAMICI DOMIN
EMANVELIS SWEERTII BATAVI
EPIGRAMMA.

SVVERTIVS in vita flores dum colligit omneîs,
Atq; videt vitam floribus esse parem.
Ne simul, vt Flores, fieret quoque vita caduca,
Vita sed vt vitæ & floribus esse queat.
Æternos, senior iam factus, construit hortos,
Hosce suæ vitæ, floribus hosce suis.
Florilegum ecce catum: qui seq; suosq; labores,
Post sua, ne pereant, viuere fata facit.

Serenissimi Domini Electoris Saxoniæ

Secret. IOHANNES SCVSSIVS

Dresdæ faciebat.

POTENTISSIMO INVICTISSIMO, SACRATISSIMOQVE PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO MATTHIÆ ELECTO ROMANORVM IMperatori ſemper Auguſto, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclauoniæ, &c. Regi, Archiduci Auſtriæ, Duci Burgundiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ & Wirtembergæ, &c. Comiti Tirolis, &c. Domino meo Clementiſſimo.

POTENTISSIME, Inuictiſſime, Sacratiſſimeque Romanorum Imperator. V. C. M. ſint mea debita ſeruitia in omni obedientia & humillima ſubiectione, deuota ſemperque paratiſſima. Etſi ab ineunte mea ætate Naturæ rerum matris mirabilia quæcunque mihi ad ſummum ſemper placuerint, vt ſunt tot tamque mirabiles Conchyliorum marinorum facies, Gemmæ, lapideſq; pretioſi, Flores rariſſimi & pulcerrimi, volatilia diuerſi generis, Aquatilia adeò monſtroſa, vt natura ipſa vel ab iis abhorrere queat. Quadrupedes quoque monſtroſiſſimi fructuſque varij cum noſtris nullam ſimilitudinem habentes, quæ omnia (vt eſt noſtra ætas felicior in ijs inquirendis) quotidiè ex vtriuſque Indię oris & terræ meditullijs, ad nos nauigationum noſtrarum commoditate adferuntur: Inter omnia hęc tamen diuerſa illa atque adeò rariſſima Florum genera ſeorſim animum meum neſcio qua dulcedine affecerunt, per hæc enim Deus opera, potentiamq; ſuam nobis voluit oſtendere. In his etiam vetuſtiſſimi Aborigines noſtri tantoperè ſeſe delectarunt, vt hortos quoque penſiles ad eoſdem melius, curioſiuſque colendos & cuſtodiendos incredibili ſumptu extruxerint: vti de Semiramide Mœcenate atque aliis Regibus Reginiſque & Principibus factum legimus. Si verò veteres Romani, qui ſuo tempore inuentoribus vtilis alicujus Herbæ plantæve aut Floris, diuinos tribuendo honores inter Diuos retulerunt. Quid eos nunc temporis ſi reſurgere, & videre daretur, tot vbique gentium cultiſſimos hortos Florum multiplicium & incognitorum generibus variè ornatos & refertos, dicturos facturosvè putes? Præſertim illorum Florum quibus Regio Peruana, Americana atque India Orientalis omnis abundat, quę antè annos plus minus centum inuenta. De quibus omnibus, quum exquiſitiſſimos quoſque Sacr. Memoriæ D. Rodulphus II. Roman. Imperator, ſemper Auguſtus veruſque atque æuiternus Hortorum Deus, à me oblatos, in hortum ſuum Cæſareum accumulaſſet, tàm curioſè atque decenter non ſolùm coli ac cuſtodiri deſtinauit, verum etiam mihi onus, eorum in æs incidendorum pręloque mandandorum, demandare Cæſareæ ſuę Maieſtati benè viſum fuerit. Ego verò etiam prouinciam illam haud ſolum non negligere, ſed pro voto Sacr. Cæſ. Maieſtatis ſummâ curâ diligentiaque exequi non dubitaui. Quum jam diſpicerem animo meo cui potiſſimum hoc opus, dedicarem, quò facilius ab omnibus maleuolorum Zoïlorumque dentibus illæſum defendi poſſit. Nemo dignior occurrit, tua Sacr. Cæſ. Maieſtate, nec cui majore merito id fieri debeat. Succeſſorem enim te Deus Opt. Max. nobis dedit, tanti naturalium omnium rerum Admiratoris videlicet ſacratiſſimæ memorię fratris ſuæ Maieſtatis Rodulph. II. quantus nemo vnquam Principum legitur, nec humana memoria attingit, vnquam antea extitiſſe. Quem Tuę Sacratiſſime Maieſtatis zelum quum conſiderarem ſtimulus mihi fuit additus arripiendi & exſequendi onus à ſua Majeſtate mihi demandatum, fretuſq; ſpe ſumma Tuam ſacratiſſimam Cæſaream Majeſtatem non minorem admiratorem, vbi per bellorum impendentium otium licuerit, futurum harum

rum ipſarum rerum naturalium & florum exoticorum & rariorum, omnem planè abſcidi dubitationem metumque, tuę Cæſ. Maieſtati dicandi conſecrandique hoc meum opus; Confidenter itaque hoc oro àc ſupplico, Inuictiſſime Imperator, vt placeat tuę Maieſtati opus hoc meum, boni conſulere, defenſioni tuę mancipatū conſeruare, ſcio enim tuę Maieſtatis Auguſtiſſimum patrocinium ſatis firmo vmboni futurum contra quoſvis Zoïlorum omnium ſarcaſticos vanosque inſultus. Ego viciſſim hac ope ſubſidioque fretus opus hoc indies augere laborabo. Porro, DEVM OPT. MAX. ſupplex oro obſecroque vt Auguſtiſſimam Cęſaream tuam Maieſtatem diuina ſua Clementia tueatur ac defendat, victorioſſimamque contra omnes diuini ſui verbi hoſtes & alios quosvis tuę Maieſtatis inimicos pręſtet ad ſui nominis gloriam & Chriſtianitatis vniuerſę pacem & tranquillitatem, Amen.

V. C. M.

Deuotiß. & Subiectiſ.

Cliens Emanuel Schvvertius Batauus.

PRIVILEGIVM IMPRESSORIVM.

RVDOLPHVS Secundus, diuina fauente Clementia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclauoniæ, &c. Rex, Archidux Austriæ Dux Burgundiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ & VVirtembergæ, &c. Comes Tirolis, &c. Agnoscimus & vigore præsentium notum facimus Vniuersis. Quod cum nobis demisse explicarit, nostri, & sacri Romani Imperij fidelis dilectus Emanuel Schvverts Batauus, se publico, non modo Medicinæ studiosorum, sed & omnium eorum commodo, quos iucunda non minus, quam vtilis venustissimorum florum, plantarum, & id genus similium Naturæ operum cognitio delectat, Thesaurum quendam, siue hortum selectissimorum florum, elegantissimis figuris adornatum, industria, labore, sumptu non exiguo collectum prælo committere ac in lucem edere decreuisse. Vereri autem ne, quod sæpius venit aliorum temeritate, qui primam editionem suam sordida spe lucri cupidè imitentur, sperato laboris & impendij sui fructu ad alios translato iniquè defraudetur. Ideoq; demisse nobis supplicarit, vt hoc loci, auidas æmulorum cupiditates coërcere & indemnitati suæ priuilegio nostro Cæsareo clementer consulere dignaremur. Nos considerata petitionis ipsius æquitate, precibus huiusmodi benignè annuendum duxerimus, vti vigore præsentium annuimus. Ac proinde omnibus & singulis Bibliopolis, Typographis, alijsq; quibuscunque librariam negotiationem exercentibus seriò inhibemus, & vetamus ne quis prædictum florum selectissimorum hortum, siue thesaurum per decem annorum spacium à prima editionis die computandum intra sacri Romani Imperij, Regnorumq; & Dominiorum nostrorum hæreditariorum fines, simili aut alio quovis typo vel forma, siue æneis siue ligneis figuris illustratum, vel in toto, vel in parte recudere, vel aliò recudendum dare, vel alibi etiam impressum adducere, vendere, aut distrahere clàm vel palàm citra voluntatem & consensum prædicti authoris Emanuelis Schvverts eiusvè hæredum præsumat. Si quis verò secus faciendo priuilegium hoc nostrum Cæsareum spernere, negligere, aut transgredi conatus fuerit, eum non solum huiusmodi libris perperam quippe recusis & adductis (quos quidem ante nominatus Emanuel Sehvverts, ipsiusvè hæredes vbicunque deprehensos, siue propria authoritate, vel Magistratus loci illius auxilio sibi vendicare poterunt) de facto priuandum, sed & pœna insuper decem Marcharum auri puri fisco nostro Cæsareo fraudis vindici, & sæpè dicti Emanuelis, hæredumq; ipsius vsibus ex æquo pendenda decernimus omni spe veniæ sublata plectendum. Dummodo tamen istiusmodi liber nihil in se scandalosum, aut orthodoxæ Religioni Catholicæ, Sacri Romani Imperij Constitutionibus aduersum, vel bonis moribus contrarium, siue in præfatione, siue in textu, seu aliàs quocunque modo contineat, & iam dictus Emanuel Schvverts vt minus illius exempla tria proprijs suis sumptibus quam primum ad Cancellariam nostram Imperialem transmittere teneatur, quatenus priuilegio nostro vti voluerit. Mandamus ergo vniuersis nostris ac sacri Romani Imperij, Regnorumq; & Dominiorum nostrorum hæreditariorum subditis cuiusque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis ac præeminentiæ existant, tàm Ecclesiasticis quàm secularibus, præsertim verò ijs qui in magistratu constituti vel proprio vel superiorum suorum nomine & loco Iuris ac Iustitiæ administrationem exercent, ne quen-

quenquam Priulegium hoc nostrum Cæsareum temerè aut impunè transgredi, vel violare patiantur, quin potius contumaces, si quas compererint præscripta pœna plecti, aliisq; idoneis modis coërceri curent, quatenus & ipsi eandem mulctam euitare maluerint. Harum testimonio literarum manu nostra subscriptarum & sigilli nostri Cæsarei impreßione munitarum. Datum in Arce nostra Regia Pragæ, die tertia mensis Decembris Anno Domini Millesimo Sexcentesimo nono, Regnorum nostrorum Romani trigesimo quinto, Hungarici trigesimo octauo & Bohemici itidem trigesimo quinto.

Rudolpff.

Leop. à Stralendorff. V. C.

Ad mandatum S. Cæsareę Maiestatis proprium.

Io, Baruitius.

AD CANDIDVM LECTOREM.

QVANDOQVIDEM, benigne Lector, singulari ductu Animi mei à juuentute delectatus fui non solum in peruestigandis, verum etiam in conquirendis raris & mirabilibus creaturis omnipotentis Dei, itemque opificijs, alijsque raritatibus; quæ passim ex Indijs tàm Orientali quàm Occidentali itemque à plagis tum Australibus tum Septentrionalibus à nostris nautis huc adferuntur: Inter illas tamen omnium maximè me cepit admiratio & aspectus multifariarum Plantarum, Arborum, Herbarum, & precipuè Florum. Et quia horum omnium specimina per me Excellissimo Illustrissimoque Principi Rudolpho II. Rom. Imperatori felicissimæ memoriæ oblata, quem summũ admiratorem amatoremque harum rerum atque opificiorum artiumque omnium nouerim, quem Mundus caperet, placuit Cæsareæ ejus Maiestati mihi demandare onus in æs incidere curandi, quicquid earum ad mei notitiam vnquam peruenisset, quorsum & me suo Priuilegio Clementissime cohonestare dignatus est.

Ideoque primò permotus fui, Cæsaris auspicijs & grati animi erga Majestatem suam testandi causa hunc librum auspicari. Quamvis autem plurimi viri Doctissimi tum veteres tum recentiones quales fuere exercitatissimi in re herbaria, D. Rembertus Dodonæus, D. Matthias de Lobel & D. Carolus Clusius, (quorum hic duobus posterioribus sui herbarij libris multas exoticas plantas, animalia, pisces & aues descripsit) doctissimè de iis earumque natura tractarunt, atque artificiosissimè quantum in exiguitate licuit naturam ipsam secuti sunt, in quorum tamen plerisque amatoribus non satisfecerunt: Idcircò hac maiori forma non tantum genuinas figuras assequi, verum etiam ipsam florum, bulborumq; magnitudinẽ & quantitates quibus vulgò crescere inueniuntur, delineare studui, additis declarationibus naturalium colorum.

Altera causa est, vt hoc ipso meo labore oculis hominum objiciam infinitam Dei omnipotentiam, in quam homo tanquam in speculum intuendo, considerare, atque adeò moueri possit ad cognitionem breuitatis & fragilitatis vitę suæ, atque ab alia parte adimaduersa infinita Dei misericordia, in ipsius laudes continuè erumpendi, qui ad nostri recreationem nos tanta varietate formosarum harum creaturarum donat, vt ex ijs discamus vitam nostram flori omnimodè similem esse, qui cum citò pereat & euanescat tamen majorem obtinet gloriam ornatiorq; exit, quam Salomon in summa Regia sua gloria claruerit.

Visum est mihi pretereà in duas partes hunc meum librum distinguere, & priori omnes flores qui vel bulbos vel tuberosas habeant radices, genuina ipsorum quantitate repræsentare, additis colorum varietatibus & singulas species quoad ejus fieri potuit singulis folijs per literas Alphabeticas iustisq; numeris distinctas, exhibere.

Secunda parte, dabuntur flores radicibus fibrosis prouenientes, singulæ item species singulis folijs absolutæ, quibus amatores ad clauem intelligentiæ, quæ in manu ipsius Floræ conspicitur, perducantur; Hujusmodi enim opus nunquam antehac typis excusum editumque fuit. Huic igitur meum librum, laborem & expensas si videam vos alacri animo suscipere addetis currenti calcaria, vt eadem locupletiora in lucem edidero, Deoque Opt. Max. te commendatum volo.

Tot den Goetgonstigen Leser.

Eminde Leser/naerdyen ick my door een zunderlycke drivinge myns Gheestes van jongs aen vermaeckt hebbe niet alleen int ondersoecken maer oock int bekommen ende verkrygen van alle vreemde wonderbare doch natuerlycke Schepselen des Almogenden Godts/ Oock manifacturen ende andere raricheyden die welcke uyt Oost als uyt Westindien Zuyden ende Noordelycke contreyn ende gewest. n des Werelts door onse Schepen hier te Lande gebracht worden/ Soo ist nochtans daeronder alle deselve gheene my soo behaechlycke zyn geweest als het aenschouwen der menichfuldiger voor Scheydenheyt van allerley Bloemen/ Ende alsoo ick den Hoochstgeboren Doorluchtigen Kayser Rudolphus den tweeden Hoochloflicker May. meest allen de soorten van dien thoegebracht hadde Nademael zyne Kayserlycke May. een sonderlinge ja de meeste ende grootste admirateur ende Liefhebber der Werelt/ was van allen de zelue als mede van allerley konsten/ haddet zyne Mayestet believt van my te beheeren dat ick de selue In coper soude Laten snyden/ ende een Boeck daervan Ordineren ende stellen/ my daertoe oock Octroy verleenende als by de selue siene is/ Soo ben ick ten eersten veroirsaect geweest om zyne May. te believen dit Boeck aen te vangen/ Ende alhoewel verscheyden treffelycker geleerde Mannen zoo voions als by onse tyden als daer zyn geweest de Hoochgeleerde Welwyse ende hooge ervarene Mannen/ D. Rembertus Dodoneus/ D. Matthias Lobell ende den vermaerden D. Carolus Clusius (die in zyne leste twee Boecken ofte deelen zyns Herbary veele vreemde Vuytlandisser Schepselen van Planten/ Dieren/ Visschen ende Vogelen beschreuen heeft) zeer geleerdelyck vande selue ende de Nature der seluer gehandelt ende zeer Konstelyck/ doch int kleine het leuen gevolcht hebben/ Daermet nochtans den Liefhebbers niet volcomelyck gecontenteert en zyn so heb ick in de groote Formaet my beneerstticht niet alleen tleven maer oock ten naesten by de groothe yt der Bloemen ende bollen met Haren verwen/ soo die ordinaerlyck zyn groeynde voor oogen te stellen/ De andere myne redene ende oorsaecke is/ daer door voor oogen te stellen de oneyndelycke Almogenheyt Godes daer inne de Mensche als in eenen Spiegel sien/ mercken ende daer door beweecht zynde ouerdencken can/ hoe cort ende nitich zyn Leuen is ende hoe groot de Barmhertichept Godes is ons nietige Schepsels voor onse vermakelheydt te schencken zoo schoone verscheydeneydt aller der selver wonderlycke Schepselen van Bloemen die te kennen geven dat des Menschen Leven niet en is dan als een Bloemes des Velts die haest vergaet maer naer de getuygenisse Jesu Christi is heerlycker verciert als den Coninck Salomon ooc was in zyne hoochste Heerlyckheyt/ war door wy dan tot Loff ende Prys Godes des Scheppers zullen gestadelyck verweet worden/ Ick heb oyck goedt gevonden dit Boeck in twee deelen tonderscheyden int jerste vande welcke gestelt worden/ alle die Bloemen die bollen oft knobbelen tot worttels hebben so groot als tleven mit aenteeckeninge Haere verscheydeneydt in verwen oft coleuren brengende elck geslacht zo vele mogelyck is op een Blad op haeren getale ofte numero.

Int tweede/ staen de Bloemen mit sazelachtige oft veselachtige worttels elcke geslachte soo veele mogelyck is op een bysondere Bladt/ waer door den Liefhebber tot den Sleutel des Verstants die FLORA inde Handt heeft te beter kan aengeraeken/ want dit noyt voor desen in sulcker gestalld in Druck gebracht ende vuytgegeuen is/ Gunstiger Leser wilt dit myn Boeck swaren Arbeyt soo werdt ick beweecht tselve naer myn vermogen door Godts Genaden te vermeerderen/ Blyst den Almogenden Godt bevolen.

Zu dem Günstigen Leser.

GVnstiger Lieber Leser/ ob woll ich durch sonderbare Neigung vnd Treibung meines Geistes mich von Jugend an nicht nur im suchen vn nachfragen/ besondern vielmehr im Außkündigen vnd bekommen allerhandt frembden wunderbaren vnd seltzamen jedoch natürlichen erschaffenen dingen Gottes deß Allmächtigen/ Wie dann handwercke vnd sonst anderer ergetzlichkeiten/ so auß Ost: vnd West Indien / auch Nord: vnd Südlichen örtern vnd haabhafft gemacht werden/ delectiret vnnd erlüstiget: Ists dannoch an deme/ daß vnder denen allen keine mir dermassen gefallen noch so hoch erlüstiget/ als das anschawen einer so grossen differentz vnd vielfältigkeit mancherley gewächse dero Bäume. Da ich nun von einem jeden Geschlechte deroselben dem Allerdurchleuchtigsten Großmächtigsten Herrn/ Herrn Rudolpho dem Andern/ Weyland Römischen Keyser/ ꝛc. Höchstlöblichster Gedächtnuß/ꝛc. etliche zugebracht/ haben jhre May. (als welche der grösseste Wunderer vnd Liebhaber aller seltzamen fremdigkeiten den die Welt je getragen/ gewesen) ein gnedigst gefallen darob gehabt/ Dieselben in Kupffer zu schneiden / vnd ein Buch darüber zuverfertigen lassen / mir gnedigst in Befelch vnd Anordnung gethan/ auch zu dem ende mit dero May. Priuilegio allergnedigst verehret.

Hierauß bin ich zuvorderst diß Buch anzufahen vervrsachet worden / Vnd ob woll viel vnderschiedliche treffliche gelährte Männer beyde vor vnd zu vnsern zeiten/ als nemlich D. Bembertus Dodonæus, D. Matthias de Lobell vnd Carolus Clusius (der da in den zweyen letzten oder hindersten Theilen seines Kreuterbuchs viel frembde Außländische erschaffene Pflantze/ Thiere/Fische vnd Vögel beschrieben) sehr gelärtlich von denselbigen vnd deren Natur gehandelt/ vnd dem Leben nach/ jedoch auff der kleinen maaß/ außgetruckt/ So sind dennoch viel Blumliebende Geister damit nicht vollkömmlich vergnügt: Weß halben ich mich besliessen in diesem Format nicht allein das lebendige Wesen / sondern auch die grösse der Blumen vnd Zwibeln wie die ordinariè wachsen/abzubilden.

Die andere meine Vrsach vnd Bewegung ist/ die vnendtliche Allmacht Gottes damit für Augen zustellen/ in welcher der Mensch als in einem Spiegel sehen / mercken / vnd dardurch er bewegt werden könne/ zu verstehen/ wie gantz kurtz vnd nichtig sein Leben: vnd wie groß dagegen GOttes Barmhertzigkeit sey/ daß er vns nichtswürdigen Creaturen so mancherley schöne/ herrliche vnd wunderbare Geschöpffe der Blumen zu Erquickung mittheilen. Vnd geben vns dieselbigen zu erkennen/ daß deß Menschen Leben nicht anders sey dann wie eine Blume deß Feldes/ welche alsbald verwelcket/ vnd gleichwol nach Christi vnsers Lieben Heylands selbst Zeugniß/ herrlicher ist/ weder der König Salomon in seiner grösseste Herrligkeit je gewesen: Dadurch wir dann zu Lob vnd Preiß seiner Göttlichen güte aufferweckt vnd ermahnet werden.

So hat mich auch gut gedeucht/ dieses Buch in zwey Theil zu distinguirn/ vnd sollen demnach im ersten Theil alle die Blumen so da Zwibel zu Wurtzeln haben/ eben so groß als das Leben/ mit Anzeigung jhrer vnderschiedlichen Farben verfast werden/ Jch hab auch jedes Geschlecht so viel müglich gewesen/ auff jedem Blat mit numeris gesetzt vnd angezeichnet.

Das ander Theil sol einhalten alle die Blumen mit Haarichen Wurtzeln / gleichsfals auff jedem Blatt geschlecht bey geschlecht gestelt/ dadurch dann die Blum-Liebhaber zum Schlüssel deß Verstandes so Flora in der Handt hält/ kommen vnd gerahten können/ dann ein solches Werck ist zuvor nie mehr ans Liecht kommen noch außgeben worden.

Nim demnach günstiger Leser diß mein Buch/ meine Arbeit vnd Kosten danckbarlich auff vnd an/ so werde ich bewegt werden/ dasselbige meinem vermügen nach zu mehren/ vnd bleibe hiemit GOtt dem Allmächtigen befohlen. Datum Amstelodami 1. Septembris, Anno 1612.

Au Lecteur.

Lecteur trecher, Comme ainſi ſoit que par ſinguliere ſtimulation de mon eſprit dez ma ieuneſſe ie me ſois touſiours recreé non ſeulement à rechercher, ains à recouurer & acquerir toutes ſortes des merueilleuſes Creatures de Dieu le Toutpuiſſant, auſſi de manifactures & autres raritez, leſquelles tant des Indes Orientales qu'Occidentales des parties de Sud & Nort ſont icy apportées par nos nauires, Et qu'entre toutes icelles n'y ayent aucunes qui tant me plaiſent ou recreent que la contemplation de la multipliante diuerſité des plantes, arbres & herbes & ſpecialement des fleurs. Et d'autant que i'auois apporté à Treshaut & Treſilluſtriſſime Empereur Rodolphe deuxieſme d'heureuſe memoire la meilleure partie d'icelles, parce que ſa Maieſté eſtoit le plus grand Admirateur & Amateur du monde de toutes les raritez & artifices mondaines il auoit pleu à ſa Maieſté de me commander à les tailler en cuiure & les rediger en vn liure, à quoy auſſi ſadite Maieſté m'auoit fauoriſé de ſon octroy & priuilege comme iceluy ſe void : Si eſtce que premierement m'a meu le commandement de ſa Maieſté à entreprendre ce liure ; Et combien que pluſieurs treſdoctes & treſexperts hommes, tant anciens que de noſtre temps, comme entre autres les treſdoctes D. Rembertus Dodoneus, D. Matthias de Lobel, & D. Charles Cluſins (lequel es deux dernieres parties de ſon Herbier adeſcrit pluſieurs rares & eſtranges Creatures des plantes, animaux, poiſſons & oiſeaux) ayent treſdoctement traicté d'icelles & de leur nature & artificiellement ſuiuiz en petite forme la vie diceux au plus naïf, dont toutesfois les amateurs ne ſe contentent plainement, pourtant eſtce qu'en ce grand format i'ay mis toute diligence non ſeulement de repreſenter la vie, ains auſſi au plus pres la grandeur des fleurs & de leurs oignons ou racines, ainſi qu'ordinairement croiſſent.

La ſeconde cauſe eſt, pour en celiure repreſenter la toute puiſſance infinie de Dieu comme vn miroir auquel l'hõme ſe peuſt mirer & en ſe mirant ſe ſouuenir de la briefeté & fragilité de ſa vie & recognoiſtre la grãdeur de la miſericorde de Dieu enuers nous ſes miſerables Creatures, en nous donnant ſi belle diuerſité de toutes ſes creatures admirables, des fleurs, qui nous ſignifient & enſeignent, que la vie humaine n'eſt que comme vne fleur des champs, laquelle toſt s'euanouït & toutesfois ſelon le teſmoignage de Ieſu Chriſt eſt plus magnifique & illuſtre que ne fuſt Salomon en ſa plus haute magnificence & gloire dont ſerons puis apres incitez à publier le loz & gloire de Dieu le Createur continuellement. Il m'a au reſte ſemblé bon, de departir ce liure en deux parties diſtinctes, Au premier liure ou partie ſeront mis toutes les fleurs, qui ont oignons ou neuds pour racines, en leur viue grandeurs auec annotation de leurs diuerſitez de couleurs, mettant chaſque eſpece, tant que faire il s'eſt peu, en vne fueille à part ſur leur nombres. En la deuxieme partie ſeront mis toutes les fleurs à racines cheuelues, chaſque ſorte, tant que faire ſe peuſt, en vne fueille à part, par ou le bon amateur puiſſe mieux paruenir à la clef de l'entendement, eſtantes mains de flora. Car au parauant cecy n'a iamais en ceſte forme eſté publié ou mis en lumiere. Recoy donques Amy Lecteur ce mien labeur en gré, quoy faiſant m'animeras de tant plus à l'augmenter vne autre fois & à Dieu ſoyez recommandé.

IN EXCELLENTISSIMORVM, RARIORVM, CELEBERRIMORVMQVE FLORVM VOLVMEN, VIRI CLARISSIMI D. EMANVELIS SWERTII,

CARMEN

DAMASI BLYENBVRGII BATAVI.

NDVS ARABS, BATAVVS, GERMANVS BELGA, BRITANNVS,
ITALVS & GALLVS, cùm TVRCIS, SARMATHA, THRACVS,
Et si quos alios MVNDVS Populos produxit;
Quas mirantur OPES NATVRÆ, & munera rara
Nullis visa VIRIS antehac; FLORES, puto, raros,
Hos BATAVVS magno molimine junxit EMANVEL
ZVVEERTIVS, his libris, HORTI instar cuncta ferentis
NOMINA RARA quibus FLORES signantur, & vltrà
Hæc quoque VERTVMNI, & POMONÆ DONA, quot INDVS
Fert Gemmas, quot CHINENSES Conchas, MAGALANI
Ignotos fructus, simul omnia iunxit; Auesque,
Quadrupedesque, Ferasque, verendaq; MONSTRA marina,
Cumque aliis mille, & mille, quos ORBIS VTERQVE
Nobis DIVINI consensu NVMINIS offert,
Atque ABORIGINIBVS nostris ignota fuerunt;
ZVVEERTIVS hæc nobis fert omnia. ZVVEERTIVS ille
Cuius Nomen, amans CÆSAR RODOLPHVS, (ab omni
Sæclo, quo nullus vel amantior extitit vnquam
RARORVM FLORVM, vel doctior in censendo
GANGETICAS merces, CONCHYLIA, PEGMATA, CANCROS.)
Sæpius illum ad se, ostendens SVA MIRA vocauit.
Quocirca gaudete VIRI; Laudate laborem
ZVVEERTI: Qui vobis præsentat MVNVS in ORBE
Haud visum prius. Et communi psallite cantu;
ZVVEERTI viue. Tuum sit Nomen semper in ore
Omnibus, & dicant: operi tibi gloria par sit.

Sonnet a L'autheur

LE SIEVR EMANVEL SWERTZ HOLLANDOIS SVR CES AMAS DES PLVS rares fleurs.

Oy qui as recherché tout l'Auril de ton aage
Nous faictes voir NATVRE en ses plus beaux secrets,
Et en si peu de lieu l'esmail de touts bocquets
En vostre Automne asteur, vng si plaisant ouurage.
Quels fruicts tres-excellents! quel musc offréz pour gage!
Quel beaulme! quel parfum! quelle senteur nous mets
Au deuant de noz yeux! quels flairs, doceurs, bienfaicts!
Sans fanir, sans tarir vng Nectarin breuuage!
Venez vous donc sentir qui estes Curieux
La ou est espanché toute l'odeur des Cieux,
Goustez ces fruicts ie vous prie & prie encore;
Et dictes auec moy: I'apperçoi que ces Fleurs
Surpassent millefois touts soüefues odeurs
Mercy EMANVEL premier mignon de FLORE.

Augerius T. F. Clutius M. Doct.
apud Amsterodam.

Exoti-

EXOTICÆ QVÆDAM DOCTRINÆ AVTHORIS CIRCA FLORVM PLANTATIONEM VTILES.

VANDOQVIDEM à quibusdam viris magnatibus, qui venustissimorum & pulcerrimorum florum plantatione delectantur, sæpius à me petitum, vt ijs aliquam informationem, quomodo se in extrahendis & inserendis floribus habere debeant, intermittere non debui, quin in eorum gratiam & commodum subsequentes regulas euulgarem.

Primò itaque obseruandum, omnes flores bulbosos, siue crassas & rotundas radices habentes mense Augusto è terra esse extrahendos, cum hac tamen cautela, vt illos, quorum semina adhuc immatura, tàm diu in terra relinquant donec semina perfectè maturuerint.

Secundò, possunt extractæ radices florum, tribus septimanis, vel etiam integro mense sine corruptione extra terram conseruari, & intra duas vel septimanas in terram rursus inseri, & quo terra subtilior, eo melior est.

Tertiò, terram pro floribus inserendis aptam hoc modo præparabis. Primò facias in terra iustæ magnitudinis fossam in ea ponas excrementa boum & partem optimæ terræ nigræ, misceas & sinas per annum in prædicta fossa iacere, ita tamen, vt aliquoties in anno misceantur, vt superfluæ & inutiles herbæ expurgentur & dicta excrementa putrescant.

Quartò etiam hoc modo aptam terram parabis. Accipe cortices tusas de quercu quibus sutores vsi sunt, quò antiquiores eò meliores, misce cum bona terra nigra & ponas simul per annum in fossa iuxta modum præscriptum, post annum per cribrum separa crassiorem terram à tenuiore, & habebis aptam terram ad inserendos flores.

*** **

Kurtze

Kurtze Unterrichtung deß Authoris/ wie man sich in Pflantzung allerhandt Blumen verhalten soll.

DEmnach ich von etlichen vornehmen Herrn/ vnd Liebhabern der Blumen vnd schöner gewächsen/ in Teutschland zu mehrmaln ersucht worden/ jhnen einen guten Bericht mit zutheilen/ wie man sich mit herauß nehmen/ vnd wieder Einsetzung der Blumen/ vnnd anderm verhalten solle/ hab ich denselben zu dienst vnd gutem/ nachfolgenden Bericht mittheilen wollen.

Erstlich sollen alle Blumen/ so Zwiebeln vnd dicke Wurtzeln haben im Augusto auß der Erden genommen werden/ bey welchem aber zu mercken/ daß man die jenige so Saamen haben/ so lange soll stehen lassen/ biß der Saame zeitig worden.

Zum andern/ kan man die herauß genommene Zwiebeln oder Wurtzeln von den Blumen/ drey wochen oder ein Monath wol ohn schaden auß der Erden behalten/ vnnd kan man dieselbe also innerhalb vierzehen tagen/ oder drey wochen wiederumb in die Erden einsetzen/ vnnd je subtiler die Erden zugericht wird/ je besser sie ist.

Zum dritten/ kan die Erden auff diese manier vnd weiß preparirt vnnd zugericht werden: Erstlich soltu in die Erden ein ziemlich groß Loch oder Gruben machen/ darinn soltu ein theil lauter Kühtreck/ vnnd ein theil von der besten schwartzen Erden darinn legen/ vnd durch einander mischen/ das soltu also ein jahrlang liegen lassen/ doch deß Jahrs einmahl oder etlich durch einander mengen/ damit das vnkraut darauß vertrieben/ vnd der mist verfault seyn werde/ also würstu ein gute Erden haben.

Zum vierdten/ kanstu auch auff dise weiß ein gute Erden dir zubereitē: Nim alte Rinden so die Schuhmacher gebraucht/ je elter dieselben/ je besser sie seyn/ zu denselben thue gute schwartze Erden/ thue sie in ein gruben/ vnd misch durcheinander/ wie ob gemelt/ laß es durchs Jahr liegen/ biß die Rinden verfaulet seyn/ hernacher nehme die Erden vnd reuter dieselbe durch ein Sieb/ darinn setz die Blumen vnd Gewächß/ so werden sie schön wachsen.

CATA-

CATALOGVS LIBRI PRIMI FLORVM RADICIBVS BVLBOSIS.

ANEMONE LATIFOLIA.

FOL. 2.

Nemone Calcedonica maior flore viridi pleno Violaceo-rubentibus lineis nedũ descripta.
Anemone Pauo maior multiplex Cinabrii coloris flore pleno.
Anemone Calcedonica maxima viridibus lineis distincta.
Anemone Pauo simplex flore Cinabrii col. absque circulis.
Anem. Pauo circulato flore Cinabrii aut Phœnicii col.
Anemone incarnata flore intensè carneo.
Anem. Violacea eleganter rubicãs nedum descripta.
Anem. fl. arantii mali colore nedũ descripta.
Anem. Cramosina.
Anem. intensè violacea.
Anem. carnea.
Anemone purpurea pallescens.
Anemone purpurea.

ANEMOMES LATIF. *secunda species fol. & radicibus à præced. differens.*

Fol. 2.

Anem. lat. fl. exalbido.
Anem. siue Ranunculus siluarum albis rubentibus plenis floribus.
Anem. hortensis flore albo nedum descripta.
Anem. leuiter purpurascens.
Anem. siue Aconitum hyemale lut. fl.
Anem. hortensis lutea.
Anem. grisea.
Anem. Coccinea minus intensa.
Anem. stellata fl. cæruleo foliis Geranii.
Anem. silu. alba.
Anem. lat. cæruleo pallescente colore.
Anem. stella alba fol. Geranii.
Anem. stella cæruleo-violacea fol. Ger.

ANEM. TENVIFOL. *Tertia species.*

Fol. 4.

Anem. Cramosina.
Anem. flammea rubra.
Anem. byzantina.
Anem. Coccinea.
Anem. alba lineis nigris distincta nedũ
Anem. cæruleo-violacea.
Anemone intensissimè rubra.
Anem. alba.
Anem. facie florum pomi.
Anem. grisea versicolor.
Anem. Byzantina coccin. pl. fl.
Anem. alt. facie Byzant. coccinea fundo albido.
Arum Byzantinum, fol. 43.
Arisarum siue Arum minus Angustif. fol. 43.

Fol. 48.

Asphodelus ramosus flore albo.
Asphodelus luteus.
Asphodelus maior flore albo.

CROCVS VERNALIS.

Fol. 5.

Crocus alb. striatus.
Crocus multiflorus albus facie lutei maior non desc.
Crocus aureus striatus.
Crocus columbinus.
Crocus cæruleus strijs violaceis.
Crocus albo flore.
Crocus lut. fl.
Crocus cineritio fl.

CROCVS AVTVMNAL.

Fol. 6.

Crocus columbinus.
Crocus cæruleus strijs violaceis.
Crocus cineritius.
Crocus verus fl. purpureo.
Crocus albus nedum descriptus.
Crocus cæruleo-violaceus.
Colchicum Pannonicum multifl. album.

Fol. 56.

Colchicum vernũ purpureo rubrum.
Colchicum album purpureis lineis.
Colchicum facie col. fritillariæ.
Colchicum luteo flore.
Colchicum plenum album purpurascens.
Colchicum vulg.
Colchicum Illyricum Græcũ non venenatum.
Colch. Syriacum Alexandrinum.
Colch. album folia in Autumno proferens non descriptum.

Fol. 1.

Corona Imperialis duabus coronis ornata flore flauescente.
Corona procerior rubra.

Fol. 59.

Cyclamen Romanum folijs hederæ fl. carneo.
Cyclamen Francicum flore purpureo hederæ folio.
Cyclamen vernale albescente flore.
Cyclamen Germanicum flore rubro.
Dens Caninus fl. albo. Fol. 6
Dens Caninus fl. purp. ibid.
Dracunculus seu serpentarium maius, fol. 43.

Fol. 7.

Fritillaria Aquitanica flore luteo virescente.
Fritillaria minor polyanthos colore atro-purpureo n. desc.
Fritillaria Hispanica maior vmbellifera fl. purp.
Fritillaria purpur.
Fritill. alba.
Fritill. lutea præstantissima nedum descripta.
Fritillar. maior multiflora purpurea.

Fol. 42.

Gladiolus carneus.
Gladiolus Byzantinus atro-purpureus.
Gladiolus Italicus purpureo Violaceus.
Gladiolus albo flo. non descriptus.
Gladiolus maximus Capitis aut Promõtorij bonæ spei magnitudine alias omnes species superans. fol. 66

Fol. 11.

Hyacinthus fl. exalbido.
Hyacinthus multis floribus cæruleus.
Hyac. totus albus.
Hyac. purpureo-cæruleus.
Hyacinth. facie Oriental. fl. cærul. elegant.
Hyacinth. facie Hyacinth. Orient. totus albus.

Fol. 12.
Hyac. pleno fl. cæruleus.
Hyacinth. ſiue Simbul Indicum cæruleo-purpureus.
Hyac. comoſus albus.
Fol. 13.
Hyacinth. Hiſpan. ſiue Anglicus fl. cærul.
Hyacinth. Hiſpan. fl. albo.
Hyac. Hiſp. fl. carneo.
Hyacinth. facie ſuper. fl. cærul. campanulas æmulantibus.
Hyac. coronatus comoſus è viridi purpureo cæruleus.
Hyac. luteus obſcurè vireſcens.
Fol. 14.
Hyacinth. Indicus tuberoſus Narciſſi albi facie non deſcriptum.
Hyacinth. Indicus tuberoſa radice albus.
Hyacinth. Swertii Promontorij bonæ ſpei, Bulb. ex albo purpuraſcente, nondum protulit flores & nondum deſcriptum.
Fol. 15.
Hyacinth. German. fl. albo.
Hyacinth. maior Azureus.
Hyacinth. paucioribus floribus cæruleus.
Hyacinthus German. cæruleo-violaceus.
Hyacinthus (ſiue Ornithogal.) Luridus.
Hyacinthus Germ. carneus.
Hyacinthus Autumnalis purpureo-cærulæus.
Hyacinthus ſiue Ornithogalum vnifolium fl. cærul. palleſcente.
Fol. 16.
Hyacinthus Peruianus fl. violaceo, cæruleove purpureus multiflorus.
Hyacinthus Peruianus facie ſuper. carneus.
Fol. 17.
Hyacinthus Byzant. cæruleo-lacteus.
Hyacinth. Lilifolius cæruleo-lacteus.
Hyacinthus peregrinus pluribus caulibus præditus cæruleo-violaceus.
Hyacinthus autumnal. carneus.
Fol. 18.
Hyacinthus Africanus bulbo craſſo rubeſcente exalbido floruit Anno 1612. facie Hyacinthus Peruianus, fol. 66.
Hyacinthus Indic. Promontorij bonæ ſpei dictus Swertzius bulbo albo folijs latis & guttatis.
Hyacinthus Neapolitanus. fol. 65
Hyacinth. caulis folioſa. ibid.
Fol. 19.
Hyacinthus Botryoeides Carneus.
Hyacinthus Bot. albus.
Hyacinthus Bot. cærul.
Hyacinthus ſiue Muſcari purpureus.
Hyacinthus ſiue Muſcari luteus.
Hyacinthus ſiue Muſcari carneus.
Hyacinthus ſiue Muſcari albus.

Hyacinth. Botryoeides maior Hiſpan.
Fol. 34.
Iris bulboſa Anglica perperam maior alba.
Iris bulboſa Anglica maior griſea ſtrijs violaceis.
Iris bulb. Angl. maior alba ſtrijs violaceis.
Iris bulb. maior Francica cærulea & eius varietas, venulis craſſioribus dotata purpureis.
Fol. 35.
Iris Bulboſa Hiſp. fl. albo.
Iris Bulboſa fl. cineritio.
Iris Bulboſa fl. cæruleo.
Iris Bulſoſa fl. luteo.
Iris flore atro-purpureo viola.
Variaq; varietas.
Fol. 36.
Iris Hiſpan. bulboſa cærulea-purpurea, ab alijs ſpeciebus differens.
Iris latifol. bulboſa prima Cluſij purpureo ſaturato colore.
Iris tuberoſa ſaturato viridi colore.
Fol. 37.
Iris Byzantina Anguſtifolia cærulea fl. pleno. nedum deſcripta.
Iris Byzantina flore albo nedum deſcripta.
Iris Byzant. fl. cæruleo.
Iris Byzantina minor graminea florib. purpur.
Fol. 30.
Iris Suſiana maior varie reticulata.
Iris purpurea exotica Camerarij.
Fol. 39.
Iris Suſiana minor latifol. facie cum maiore eadem.
Iris flore atro-purpurante.
Fol. 40.
Iris Dalmatica ſiue Aſiatica flo. cærul. odorato.
Iris purpureo-violacea varia.
Iris pumila ſeu Chamæiris cæruleo-cineritia.
Iris lutea variegata.
Iris pumila purpurea & caſtanei coloris.
Fol. 41.
Iris latifolia alba oris cæruleis.
Iris Tripolitana flore luteo.
Iris pumila Latifolia atro-purpurea.
Iris pumila ſiue Chamæiris latifol. purpureo-cærul.
Iris pumila purpureo-violacea.
Lilium Perſicum. fol. 44.
Fol. 45.
Lilium Album.
Lilium Album Byzantinum.
Fol. 46.
Lilium flauo-rubicundum.
Lilium flauū à præcedenti parum differens.
Lilium rubrum bulbiferum.
Fol. 47.
Lilioſphodelus luteus.
Lilioſphodelus flore rubro.

Lilioſphodelus flor. albo Richerij ſiue Phalangium Allobrogicum, flos æmulatur lilium album
Fol 49.
Martagon Pomponij præcox ſaturatius miniato calore multis floribus ornatum.
Martagon Calcedonicum eiuſdē cum ſuperiore coloris paucos florens ferens.
Fol. 50.
Martagon Calcedonic. plures ferens flores.
Martagon Calcedonic. ſerotinum.
Fol. 51.
Martagon luteum alias ſpecies florum multitudine ſuperans.
Martagon flore lurido.
Bulbus obſcurus, rubeus, promontorij bonæ ſpei, bulbo Martagonis lutei, non diſſimilis adhuc incognitus, folio 66.
Fol. 52.
Martagon ſiue Hemerocallis Imperialis flore albo ſine punctulis.
Martagon griſeum.
Fol. 53.
Martagon ſiue Hemerocallis fl. ſuaue rubente.
Martagon carnei coloris.
Variaque varietas.
Fol. 60.
Moly exoticum caule & fol. triangulatis floribus albis ſtrijs viridibus ornatis & ad campanularum formam accedentibus, nedum deſcriptum.
Moly flauo flore.
Moly atro-purpureum.
Moly minimum albo flore.
Moly colore lurido.
Fol. 61.
Moly montanum Cramoſinum.
Moly Indicum multiflorum fl. purpuraſcente.
Moly ſiue Allium Vrſinum albo flore.
Moly Indicum ſiue Caucaſon.
Fol. 20.
Narciſſo-lyrion precox album Byzantium.
Narciſſo-lyrion bulboſum ſerotinum Hiſpan. maius.
Narciſſo-lyr. minus album ſerotinum.
Narciſſo-lyr. bulboſum German. triphyllon.
Narciſſo-lyr. bulboſ. Autumnale tenuifolium.
Fol. 21.
Narciſſus falſus ſiue Pſeudonarciſſus dilutior flauus tuba ſexangulari non deſcriptus.
Narc. &c. Pſeudonarciſſus maius Hiſpan. fl. luteo.
Narc. &c. Pſeudonarciſſus minor Germanicus luteus.
Narc. &c. Pſeudonarciſſus iunceus latifolius tuba non fimbriata & quaſi abſciſſa flore flaueſcēte nō deſcript⁹.
Narc.

Tulipa aurea lineis & punctulis rubris aspersa.
Tulipa aurea saturato rubro elegans.
Tulipa alba.

Fol. 9.

Tulipa saturatius rubra oris sulphureis.
Tulipa alata alba purpureo-coccineis flammis.
Tulipa aurea rubris flammulis & punctulis aspersa.
Tulipa purpurea candidis oris.
Tulipa flore purpureo-rubro patulo striata ex fundo albo.
Tulipa niuea confusa rubro-purpureo colore saturato.
Tulipa purpurea lineis violaceis obscuris.
Tulipa lutea confusa rubro miniato.
Tulipa lutea diluta lateribus rubris.
Tulipa rubra fundo vario.
Tulipa lutea hilari rubro confusa.
Tulipa Cramosyna vt vocant candicantibus oris.

Fol. 10.

Tulipa purpureo-violacea minus saturata oris albescentibus.
Tulipa Laprock nominata lutea intensa flammis largis sanguineis ornata.
Tulipa niuea laterib. latè rubris-purpureis pūctulatis fundo pallidè cæruleo.
Tulipa sulphurea rubro saturato conspersa.
Tulipa alba flauedine confusa striatis purpureis rubris flammis.
Tulipa lutea, oris sulphureis, annulo rubro punctis rubris intus pleno, fundo vario.
Tulipa purpureo-rubra saturata albis oris.
Tulipa violacea-purpurea.
Zingiber flore albo à M. Stephano, & ab authore in flore ipso visum. fol. 65

CATA-

CATALOGVS

Den ersten Boeck tracterende van de Bloemen met bollen / ende die dicke Worttelen hebben.

Anemone met breede bladen.

Fol. 2.

Nemo. Calcedonica, die Bloem groen met roode violette strepen / geheeten Superitium.
Anemone Calcedonica groen met roode strepen.
Anem. Pavo die grootste / dobbele / Cinober Coleur.
Ane. Pavo enckel sonder rinck fermelioen Coleur.
Anemo. Pavo enckel met den rinck fermel. Coleur.
Ane. Incarnaet hooger als Lifoerf.
Ane. rooth violeth uytnemenden schoon.
Ane. Oraenge Coleur.
Ane. Cramosyn Coleur.
Ane. Schoon violeth.
Anem. Lyfoerf.
Ane. Bleeck purpur.
Ane. Purpur.

Anemone met breede bladeren / sommige verschillende van de voorgaende.

Folio 3.

Anem. Aschverff.
Anem. Oft dobbelen Hanen voet wit ende rooth blosende.
Anem. Met geslooten groene breede bladen snee with.
Anem. met breedt blad die gheele hofbloem van Clusius.
Anem. Licht purpur.
Anem. Oft Aconitum met gheele bloemen.
Anem. Graw Coleur.
Anem. Slecht Cramosyn verf.
Anem. Oft gesternden Anemone licht blaw met keruel bladen.
Anem. Gestart with als voir.
Anem. Gestart violeth purpur als voir.
Anem. Den wilden witten anemone met veselachtiche wortelen.

Anemone met smale Bladeren.

Folio 4.

Anem. met Cramozynden bloemen.
Anem. als root fluweel.
Anem. bisantina dobbel binnen purpur den gront wittachtich.
Anem. Coetsenillo.
Anem. With uyt den grauwen met swertte strepen niet beschreuen.
Anem. Blaw violeth.
Anem. Bruyn doncker rooth.
Anem. With.
Anem. Gelyck appelbluey ssel.
Anem. Grau nyet geheel with.
Anem. dob. bruyn Carmosyn rooth.
Anem. Den selven dob van eender verven een ander faictsoen.

Fol. 43.

Arum bisantinum met roode besien.
Arisarum, oft Arum de kleynste met smallen bladen.

Fol. 48.

Asphodilus met tacken kleyne Bloemen with.
Asphodil. met geele bloemen.
Asphodil. met vesellachtige worttelen witte sterren.

Vroegen Somer Crocus, oft Saffraen bloem.

Fol. 5.

Crocus, with met bruyne strepen.
Crocus with met veel bloemen de gedaente gelyck den gemeenen gheelen Crocus nyet beschreuen.
Crocus gouwe lacken.
Crocus blauachtich.
Crocus blauachtich met violetten strepen.
Crocus with.
Crocus gheel.
Crocus asverff.

Herfst Crocus oft Saffraen Bloem.

Fol. 6.

Crocus uyt den blauwen.
Crocus uyt den blauwen met violette strepen.
Crocus asverf.
Crocus purpur den rechten saffraen.
Crocus with niet beschreven.
Crocus blau violeth.

Fol. 56.

Colchicum oft tytloos dye int voor jaer bloeyt met root purpur bloemen.
Colchicum wit met purpur strepen.
Colchicum dy gedaente van de bloem van frittillarie.
Colchicum gheel.
Colchicum doppelt with purpurachtich.
Colchic. gemeen bleeck purpur / oock root purpur.
Col. with dat zyn groen in den herfst brengt nyet beschreven. Fol. 65.

Fol. 1.

Corona Imperialis met twe croonen boven een geelachtich rooth.
Croon oft Keysers Croon met roode oraenge bloemen.

Fol. 59.

Cyclamina oft verckens broot van Roomen met scherpe bladen binnen hart wys geplect / met witte rooth blosende bloemen.
Cyclam. uyt Franckryck nyet zoo schoon geplect / dye bloem verscheelt weynich bleecker.
Cyclam. dat int voor jaer bloeyt met wittachtige bloemen / brengt zyn worttelen midden onder den boll gelyck die raepen doen.
Cyclam. uyt Duytsland met ronde bladen dye bloem cramosyn root / oyck purpurachtich.

Fol. 6.

Dens caninus, oft Hontztant met witte bloemen.
Dens caninus met roode bloemen.

Fol. 7.

Fritillariæ van Aquitanien buyten grau binnen groengeel.
Fritillariæ rooth purpur dye kleynste met veele kleyne bloemkens / nyet beschreven.
Fritillariæ met dye croone uyt Spaengien braun purpur.
Fritillariæ with.
Fritillariæ geel met roode aderen ruyt wys omgetogen.
Fritillariæ met veele groote bloemen purpur bleek. Fol. 44.

Fol. 42.

Gladiolus oft Sweerdekens Lyfoerf.
Gladiolus met purpur bloemen.
Gladiolus uyt Italien met roode violette bloemen.
Gladiolus with nyet beschreven.
Gladiolus den grootsten slach met roode groote bloemen gebracht van Cabo del Bona Speranza, is nyet beschreven. Folio 66.
Gember die bloem with / ick heb dye bloem gesien by M. Steven. Fol. 65.

Hyacinten Orientael.

Fol. 11.

Hyacint wittachtich.
Hyacint die vroege met veel bloemen.
Hyacint with.
Hyacint blau violet.
Hyacint die kleynste / fait soen gelyck dye voirgaende with.
Hyacint die kleynste voirgaende schoon hemels blau.

Fol. 12.
Hyacintus Orientalis met blau violette dobbele bloemen.
Hyac. de grootste / oft Indiaense / simbel gheheeten / purpur blau.
Hyacintus Comosus Germanicus met witte bloemen gelyck die lelikens van den dale.
Fol. 13.
Hyacintus van Spaengien ofte Engelland blau peers.
Hya. met witte bloemen.
Hya. met Lyfverwe bloemen.
Hya. met bleecke blauwe gesteernde kloxkens.
Hyacyntus Comosus met dye Croon / purpur.
Hyacintus geel ende groen.
Fol. 14.
Hyacintus uyt Indien met knobbellachtige worttelen de gedaenten wit by na gelyck den witten narcissen.
Hya. uyt Indien een ander witte gesternde bloem van Clusius met knobbelachtige wortelen.
Hyacint. van Capo de bona Speranza van Sweerts den bol with roth blosende met veel lange smalle spitsige bladen.

Hyacinten met sterren.

Fol. 15.
Hyacint. uyt Hoochduytsland met witte bloemen.
Hya. de grootste met veel schoone hemels blau bloemen / noch niet bescreuen.
Hya. gelyck dye voirgaende / maer nyet zoo veel bloemen.
Hya. uyt Hoochduytsland met blau violette bloemen.
Hya. oft Ornittogalum met groen geele bloemen.
Hyacintus Germanicus met lyffverwse bloemen.
Hya. met blau purpur bloemen bloeyt in den herfst.
Hya. oft kleyn Ornittogalum met bleecke blau bloemkens met en ront blat spitsich.
Fol. 16.
Hya. van Peru met veele root purpur binnen blau bloemen.
Hya. van Peru met lyfverfoe bloemen.
Fol. 17.
Hyacint bisantyn met veele bleecke blauwe bloemkens.
Hyacint met lelien bladern die bloem bleeck blau.
Hyacint met veele stelen ende veel blau violette starckens.
Hyacint met lyffverf bloemen / dye in den herfst bloeyt.
Fol. 18.
Hyacint uyt Westindien eenen grooten dicken bol / heeft gefloreert Anno 1612. met veele bleecke blauw bloemen / gelyck den Hyacint van Peru / nyet bescreven.

Hyacint van Zeylandt de Capo bona Speranza, den boll witth / die bladen breet / onder met bruyn root op witth gesprengt / gheheeten Sweerts / ende heft noch keen bloemen gedragen.
Fol. 65.
Hyacint van Neapoles.
Hyacint met den steel vol bladen.
Fol. 19.
Hiacint ofte Druyfkens lyfverf.
Hyacint oft Druyfkens with.
Hyacint oft Druffkens schoon blau.
Hyacint oft Dipcadi muscari gheheeten purpur.
Hyacint oft Muscari geel.
Hyacint oft Muscari lyfverf.
Hyacint oft Muscari with.
Hyacint tgroot Spaens Druyfken bruyn blauw.
Fol. 34.
Iris Engelssen met dy groote bloem witt.
Iris Engelssen met groote bloem grau with met violette strepen.
Iris Engels blau ende with gemarmert.
Iris Engols blau met violetten gefiguerert met veel ander coleuren.
Fol. 35.
Iris van Spaengien met witte bloem met bollen.
Iris van Spaengien asverff.
Iris blau.
Iris gheel.
Iris schoon violet purpur / veel meer andere verscheyden coleuren.
Fol. 36.
Iris Bulbosa uyt Spaengien sonder opstaende bladen / nyet bescreven.
Iris Clusii met den bol met breede bladen purpur verf.
Iris met knobbellachtige Wortelen groen geel ende swert op dye hangende bladen van de bloem.
Fol. 37.
Iris Byzantina met lange smalle bladeren met dye blauwe dobbele bloem / nyet bescreven.
Iris Byzantina met dye witte bloem zeer schoon dye fraengien met menferf verchiert / nyet bescreven.
Iris Byzantina, oft Iris Clusii, met dye blauwe bloem.
Iris Byzantina minor graminea florib. purpur.
Fol. 38.
Iris Susiana latifolio met die grootste bloem dye drye buytenste omgeschlagen bladen dick zynde binnen swart als fluwel / dander doncker peers dye drye opstaende bladen zyn doertogen met zeer veel aderen swartachtich / wittachtich / nets gewys.
Iris vreempt van Camerarius met breden bladen purpur bloem met blau door den anderen gemengt.
Fol. 39.
Iris Susiana met brede bladeren wat kleynder de gedaente als de voirgaende zeltsaem dye aderen door een loopende nets gewys.
Iris met breede bladeren hooch purpur.
Fol. 40.
Iris Dalmatica welrieckende blau met veel bloemen met breede bladen.
Iris met breede bladen purpur violeth:
Iris Leech oft Cort met breede bladen licht blau.
Iris met lancktamelycken breedt bladen dye bloem geel.
Iris leech oft cort met breede bladeren taneyt verff.
Fol. 41.
Iris leech met cortte breede bladen die bloem with met eenen blauwen boirt.
Iris leech met cortte breede bladeren / dye bloem grooter ende geel.
Iris leech met cortte breede bladeren hooch root purpur.
Iris leech met cortte breede bladeren purpur ende blau.
Iris leech met cortte breede bladeren purpur ende violeth.
Fol. 44.
Lelien van Perssen met purpur bloemen.
Fol. 45.
Lelien with gemeen.
Lelien with kleynder ende teerder van bloemen.
Fol. 46.
Lelien ofte Martagon geel ende root oraenge.
Lelien gheel ende rooth weynich verschillen van de voirgaende.
Lelien oft Martagon saet dragende rooth hooch oraenge.
Fol. 47.
Lelien oft Asphodelus met dicke worttelen / geel / oft dachlich genampt.
Lelien oft dachlus als bouen met oranie bloemen.
Lelien oft gehetten Phalengium Alabrosicum, draecht veele witte Lelien kleinder als die voirgaende / die wortelen zyn dicke lange draeykens gelyck een scryff pen.
Fol. 49.
Martagon Pomponeum, ofte van Someren gheheeten dat tytlichen bloeyt met smalle bladen / draecht veel bloemen / als root corael nyet soo bruyn van verfven.
Martagon van Calcedonea / oft van Constantinopelen met weynich bloemen / dye bloeme ende verwe als bouen.
Fol. 50.
Martagon van Constantinopelen dye veel bloemen draegen / van coleur treckende opt root corael.
Martagon van Constantinopolen met weynicher bloemen die spade wat bleecker / als die voirgaende.
Fol. 51.
Martagon schoon gheel met veele groote bloemen 70. ende 50. bloemen op eenen steel met weynige stippelen / nyet bescreven.

Marta-

Martagon met groene gheele bloemen ghesprengt.
Eenen boll uyt Indien van Capo del Bona Speranza bruyn rooth / den boll van eender Martagon gelyck. Fol. 66.
Fol. 52.
Martagon ofte Simbelen snee with sonder stippen.
Martagon ofte Simbel wittachtich gryß met stippelen.
Fol. 53.
Martagon ofte Simbel purpur rooth bloeyende.
Martagon ofte Simbel Lyffverf rooth bloeyende / met veel meer veranderinge van verwen.
Fol. 60.
Moly vreempt / den steel ende bladen zyn drieeantich eenen voet hooch int opperste van steel hangen veele kleyne witte kloxkens / dye bladen buyten schoen groen gestreept / nyet beschreven.
Moly met geele bloemen.
Moly met purpur bloemen zeer schoon/staet lang.
Moly met kleyne witte bloemkens.
Moly met lyffverwe groene bloemen.
Fol. 61.
Moly wilden Moly met bloemkens Carmosyn buyten groene.
Moly uyt Indien met veel bleecke purpur bloemen.
Moly oft Hinnen Loock met witte sterren.
Moly uyt Indien oft Cancafon geheeten.
Fol. 20.
Narcis oft tytloos / oft sneebloemken with met groene tippen.
Nar. oft tytlos uyt Spaengien die grootste with met veel bloemen met groene thippen.
Nar. oft tytloos uyt Spaengien / kleynder met weyniger bloemen.
Nar. oft spetie van tytloos uyt Duytsland met grooter bloemen/ dye thippen groen.
Nar. oft tytloos bloeyt in den herffst met witte bloemen.

Falsche Narcissen oft tytlosen met lange trompetten.

Fol. 21.
Narcis bleeck geel den trompeth sescantich/ nyet beschreven.
Nar. dy grootste tytloos uyt Spaengien/ gheel.
Nar. oft tytloos geel uyt Duytsland.
Nar. groot bleeck geel bloem den trompeth oft afgesneden waet sonder fraengien met breed blad/ nyet beschreven.
Nar. kleynder de bloem bleeck geel die trompet sonder fraengien met bilsachtige bladeren.
Nar. dy bloem geel den trompeth inwendich vol bladen / geheeten Nar. met den dobbelen trompeth.
Nar. met lange trompet gheel with.
Nar. bleeck gheel den trompet cortter ende gefronst met smalle ofte biesen bladeren.
Narcis Naenken met langen trompet met frangien / dat tytlycken bloeyt.
Nar. met langen trompet uyt Indien wit/ den boirt geel. Fol. 65.
Fol. 22.
Narcis witt gemeen met den rooden rinck.
Narcis uyt Aphrieck / dy kleynste met geele bleecke bloemen.
Narcis witt dy tytlick bloeyt met den rooden rinck.
Nar. wit gemeen met den geelen rinck.
Fol. 23.
Narcis Aphricanus dy grootste goutgeel met veele schoone bloemen.
Narcis dy grootste met veel bloemen midden cranscken geel / wast hooger als eene van danderen.
Narcis Donus met witte bloemen/ binnen met gheele kranskens.
Folio 24.
Nar. met veel bloemen witt / midden met geel doppelde kransken.
Nar. van Pisa met witte bloemen.
Nar. met veele fyne witte bloemen / met cort kelxken geel witt lieflyck om sien.
Nar. met breede bladen gants wit met omslaende bladeren met eenen middelbaren kelck / niet beschreven.
Nar. met bleeck geele bloemen met den corten kelck dye gedaente vande Narcis gheel witt / nyet beschreven.
Fol. 25.
Narcissus geheeten non pareille, oft desgelyck nyet met dy grootste bloem grau den kelck breed ende bloe geel / wast zeer hooch / nyet beschreven.
Nar. met den grooten boll tamelycke groote bloem met den gheelen breeden kelck wast leech / nyet beschreven.
Nar. wit / den kelch geel / wat langer als de voorgaende.
Fol. 26.
Narcis van Calcedonien met veele dobbele witte bloemen midden gheel.
Narcis dobbelt met vier ofte vyf kelcken / gants geel.
Narcis den grooten valschen Narcis bleeck geel ende doppelt / oft dye groote dobbele tytloos genaempt.
Narcis valsch kleynder als dye voorgaende bleeck geel.
Nar. gemeen witt ende dobbelt.
Fol. 27.
Nar. Matthioli met veel witte groote gesteerde bloemen van binnen mith ander verchiert ick heb gehadt 27. bloemen op eenen steel.
Nar. ofte zee Paneratium met groote witte bloemen gelyck den grooten Spaensen tytloos op eenen steel.
Fol. 28.
Narcis van Virginea van Pet. Garret een witte bloem bina gelyck den gheelen Colchicum van buyten rooth bloeyende zeer lyeflyck om aensien nyet beschreven.
Narcis uyt Indien geheeten Narcissus Iacobeus bloet rooth gelyck het Indiaens ryet dye bladen wat smalder als gemeene Narcissen boven wat rootachtich eenen grooten boll lanckachtig.
Nar. gheel dye gedaente gelyck den geelen Colchicum, bloeyt in Martio ende April.
Nar. met biesachtiche bladeren uyt Indien gans geel met omslaende bladen. F. 65.

Narcissen oft Junquillo met biesachtige bladeken.

Fol. 29.
Nar. oft Junquillo bleeck gheele bladeren/ int midden van elck blad een witte streep/ met een cortten kelck / nyet beschreven.
Nar. oft Junquillo dobbelt met geele bloemen.
Nar. oft Junquillo met kort kelxken gheel gemeen.
Nar. gans with met omslaende bladeren met eenen tamelycken langen kelck.
Nar. oft Junquillo metten grooten kelck/ dy bloem geel.
Nar. oft Junquillo met die grootste bloem ende met den aldergrootsten kelck schoon gheel alt dander te boven gaende / nyet beschreven.

Narcis van dmeerse geslachten.

Fol. 30.
Nar. oft Junquillo met smalle bladen / dy bloem met ronde bladen wit.
Narcis oft den witten Herfst Junquillo wit met biesachtige bladeren.
Nar. valsch ofte Junquillo geel den kelck voir gerimpoldet.
Nar. kleyn ende witt bloeyt in den herffst.
Nar. oft Pancratium marinum Clusii, met rootachtiche bloemen / heeft hier te Lande nooch nyet gefloreert.
Nar. ofte Pancratium, met purpurachtiche bloemen / meer is te geloven met geele oock witte bloemen / heeft hier te Lande noyt gebloeyt.
Fol. 31.
Narcis Indicus Orientalis, sweerts geheeten eenen uytnemenden grooten boll dye bladen omtrent drye vingeren breet eenen Cubitus hooch / Anno 1610. en heeft tot noch thoe nyet gefloreert / nyet beschreven.
Nar. uyt West Indien geheeten sweerts/ den boll wat kleynder / dy bladen twee vingeren breet / heeft ons noch nyet gefloreert / nyet beschreven.
Nar. uyt India van Capo de Bona Speranza, den boll lanck. Fol. 67.
Nar. van Virginea van P. Garet gheel/ witt ende dobbelt / met een lanck priemken. Fol. ibid.
Fol. 32.
Nar. oft Pancratium uyt Oost Indien met lange brede dicke bladeren een handbreet / ende meer als twee voeten hooch recht opstaende Anno 1609. heeft nooch nyet gebloeyt / sweerts geheeten / nyet beschreven.

Narcis oft Pancratium uyt West Indien met breede scherpe bladen 1609. gheeten swerts / nyet beschreven.

Fol. 33.

Narcis oft zee Pancratium Clusii heeft nyet gedraegen.

Nar. oft zee Scilla met bleeck purpur bloemen.

Nar. oft zee Scilla kleynder uyt Spaengien.

Narcis oft Pancratium dye grootste uyt Spaengien / heeft hier te Lande inde hoven nyet gedraegen.

Fol. 57.

Ornithogalum van Arabien met veel witte bloemen / binnen in de bloem eenen swertten groenen knop met andere groene clauckens over den knop.

Ornithogalum van Neaples / dye bloem witt met lange scherpe bladeren / binnen een kleyn gekrolt gelyck een witth roosken.

Ornithogalum oft kleyn feldt Aiuyn gemeen dy bloemen withmet groene strepen.

Ornithogalum oft kleyn feldt Aiuyn met groene geele bloemen.

Fol. 58.

Ornithogalum met witte bloemen / van buyten groen gestreept.

Ornithogalum Pannonicum, oft Lelien van Alexandrien/alsoo van Lobel beschreven met menichfeltige witte bloemen.

Ornithogalum uyt Indien van Zeylant van Capo del Bona Speranza. Folio 67.

Fol. 64.

Peoniæ met dy groote bloem root cramosyn dobbelt.

Peoniæ Incarnaet blyft dry ofte vier weken met dy bloem staen / ende wort opt dleste na by withǝ.

Peoniæ witt/enckel.

Fol. 54.

Ranunculus ofte botterbloem van Asien met cortte dicke worttellkens / die bloem witt root blosende dubbelt.

Ranunculus van Clusius met de gheele bloem.

Ranunculus van Asien met lange cortte worttelen / dy bloemen dubbel hooch oraengien treckende opt tsermelioen / twee bloemen dick wils uyt een wassende.

Ranunculus oft botterbloem van Tripoly dy bloem bruyn root met cortte worttelen.

Ranunculus oft botterbloem gemeen geel dubbel.

Ranunculus oft botterbloem uyt Asien / met cortte dicke worttelkens / dy bloem with/ende met wat bleeck root gesprengt.

Fol. 55.

Ranunculus ofte witte doppelde gemeene botterbloem.

Ranunculus van Asien / dy bloem bleeck geel met roode strepen / enckel nyet beschreven.

Ranunculus oft den gebelden botterbloem geel.

Ranunculus met cortte worttelen I. Clusii, met dy geele bloem wel rieckende.

Ranunculus oft dobbele botterbloem gout geel.

Fol. 62.

Sisyrinchium den grootsten met blau violette bloemen.

Sisyrinchium den kleynsten met blau violette bloemen.

Satyrion uyt Guinea nyet beschreven.

Fol. 63.

Satyrion oft vossen clootkens Lyfferf/met so ts kapppen.

Satyrion Apulei hoochpurpur kruynachtich.

Satyrion Licht purpur met stippelen.

Satyrion ander vossenclootkens gelyck biekens purpurachtich.

Satyrion oft Orchis den grooten met kleene peersrode bloemkens.

Satyrion handekens kruyt / dy bladen gesprengt / dy bloem snee witt met kleyne aderkens gesigureert.

Satyrion oft handekens kruyt met breede bladen rootachtich.

Satyrion oft handekens kruyt met cramosyne bloemen.

Fol. 8.

Tulipa Bombicina uyt Italien / schoon blyttich troot / dy canten with schynende/ dy bladen wollachtich.

Tulipa met dry verwen with/ met een weynich solfer coleur gemengt / met breede roode carmosyne bloemen doorschneden met kleyne roode strepen.

Tulipa van Persien / dy dry buytenste bladen schoon bly root met witte canten / dy dry binnenste bladen wit root blosende.

Tulipa with purpur violeth gevleugelt.

Tulipa schnee witt met roode cramosyne flammen geplumasceert van binnen / ende van buyten.

Tulipa with met lichte purpur strepen / ende ettelycke growe plexkens.

Tulipa geel met roode groue strepen / ende rode stippelen.

Tulipa with midden blauachtich van tblau den rug opwaerts een roode cramosyne breede streep onder smal breet opgaende boven uyt den gront blauachtich uytnemende schoon.

Tulipa Incarnaet van binnen van buyten wittachtich.

Tulipa geel met kleyne roode strepen / genaempt goude Lacken.

Tulipa goude Lacken onerloopen met veel rooth.

Tulipa wit mit swarten gront.

Fol. 9.

Tulipa bruyn rooth met solpher geele canten.

Tulipa with met schoone roden cramosyne flammen geplumasseeret uytnemenden schoon.

Tulipa goutgeel met roode flammen / gefleugelt met roode stippelen.

Tulipa purpurachtich met witte boirden.

Tulipa cramosyn gestreept.

Tulipa sneewit met schoyn cramosyn root oueral beloopen.

Tulipa purpur bleeck met suyne purpur strepen.

Tulipa geel met veel root onerloopen.

Tulipa solpher geel met schoon roode canten.

Tulipa rooth den gront van dmeerse coleuren.

Tulipa goude Lacken met veel rooth.

Tulipa cramosyn met witte canten.

Fol. 10.

Tulipa bleeck purpur met witte canten.

Tulipa Laprock gheeten / geel met roo de breede flammen.

Tulipa sneewith met schoone roode cramosyne breede gestreepte canten.

Tulipa solpher geel met veel root gesigureert.

Tulipa with met een weynich geel met breede roode cramosyne strepen.

Tulipa gheel dy boirden solpher ghheel van buyten eenen roothen rinck / binnen voll roote sprenckelen / den gront geel / groen / ende swarth.

Tulipa purpur roth met witte boirden.

Tulipa purpur violeth.

CATALOGVS,

Oder

Register des ersten Buchs von den Blumen mit Zwibelwurtzeln / nach ordnung deß Alphabets.

A.

Anemone Rößlin mit breiten blettern.

Hyacinten Orientalisch.

Hyacinten mit sternen Blumen.

Hyacint

Register.

* * * * * *

Veiel wurtz.

CATA-

CATALOGVE DV PREMIER LIVRE DES FLEVRS A bulbes, ou bulbeuses plantes.

Des ANEMONES a feuilles larges. Fol. 2.

Fol.

Fol. 22.

Narcisse tardiue couronée.
Narcisse d'Afrique petite jeaune de coleur d'or.
Narcisse printamiere couronnée.
Narcisse vulgaire a couronne jeaune.

Fol. 23.

Narc. d'Afrique a couleur d'or de forçe fleurs.
Narc. haute & grande a fleur blanche & couronne jeaune.
Narc. donax de Narbonne fleur blanche jeaune couronne.

Fol. 24.

Narcisse blanche a double courronne
Narcisse aultre de Pise jeaune couronne & peu de fleurs.
Narc. blanche toute, & petit calice, elegante.
Narc. toute blanche auec moyen calice feuilles larges & renuersees.
Narc. a fleur jeaune petit calice nõ descrit a la face & forme du blanc entier cy dessus escrit.

Fol. 25.

Narciss. tres-grande grise ayant calice ample & jeaune non descript.
Narciss. aultre moindre a large calice.
Narciss. blanche ayant calice long & jeaune.

Fol. 26.

Narc. de Constantin. blanc & double appellé double Mugnet des Marseillois.
Narcisse faulx double ayant le calice fort deschiré adorant.
Narc. &c. double grand jeaune.
Narc. &c. double petit jeaune.
Narcisse blanc vulgaire & plein.

Fol. 27.

Narcisse troisiesme de Mathiole blãcq.
Narcisse marin, ou Pancratium fleur blanche.

Fol. 28.

Narc. de Virginia du Sr Pietre Garet a fleur blanche au fond & au dehors rougissant plante non descripte ne veüe cy deuant.
Narcisse des Indes a feuilles larges.
Narcisse vernal a fleur jeaune & forme d'un Colchicum luteum.

NARCISS. IVNCIF. ou a feuilles de Ionc.

Fol. 29.

Narc. jeaune diuise & persemé de lignes blanches & calice court.
Narc. jeaune a pleine fleur.
Narc. jeaune a court calice vulgaire.
Narc. tout blanc renuersé a moyen calice.
Narc. jeaune a tres-grand calice.
Narc. jeaune a calice fort ample.

NARC. Diuersorum generum.

Fol. 30.

Narcis. iuncif. blancq ayant fleur ronde.
Narc. iuncif. blancq. Autumnal.
Narc. faulx a feuilles de jonc ayãt bords aspres jeaunissant.
Narc. Autumnal petit blancq.
Narc. marin, ou Pancratium grand a fleurs rougissantes, mais na encore porté des fleurs.
Narcisse marin moindre, ou Pancratium, ou Hemerocalle de Valençe, mais na point fleurie aussy.
Narcis a feulle de song fleur jaulne renuerse.

Fol. 31.

Narcisse des Indes Orientales appellée Swertius ayant bulbe fort grande & ronde platte, non descripte n'ayant encores apporté fleurs, mais feuilles semblables au Narcisses.
Narcisse des Indes Occidentales a feuilles du Narciss. latifol. appelle Swertzius, na point fleurie encore.
Narc. du Cap des les Indes la bulb. gros & long. fol. 65
Narc. de virginea a Monsieur P. Garet a fleur blanche & double auecq vng stile. fol. 65.

Fol. 32.

Narciss. des Indes Orientales ou Pancrat. mar. a feuilles triangulaires, appellée, Swertius la majeure.
Narc. des Indes ou Pancratium de l'occident non descript.

Fol. 33.

Narc. mar. ou bien Pancratium verum de Clusius.
Narc. mar. ou squille d'Espaigne.
Narc. mar. ou squille d'Espaigne moindre.
Narc. marin ou Pancratiũ plus grand d'Espaigne.

Fol. 57.

Ornithogalon d'Arabie a forçe fleurs blanches ayant au millieu vng botton noir.
Ornithog. de Naples a fleur au dedans blanche au dehors cendrée.
Ornith. moindre vulgaire.
Ornith. de forme ou face d'ung Hyacinte Vulgaire a fleur jeaune & verdissante.

Fol. 58.

Ornithog. fleur blanche & vne ligne verte au dos,
Ornithog. ou Lis Alexandrin abondãt en fleurs & tres-grand espi.

Fol. 64.

Piuoines doubles rouges.
Piuoines doubles blanchissantes.
Piuoines simples blanches.
Et aultres plusieurs especes.

Fol. 54.

Ranuncule Asiatique ayant racine grumeuse fleur pleine entremeslée de blancq & rouge.
Ranuncule du Portugal ou hyvernal a fleur jeaune.
Ranunc. Asiatique ayant racine grumeuse, fleur double de couleur de sang.
Ranunc. ayant racine grumeuse a fleur simple rouge.
Ranunc. jeaune double jettant l'une fleur de l'autre.
Ranunc. Asiatique ayant rac. grumeuse fleur blanche & tachetée d'ung rouge palle.

Fol. 55.

Ranunc. a pleine fleur blancq.
Ranunc. Asiatique ayant rac. grumeuse fleur jeaune auec Veines rouges persemée.
Ranunc. jeaune rond.
Ranunc. ayant rac. grum. premier de Clusius a fleur jeaune & odorante.
Ranunc. aquatic. faulsement dict. ou Caltha palustre a fleur double.

Fol. 62.

Sisyrinchion grand a fleur bleüe.
Sisyrinchion moindre a fleur bleüe.
Satyrion de Guinea non descript encore.

Fol. 63.

Satyrion aultre ou testicule de Renard a fleur de chair.
Sat. d'Apuleius a fleur purpurastre brune.
Sat. a fleur purpurée.
Sat. ou Orchis, ou Couillon de Chien.
Sat. grand a fleur rouge.
Satyr. ou Palme de Christ a fleur blanche & feuille tachetée.
Satyr. &c. rougeastre non tacheté.
Satyr. femelle de couleur grise.
Satyr. ou Palme de Christ, cramoisin.

Fol. 8.

Tulipe Bombicina dicte des François d'une couleur rouge aggreable fond varié & bords blanchastres.
Tulipe blanche, sulphurée, auec flammes rouges en trois couleurs diuersifiée.
Tulipe de Perse ayant trois les feuilles de dehors rouges & bords blancs, interieures blanches, d'un fond bleu.
Tulipe purperée violette & blanche, flambante & ailée comme ils l'appellent.

Tulipe blanche auec flam̃es fort rouges dehors & dedans.

Tulipe blanche auec lignes & poincts rouges-pourpurees.

Tulipe flambante rouge-jeaune.

Tulipe blanche ayant le fond au deſſoubs fort bleu, au deſſus legeremẽt, iuſques a la moitie de la fleur, dou ſort vne ligne coccinee-rouge que ſe va terminer en largueur iuſqu'en haut, au dedans & dehors apparente.

Tulipe au dedans de couleur de chair & au dehors de meſme mais non ſi haute, d'un fond jeaune.

Tulipe d'oree eſtant conſperſe des poincts & lignes rouges.

Tulipe d'oree elegantement ornee d'ung haut rouge.

Fol. 9.

Tulipe fort rouge auec bords ſulphurees.

Tulipe aillee blanche auec flammes pourpre-rouges.

Tulipe d'oree conſperſe des petites flammes & poincts.

Tulipe purpuree ayant bords blancs.

Tulipe a fleur pourpre-rouge, fort ouuerte rayonnee d'ung fond blanc.

Tulipe fort blanche confuſe auec haute rougeur.

Tulipe pourpuree auec lignes obſcures violettes.

Tulipe jeaune confuſe auec rouge de couleur de mine.

Tulipe jeaunaſtre ayant les coſtes rouges.

Tulipe rouge a fond varié.

Tulipe jeaune elegante confuſe auec rouge.

Tulipe Cramoiſine a bords blancs.

Fol. 10.

Tulipe pourpre-violette legerement ayant bords blanchiſſans.

Tulipa Laprock nominata jeaune auec flammes rouges larges, les couleurs haultes.

Tulipe fort blanche ayant les coſtés largement perſemens des poincts rouges-pourpurees, le fond eſtant bleüet.

Tulipe ſulphuree conſperſe auec rouge haut.

Tulipe blanche jeauniſſante rayonnee des pourpres-rouges flammes.

Tulipe jeaune a bords ſulphures portant anneau rouge auec points rouges interieurement plein d'un fond varié.

Tulipe pourpre-rouge a bords blancs.

Tulipe pourpre-violette.

INDEX LIBRI SECVNDI, QVI CONTINET PRÆCIPVOS FLORES FIBROSIS RADICIBVS ARBORVMQVE SPEciosarum frequentem numerum, quibus Horti in vtraque Germania decorantur, in gratiam Herbariæ rei studiosorum.

Caryo-

Tweede Boeck tracterende van de voirnaemste bloemen met worttelen sonder bollen met eenige gewassen van boomen lyeflyck van reuck/ daermede die hoven in Hoochduytschlandt ende Neederlandt thoegemaeckt woorden tot verlustinge van allen persoonen/ die haer daer inne dilecteren.

** ** ** **

CATA-

CATALOGVS,

Oder

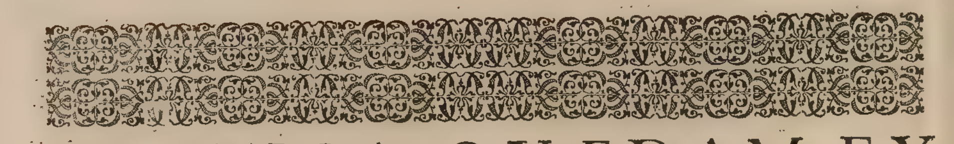
Register deß andern Buchs / handlend von den fürnembsten Blumen mit haarichten wurtzeln ohn zwibeln / mit sampt etlichen Baumgewächsen / lieblich zu riechen / mit welchen die Gärten in Hoch: und Niderteutschland zugemacht und gezieret werden / zu erlustigung aller und jeder Personen / so sich darinnen delectirn.

Register.

CATA-

CATALOGVE FRANCOIS ABBREGE' ET REDIGE' PAR ORdre d'Alphabet au bien du lecteur.

EXOTICA QVÆDAM EX INDIIS ORIENTALIBVS, OCCIDENTALIBVSQVE, ET ALIA, QVÆ OPERA EMANUELIS SVVERTII NUNC LUCEM VIDENT, HACTENUS NONDUM DESCRIPTA.

Nemone Calcedonica maior flor. viridi pleno violaceo rubentibus lineis, ne dũ descripta. fol. 2.

Anemone flore violaceo rubicans elegantiſ. nondum descripta. fol. 2.

Anemone flor. Arantij mali colore, & alijs diuersis coloribus. fol. 2.

Anemone tenuifolia alba nigris lineis & alijs diuersis coloribus distincta necdum descripta. fol. 4.

Crocus vernalis multiflorus albus facie lutei maioris non descriptus. fol. 5.

Crocus autumnalis nedum descriptus. fol. 6.

Colchicum album folia in autumno proferens non descriptum. fol. 56.

Fritillaria minor polyanthos, colore atro-purpureo non descripta. fol. 7.

Gladiolus maximus Capitis aut Promontorij bonæ spei, magnitudine alias omnes species superãs flor. rub. intensè colore carneo, non descriptus. fol. 42.

Hyacinthus maior, siue simbul Indicum cærul. purpur. non descriptus. fol. 12.

Hyacinthus facie Hyac. Hisp. flor. cæruleo campanulas ęmulans, non descriptus. fol. 12.

Hyacintus Indicus Tuberosus narcissi albi facie. ibid.

Hyacinthus Swertij Promontorij bonæ spei, bulbo exalbido purpurascente, nondum protulit florem sed folia, non descriptus. fol. 14.

Hyacinthus maior multiflorus Azureus. ibid.

Hyacinthus Africanus bulbo crasso rubescẽte exalbido, floruit Anno 1612 facie Hyac. Peruian. non descriptus. fol. 18.

Hyacinth. Indicus Promontorij bonæ spei, dictus Swertius bulbo albo crasſ. folijs latis & guttatis nondum dedit nobis flor. non descriptus. ibid.

Hyacinth. Neapolitanus flore interius albo exterius autem griseo colore, nedum descriptus. fol. 65.

Iris bulbosa Anglica maior alba strijs violaceis, non descripta. fol. 34.

Iris bulbos. Angl. maior alba maculata cæruleo colore, non descripta. ibid.

Iris bulb. Angl. maior cærulea, & eius varietas venulis crassioribus dotata purp. violaceis. ibid.

Iris Byzantina angustifolia cæruleo flo. plene nedum descripta. fol. 37.

Iris Byzantina flore albo elegantissima nondum descripta. ibid.

Martagon luteum alias species florum multitudine superans non descriptum. fol. 51.

Bulbus obscurus rub. Promontorij bonæ spei bulbo martag. non dissimilis adhuc incognitus, non descriptus. fol. 66.

Moly exoticum caule & fol. triangulatis, floribus albis strijs viridibus ornatis & ad campanularum formam accedentibus, nedum descriptum. fol. 60.

Pseudo Narcissus dilutior flauus tuba sexangulari non descriptus. f. 21.

Pseudo Narciſſ. latifolius tuba non fimbriata flore flauescente non descriptus. ibid.

Pseudo Narcis. flor. alba tuba oblonga fimbrijs luteis non descript. f. 65.

Narcissus totus albus mediocri calice latifolius reflexo non descript. f. 23.

Narcissus flore flauo breui calice facie nar. toti albi non descript. ibid.

Narcissus maximus griseus amplo calice flauo non descript. fol. 25.

Narc. minor amplo calice bulb. crasso à D. Gareto non descriptus. ibid.

Narcissus de virginea totus albus oblongo apice à D. Gareto pleno flore. fol. 65.

Pseudo Nar. duplex multum diuiso calice odoratus. fol. 26.

Narcissus de virginea Petr. Gareti flor. albo ad basim, exterius rubens non descriptus. f. 28.

Narcissus, iuncis fol. luteus albicantibus lineis distinctus breui calice non descript. f. 29.

Narcissus iuncis folijs serotinus maximus flo. oblongo calice non descriptus. ibid.

Narc. iuncis folijs Petr. Gareti flo. luteo reflexo. fol. 65.

Narcissus Indicus dictus Swertius bulbum habens admodum magnum & compressiorem rotundo, folia habet narcissi, non descriptus. f. 31.

Narcissus Promontorij bonæ spei bulbo oblongo non descriptus, neque nobis florem dedit, folia multa habet narcissi simul non descript. f. 67.

Narc. Indicus Occidentalis folijs narcissi latifolij, dictus Swertius, neque hic florem dedit, non descriptus. folio 31.

Narc. Indicus siue Pancratium marinum folijs triquetris dictus Swertius maior non descript. bulb. eximiè crasso. f. 32.

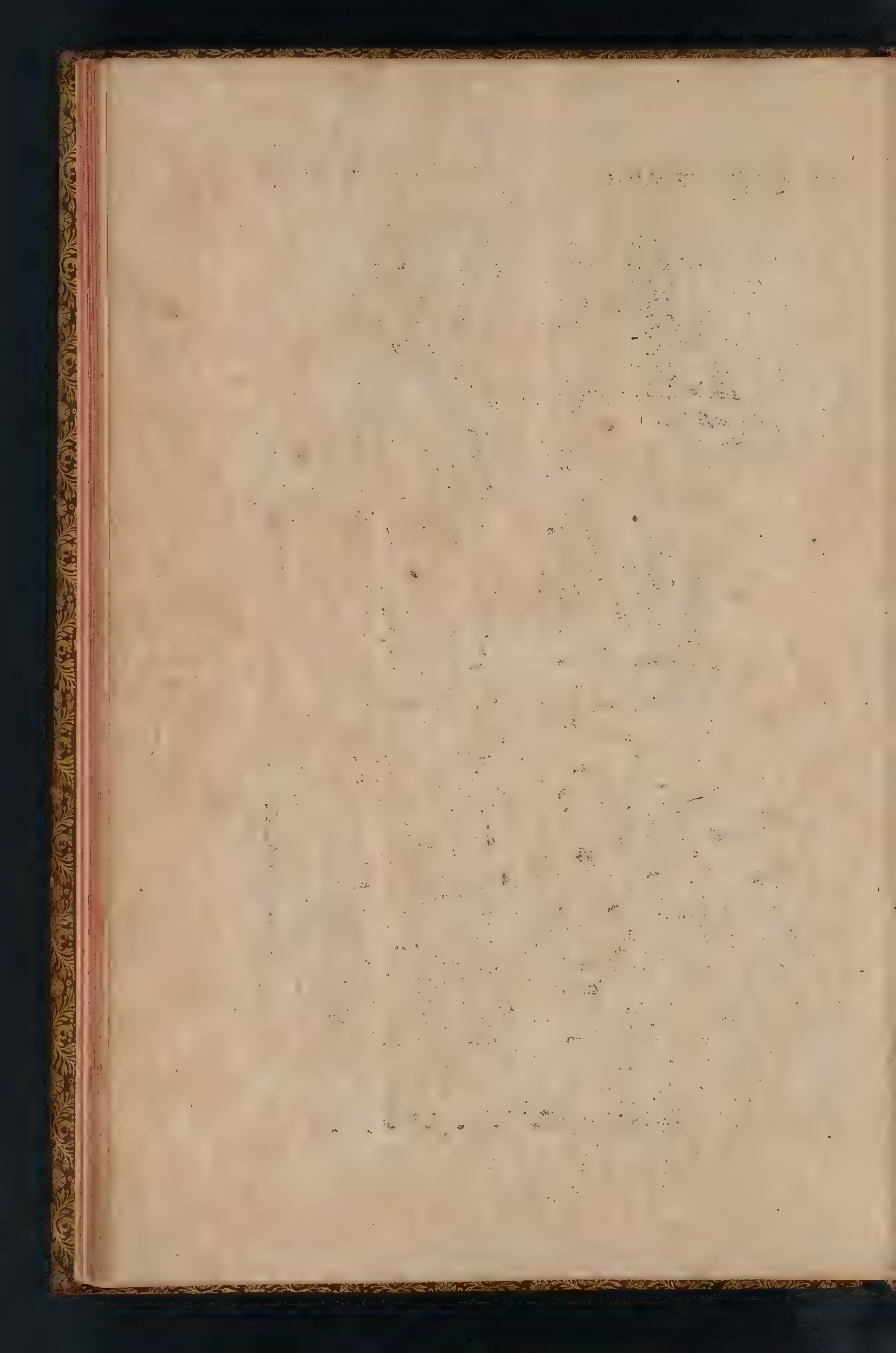
Narcis. Indicus siue pancratium Occidentale, nedum descriptum. ibid.

Ornithogalum Indicum Promontorij bonæ spei Bulb. eximie crasso, folia habet Ornitho. non descript. neq; florem dedit. fol. 67.

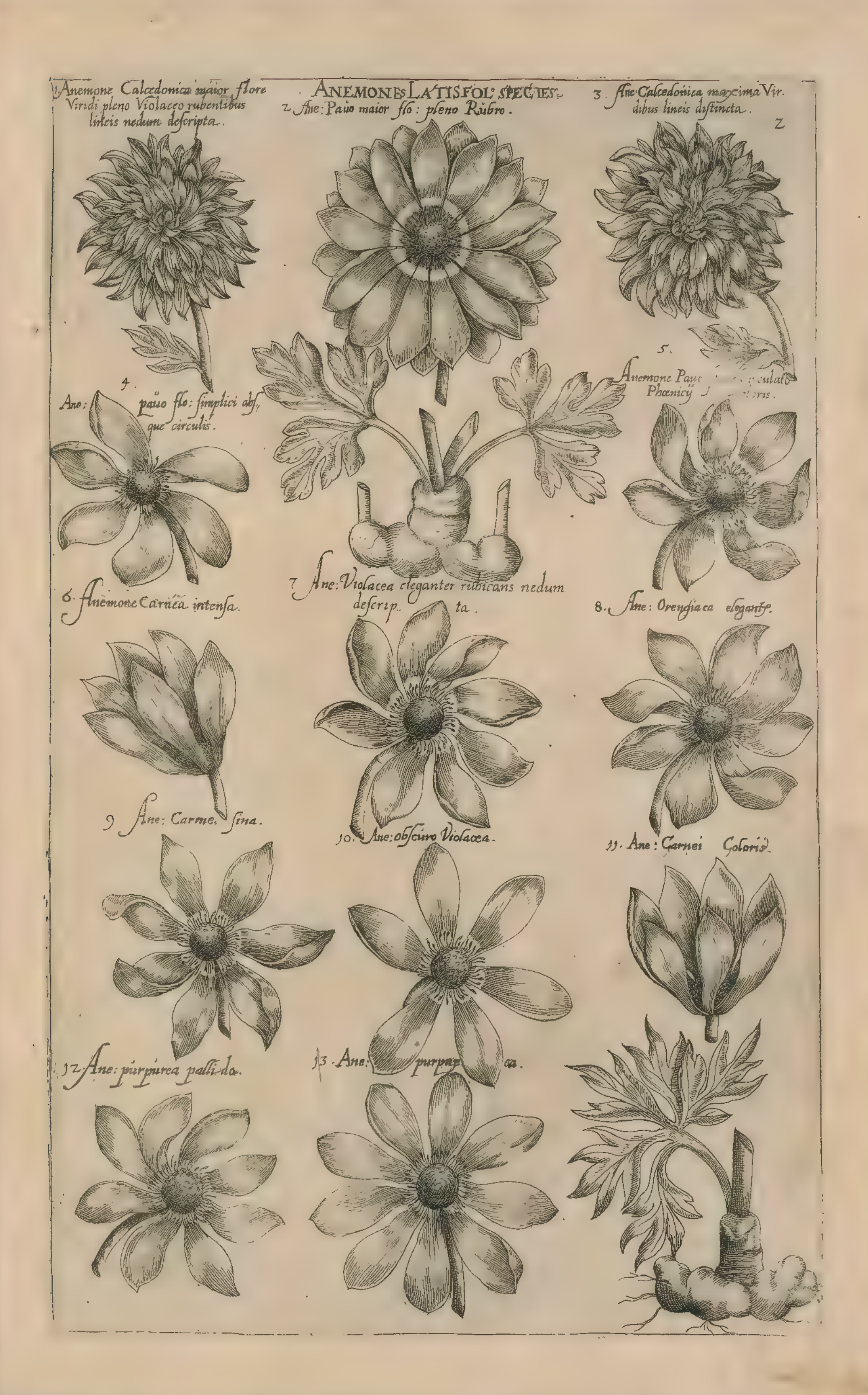
Radix bulbosa alba collo oblongo & crasso de Promontorio bonæ spei neque flor. neque folia nobis dedit adhuc incognita nec descripta. folio 66.

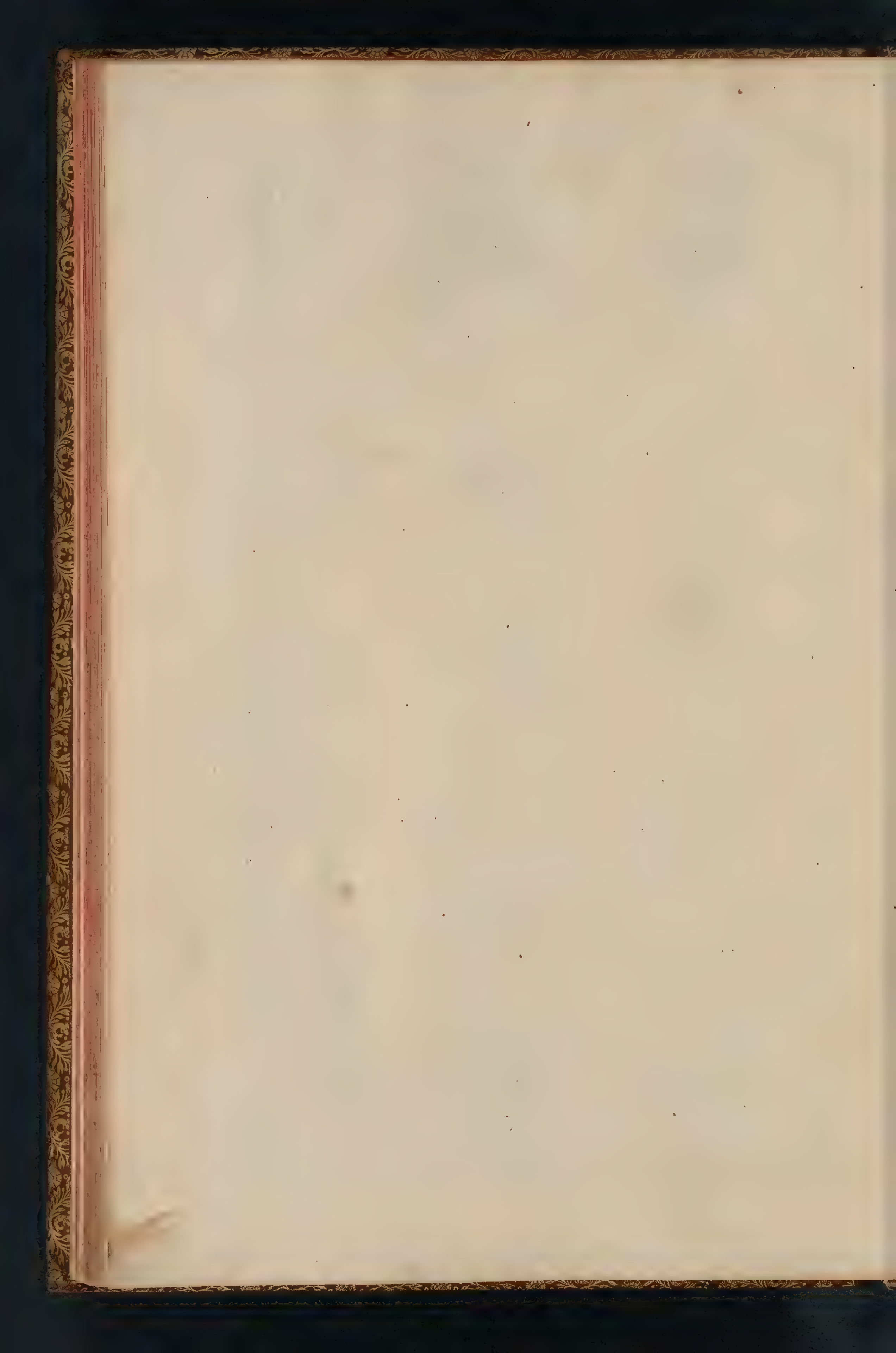
Tulipa multis diuersis colorib. non descript. fol. 8. 9. 10. variaq; varietas. ibid.

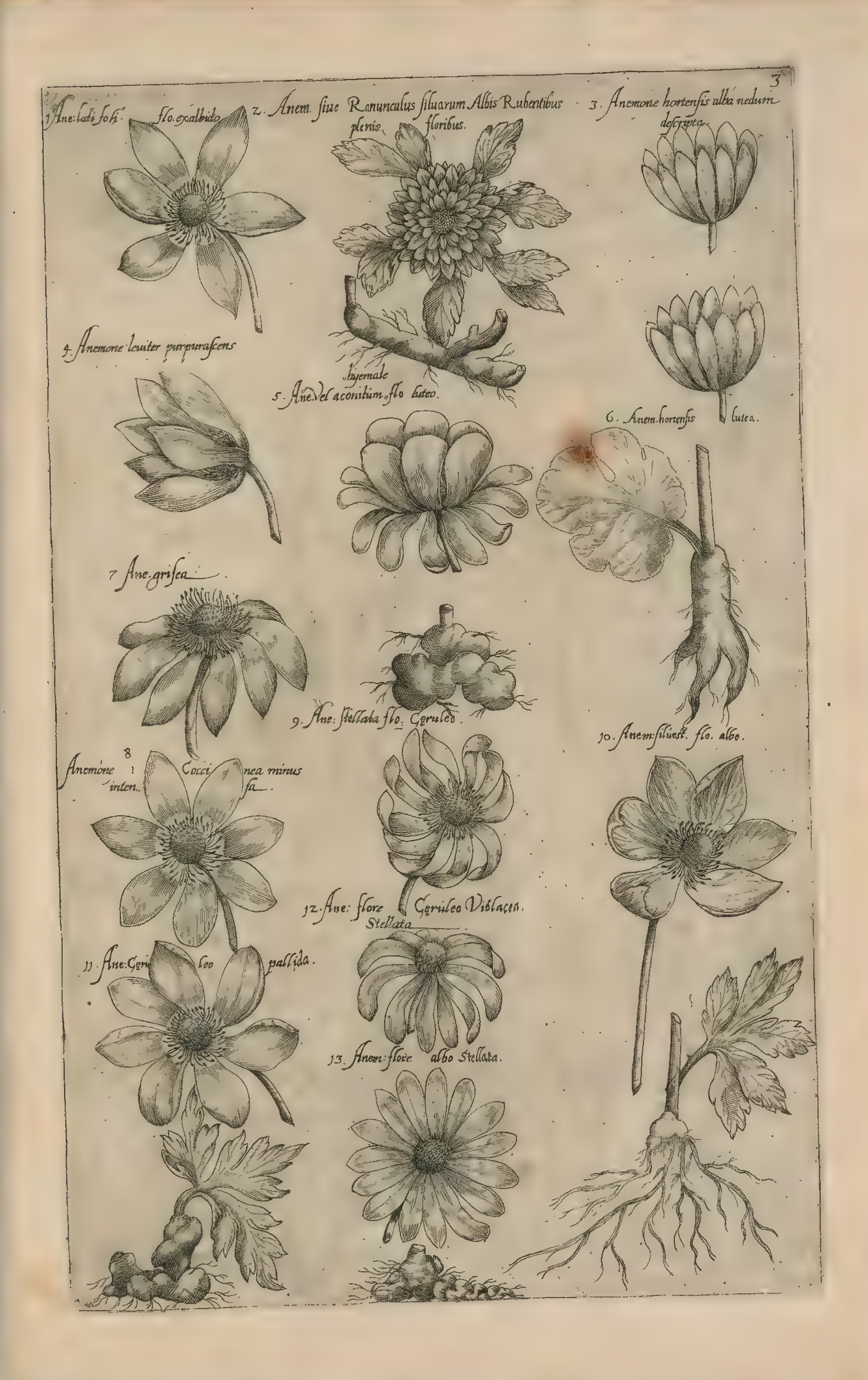
Zingiber flore albo facie Iris Chameir. lutif. dissimil. à D. Stephano. ego vidi in flore. fol. 65.

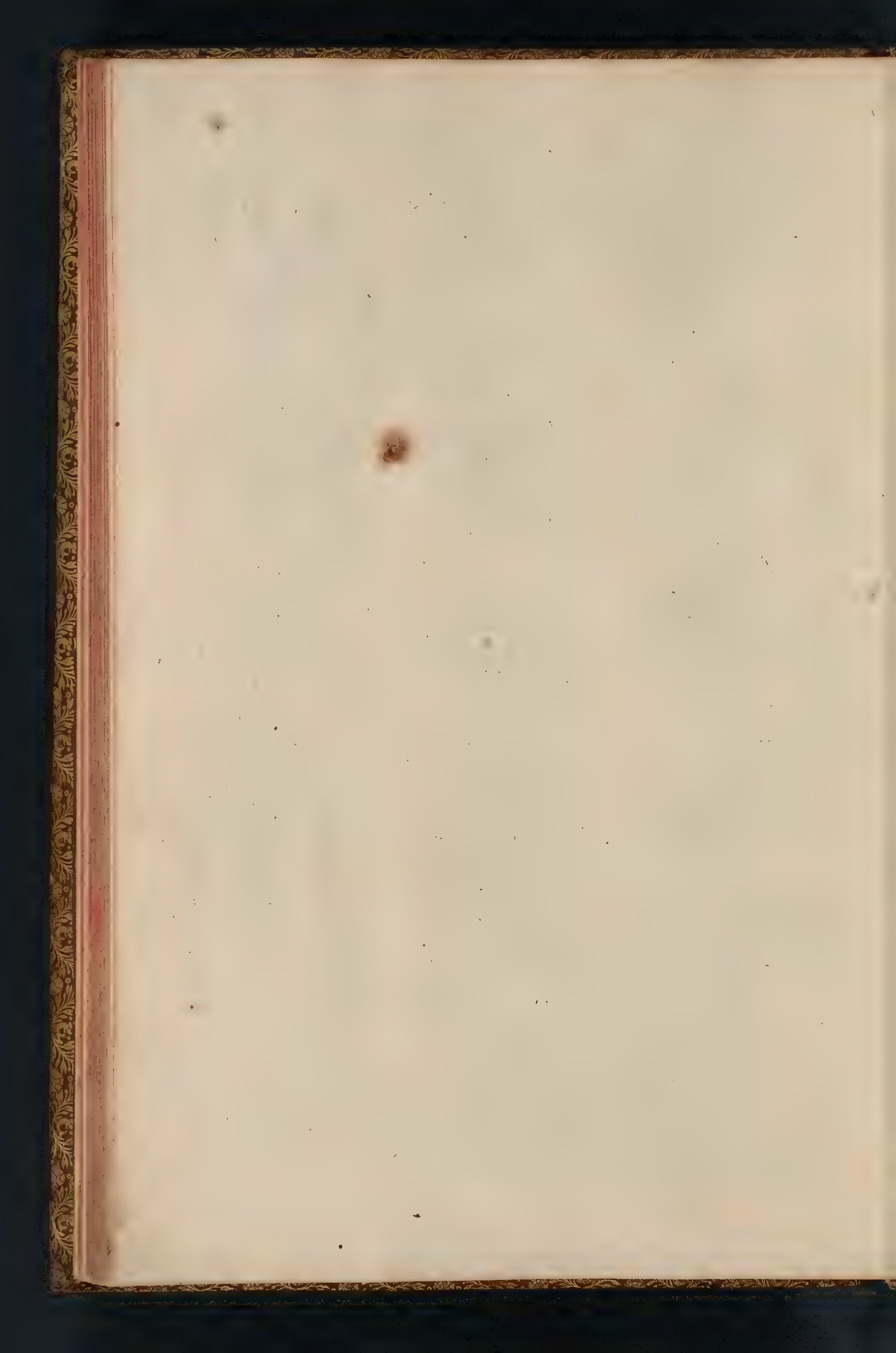

Corona Imperialis alta Rubicunda.
Corona Imperialis Coronata flauo flo.

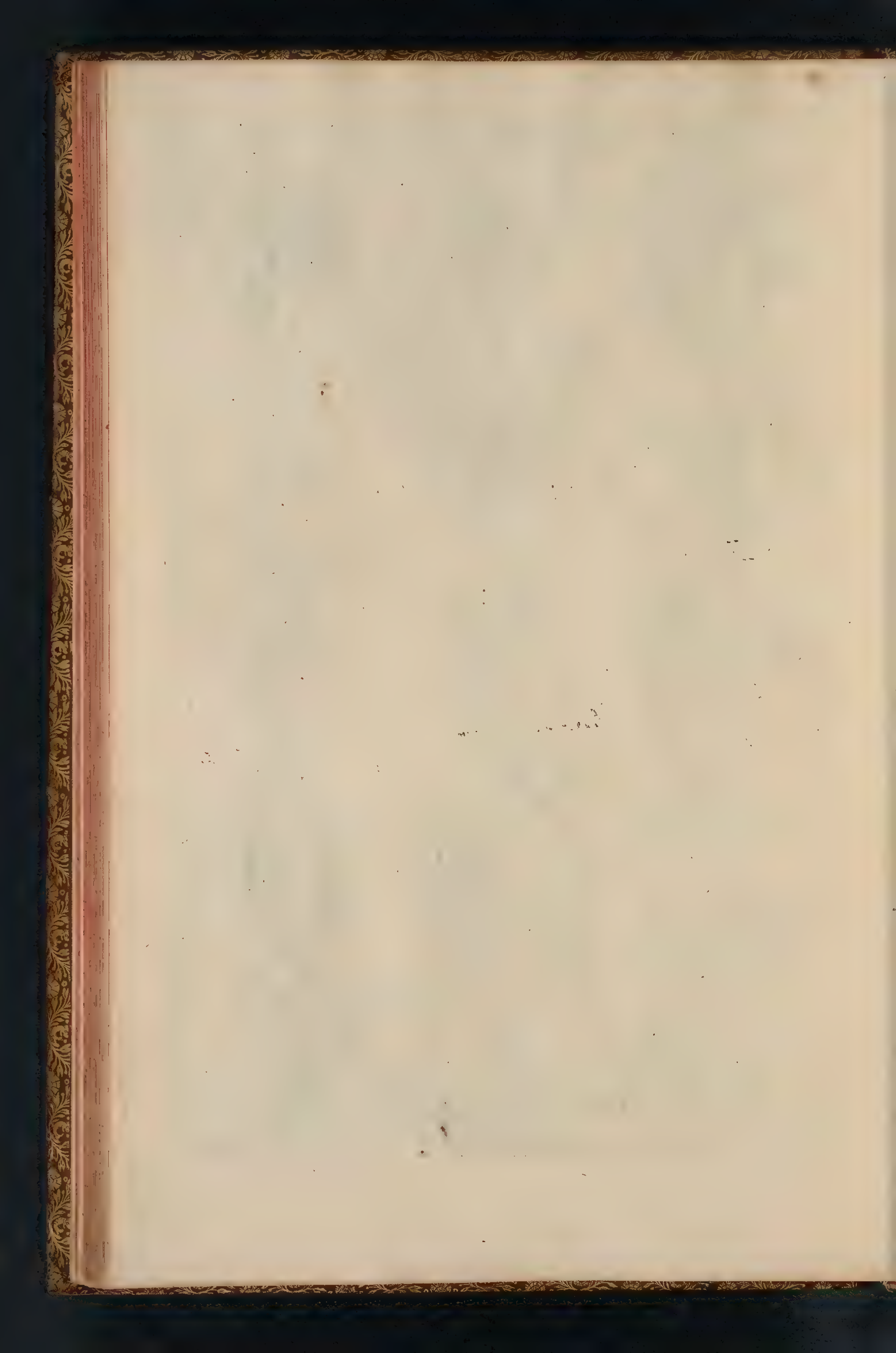

ANEMONES LATISFOL. SPECIES.
1. Anemone Calcedonica maior flore Viridi pleno Violaceo rubentibus lineis nedum descripta.
2. Ane: Pavo maior flo: pleno Rubro.
3. Ane: Calcedonica maxima Viridibus lineis distincta.
4. Ane: pavo flo: simplici absque circulis.
5. Anemone Pavo maculato Phoenicio floris.
6. Anemone Carnea intensa.
7. Ane: Violacea eleganter rubicans nedum descripta.
8. Ane: Orengiaca elegans.
9. Ane: Carmesina.
10. Ane: obscuro Violacea.
11. Ane: Carnei Coloris.
12. Ane: purpurea pallida.
13. Ane: purpurea.

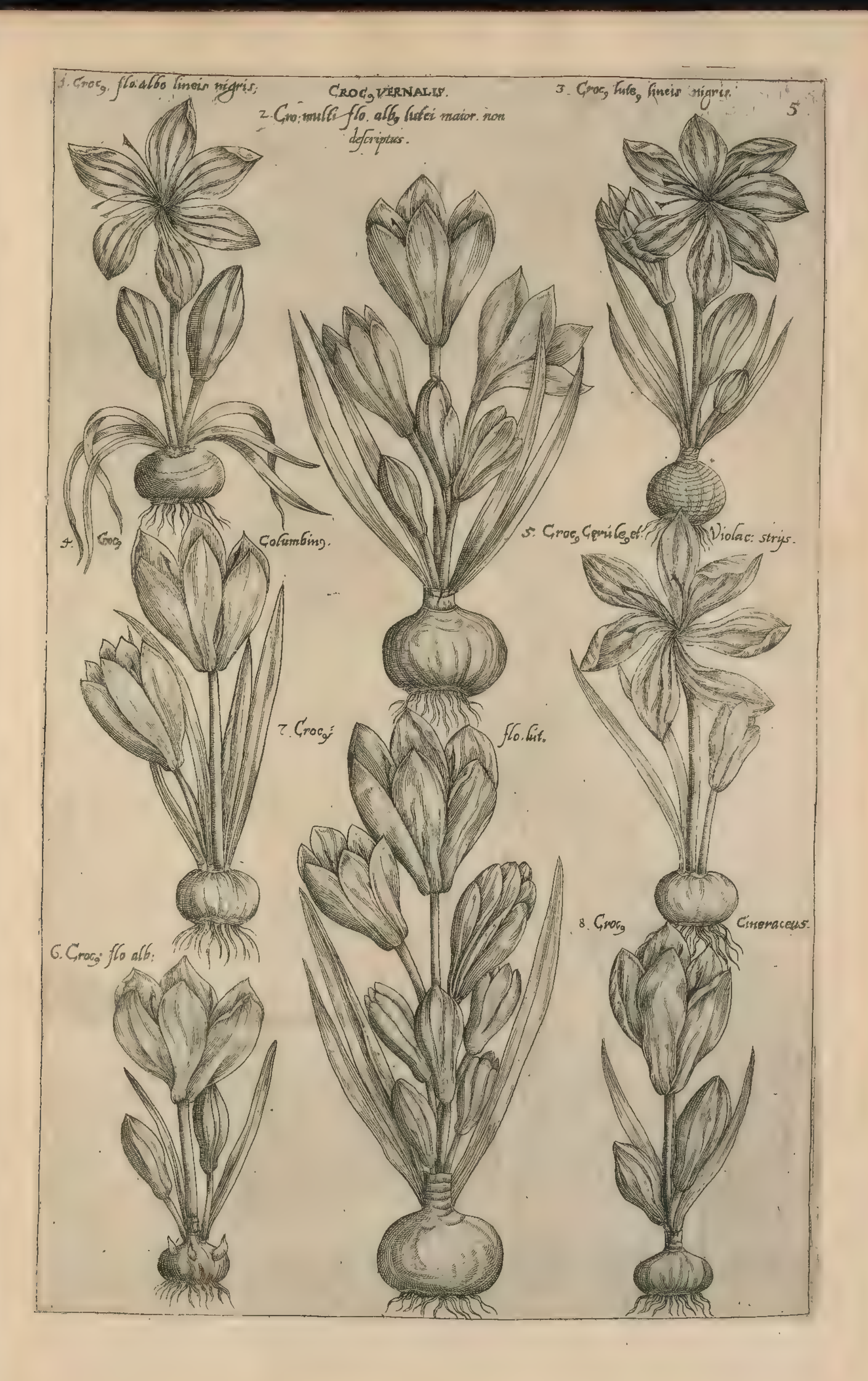

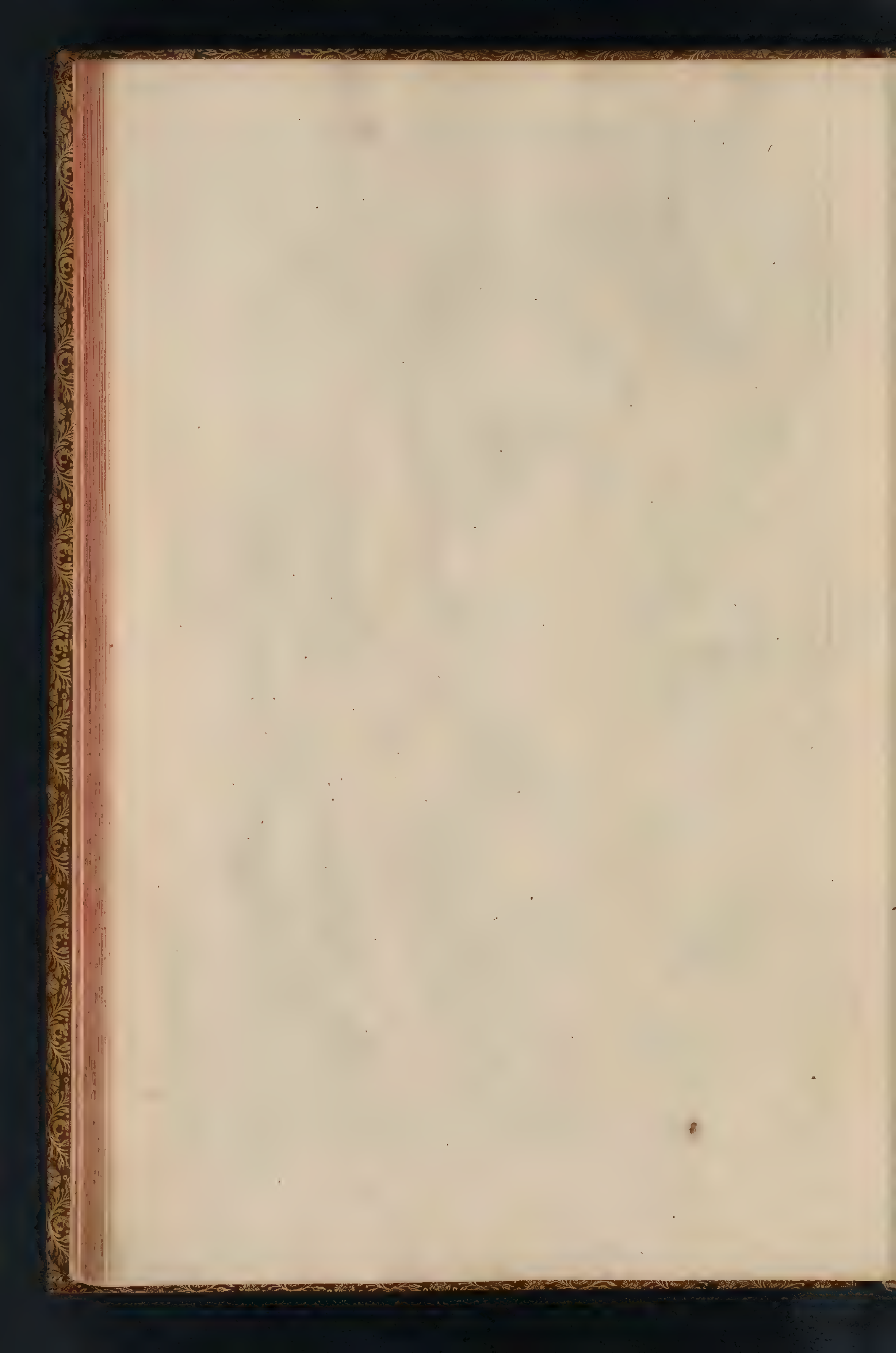

3
1 Ane: lati foli: flo. exalbido
2. Anem. siue Ranunculus siluarum Albis Rubentibus plenis floribus.
3. Anemone hortensis alba nedum descripta
4. Anemone leuiter purpurascens
5. Ane. vel aconitum hyemale flo luteo.
6. Anem. hortensis lutea.
7 Ane. grisea
Anemone 8 Coccinea minus intensa.
9. Ane: stellata flo. Ceruleo.
10. Anem: siluest. flo. albo.
11 Ane: Ceruleo pallida.
12. Ane: flore Ceruleo Violacea Stellata
13. Anem: flore albo Stellata.

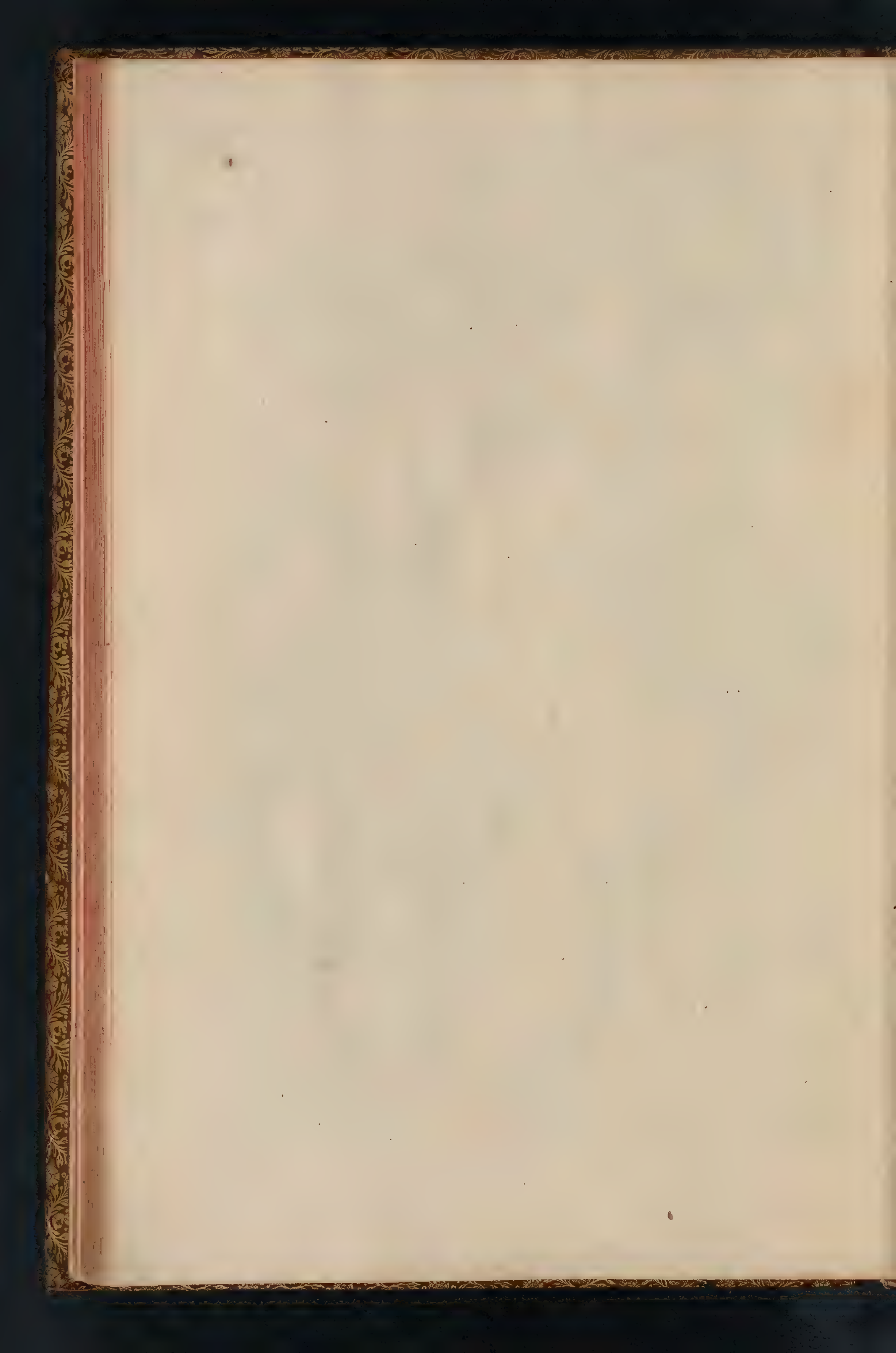

Anemones tenui: fol: species.
1. Carmesyna.
2. Ane. Rubra flammea
3. Anemone tenui folio pleno flore, ex atro purpurascente.
4. Ane. Coccinea.
2. Ane. alba lineis nigris.
6. Ane: Cerulea Violacea.
7. Ane: intensissime Rubra
8. Ane: flo: alba.
9. Ane: adinstar flo. poaj.
10. Ane. alb. grisea Color versi.
11. Ane. Coccinea. flo: pleno.
12. Anemone Coccinea flore pleno facie Byzantini fun ao albido

CROC. VERNALIS.
1. Croc. flo. albo lineis nigris.
2. Cro. multi flo. alb. lutei maior. non descriptus.
3. Croc. lute. lineis nigris.
4. Croc. Columbin.
5. Croc. Cerule. et Violac: striis.
6. Croc. flo. alb.
7. Croc. flo. lut.
8. Croc. Cineraceus.

2. Crocus Cęruleus Distinctiis lineis violaceis.
1. Crocus Columbinus.
3. Dens Caninus flo.
4. Dens Caninis Alba flo.
6. Crocus verus purpi: Color.
5. Crocus Cineraceus.
8. Crocus Cęrul. Violaceus
7. Crocus purpireo Rubens.
9. Colchicum pannonicum Albo flore.

1. frittilla Aquitanica flo luteo Virescente.

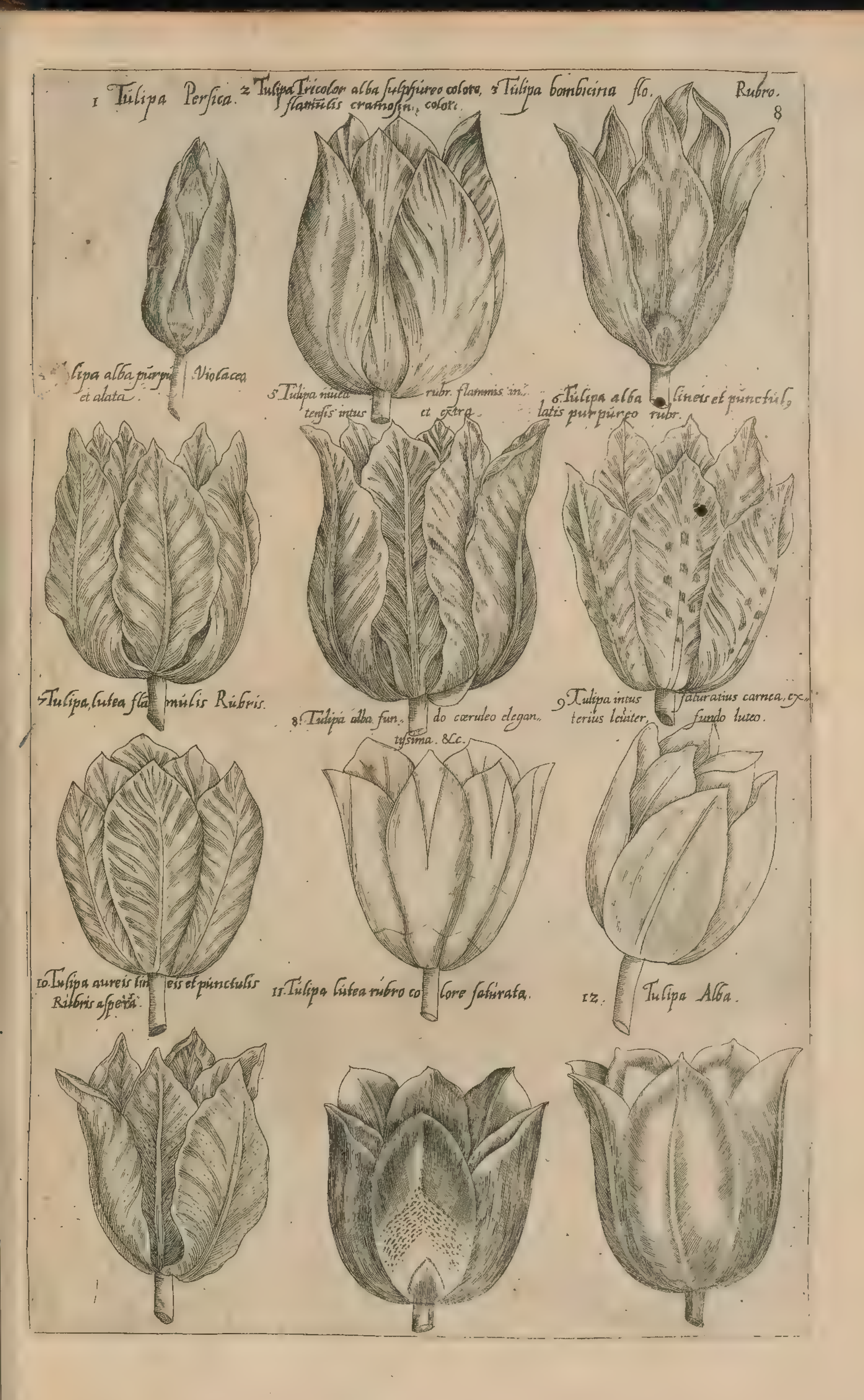
2. frittillaria Hispanica Vmbellifera

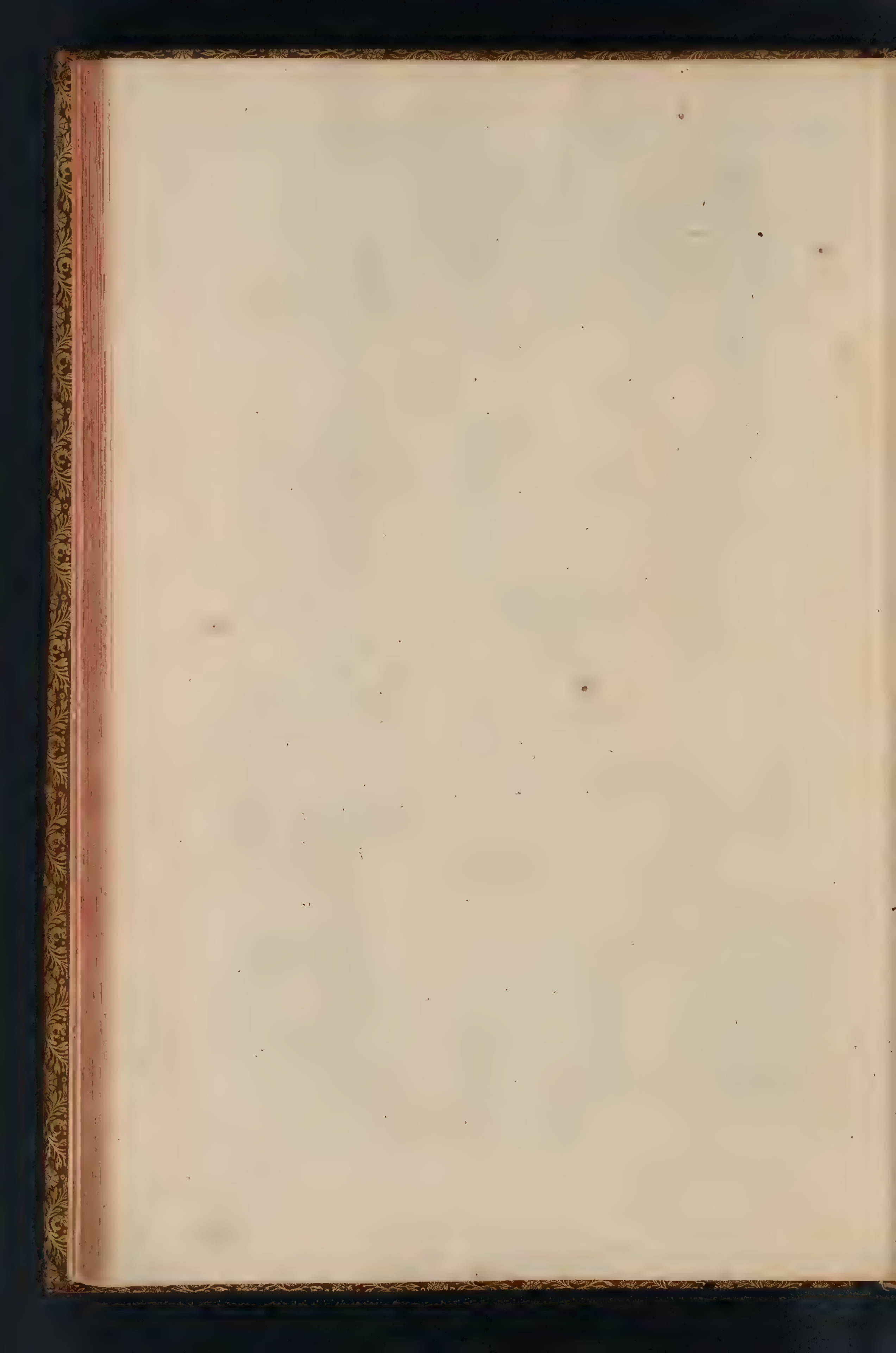
3. frittillaria Minima polyan-
thos non descr.

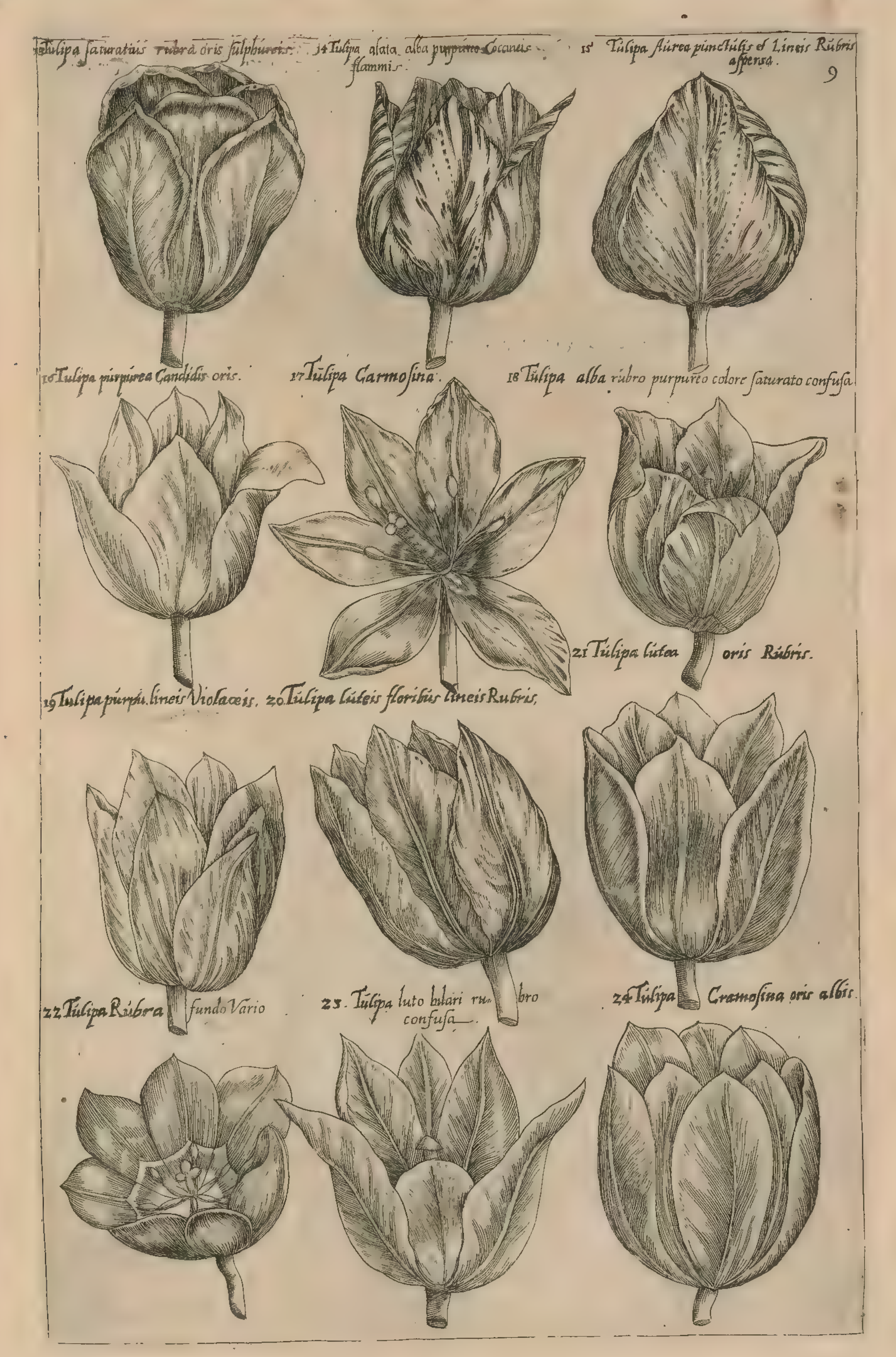
4. Frittillaria vulgaris purpureo Colore.

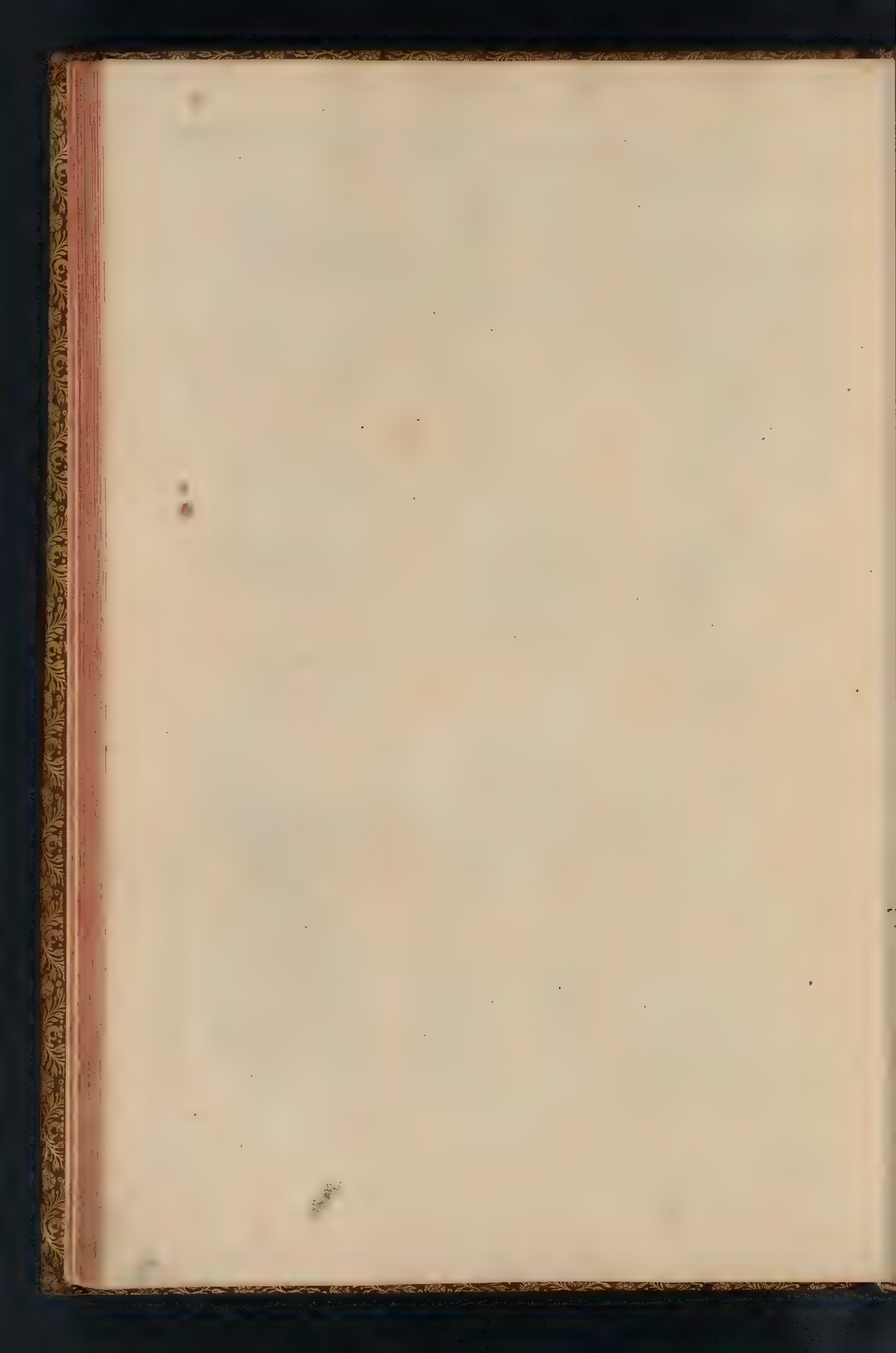
5. frittillaria Alb flore.

6. Frittillaria flore Luteo.

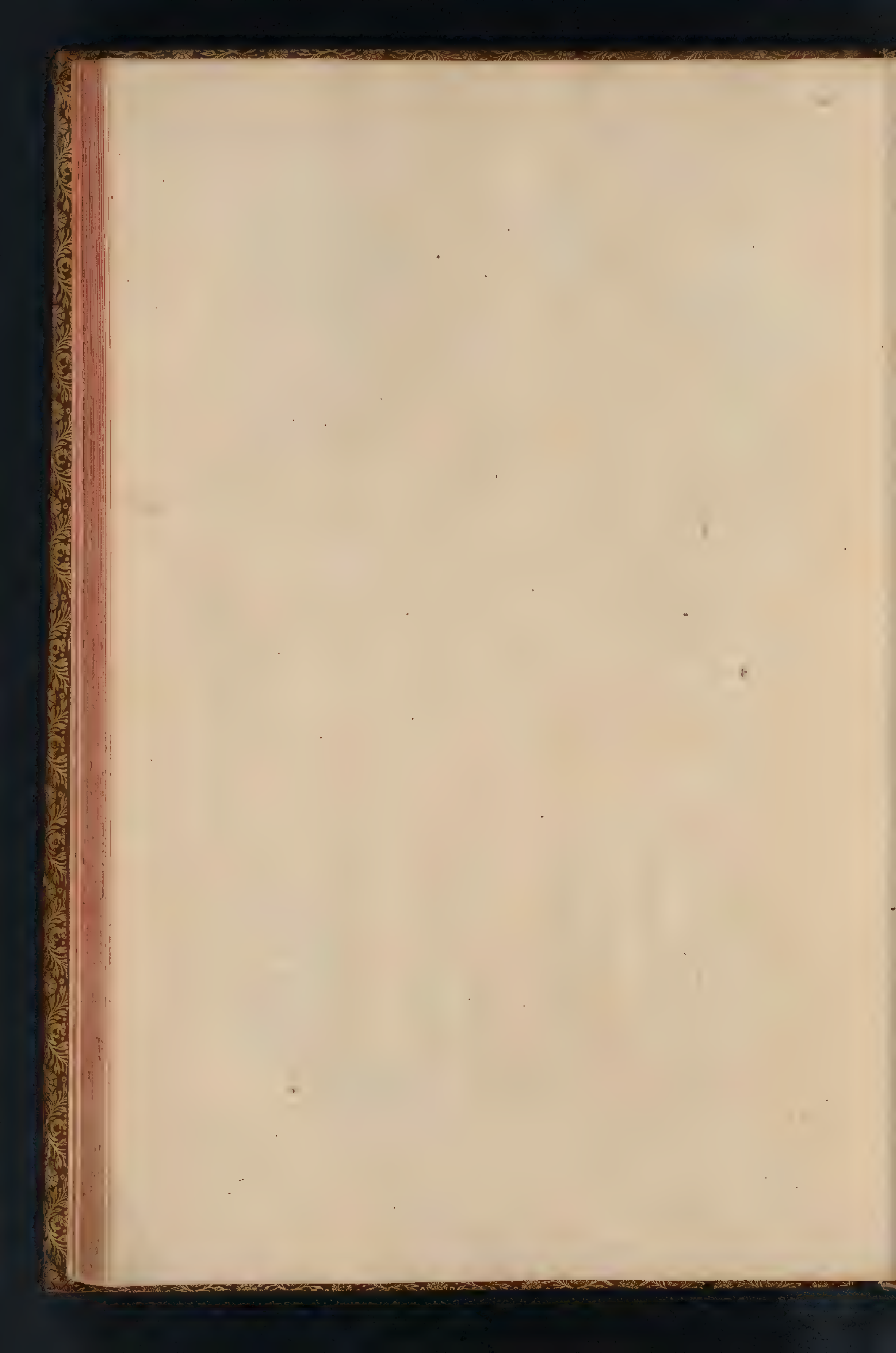

1 Tulipa Persica.
2 Tulipa Tricolor alba sulphureo colore, flammulis cramosin. colore.
3 Tulipa bombicina flo. Rubro.
8
lipa alba purpu Violacea et alata.
5 Tulipa rubr. flammis intensis intus et extra.
6. Tulipa alba lineis et punctul, latis purpureo rubr.
7 Tulipa, lutea flammulis Rubris.
8. Tulipa alba fundo cœruleo elegantissima. &c.
9 Tulipa intus saturatius carnea, exterius leviter, fundo luteo.
10. Tulipa aureis lineis et punctulis Rubris aspersa.
11. Tulipa lutea rubro colore saturata.
12. Tulipa Alba.

13 Tulipa saturatius rubra oris sulphureis.
14 Tulipa alata alba purpureo Coccineis flammis.
15 Tulipa aurea punctulis et Lineis Rubris aspersa.
16 Tulipa purpurea Candidis oris.
17 Tulipa Carmosina.
18 Tulipa alba rubro purpureo colore saturato confusa.
21 Tulipa lutea oris Rubris.
19 Tulipa purpu. lineis Violaceis.
20 Tulipa luteis floribus lineis Rubris.
22 Tulipa Rubra fundo Vario
23. Tulipa luto hilari rubro confusa.
24 Tulipa Cramosina oris albis.

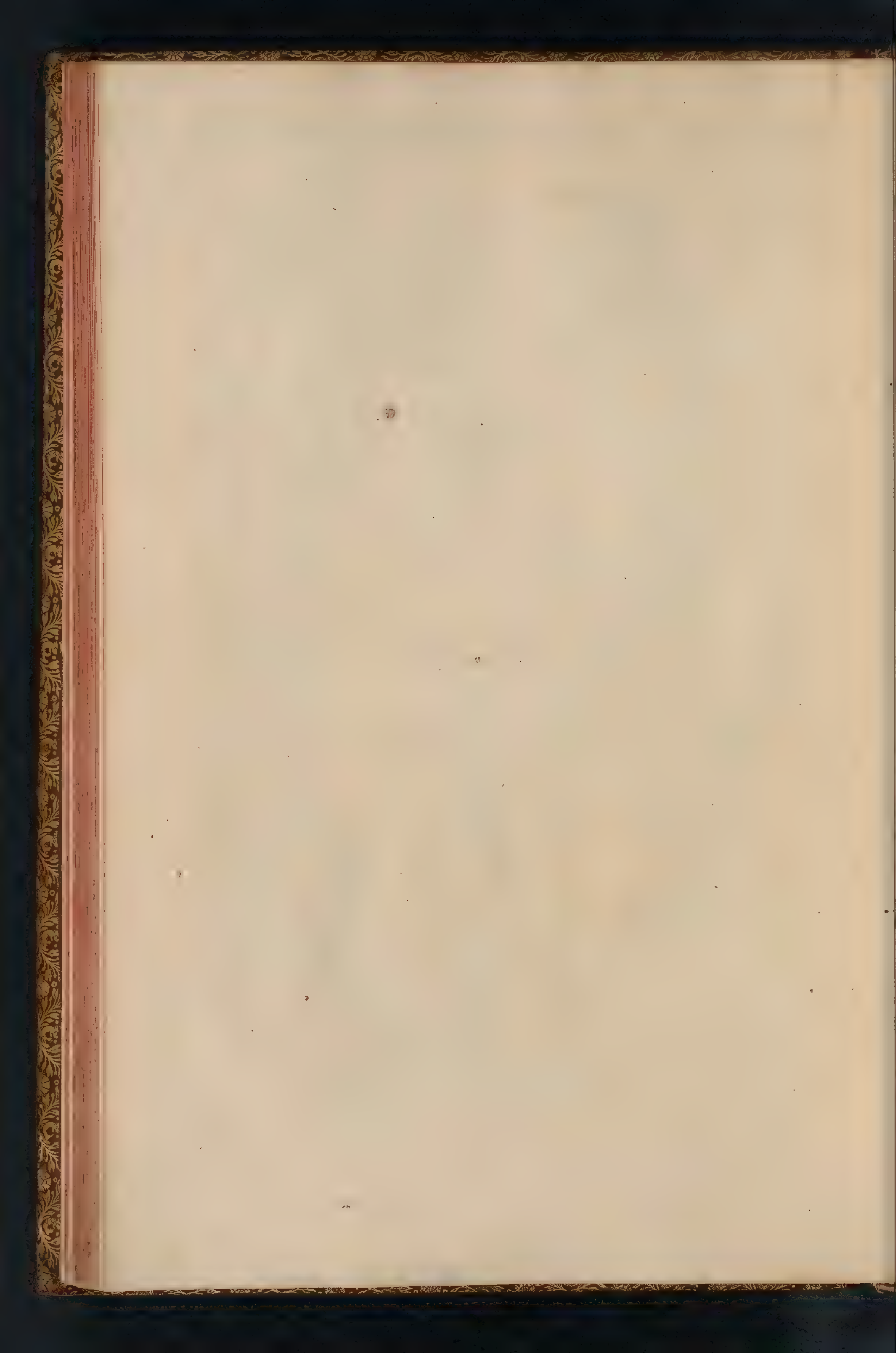

25 Tulipa purpurea oris albis.
26 Tulipa lutea Rubris flamulis latis.
27 Tulipa niuea laterib. rubro purpureis punctu.
latis fundo pallidè cæruleo.
30
28 Tulipa sulphurei co loris
flamulis Rubris,
29 Tulipa alba sub lutea flamu lis
latius Cramosino colore,
30 Tulipa lutea oris sulphureis annulo rubro
punctis rubris intus pleno fundo Vario.
31. Tulipa pur purea.
32. Tulipa purpureo. rub. saturata
albis oris.

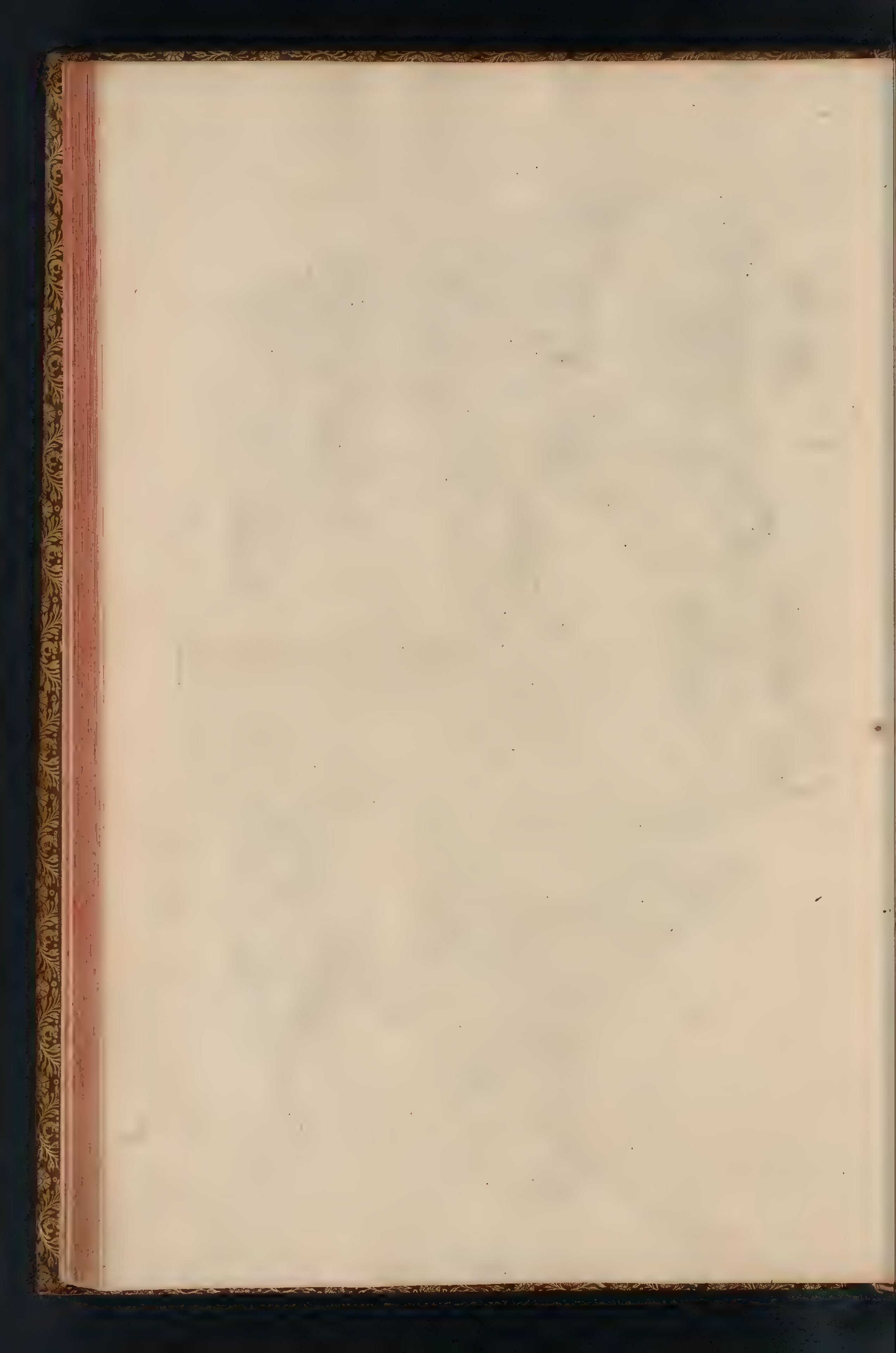

11
1. Hÿa. orients flo. albicante
2. Hÿa: orient: precox multi. flo: cerules
3. Hÿa: orients flo: albo.
4. Hÿa: orients serotin, flo: purpu:
5 Hya facie orientalis flo albo.
6. Hya facie orien tal. flo: cer uleo

12
1. Hyacinthus German. flore albo.
2. Hyacinthus Jacobeus albus multis floribus Itali.
3. Hya. Orientalis pleno flore. subuirid. col.

1. Hÿa. hispa͞n flo. Cerul.
2. Hÿa. hispa. flo. alb.
3. Hÿa. obsolet, Clusij flo. obscuro Virid.
4. Hÿa. Carnei Coloris.
5. Hÿa. Com osus purpureus.
6 Hÿacint⁹ Cærul. Campanulis æmulantibus.

Hÿa: maior Indic9 tuberosa Radice, non descriptus.
Hÿa: minor Indic9 tuberosa Radice, albus.
Hÿa: Indic9 minim9 orienta dict9. Swertius.

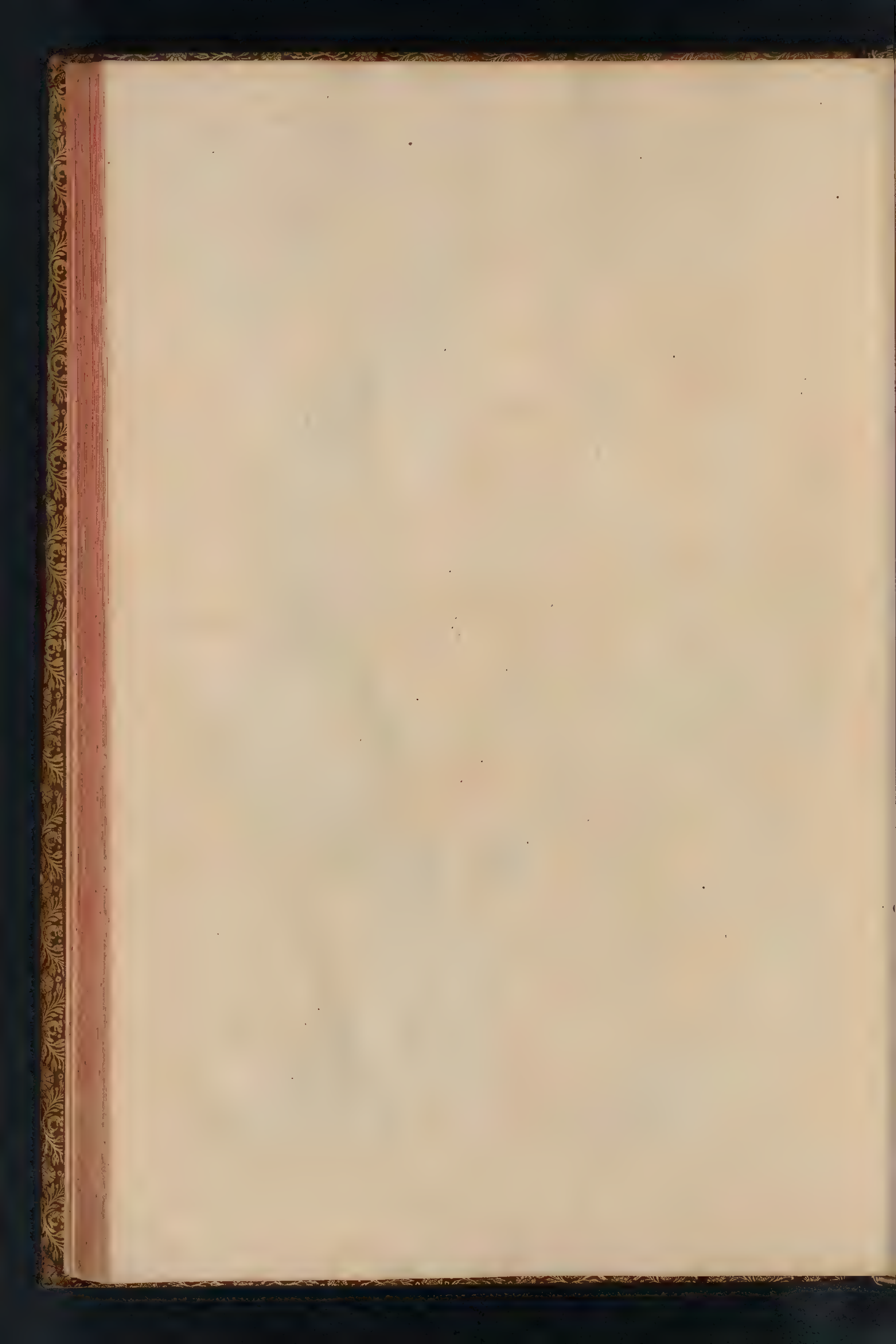

1. Hÿa. germanicꝫ. albo fl.
2. Hÿa Stellatus Maior azuræus.
15
3. Hÿa. cæruleus.
4. Hÿa. cœruleó Violaceus.
5. Hÿa. Carnei coloris.
6. Hÿa. lute.
7. Hÿa. Vnifolius.
8. Hÿa. Autumnalis alb. fl.

Hya: Perian, flo: Ceruleo multiflor.
Hyac: Perian, Carnei Color.

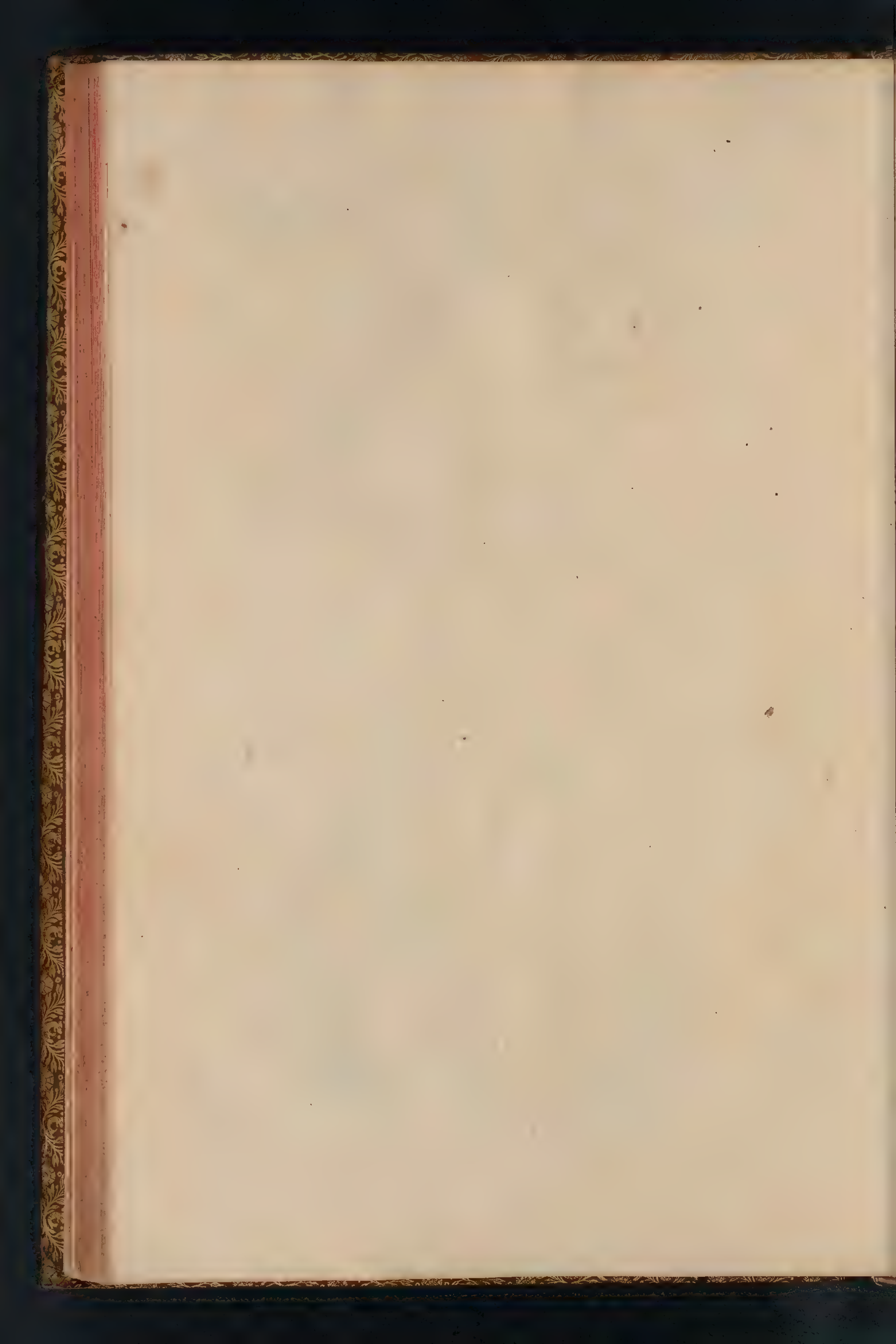

1. Hya. bisantin, flo. Ceruleo lattous.
2. Hya. lily fol. flo. Cerulao pallido.
3. Hya peregrin, multis cau libus preditus cærulea Violaceus.
4. Hyacinth, autumnalis flo. purpureo pallido.

Hyacintꝰ Indicꝰ Orientaſ. dictꝰ ſwertiꝰ ad huc,
Incognitꝰ.
18
Africanus bulbo crasso.
facie hyac. Peruiani.

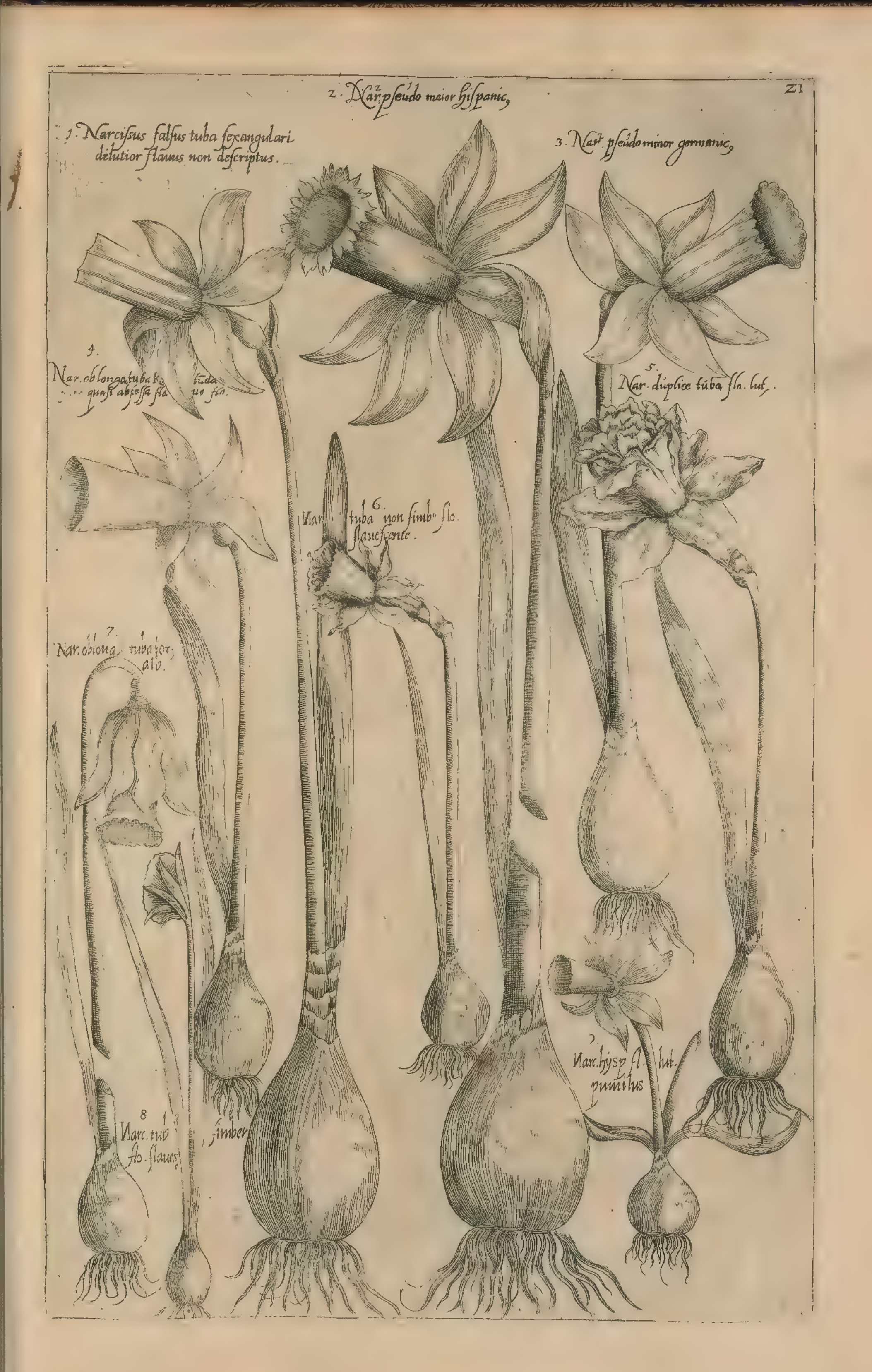

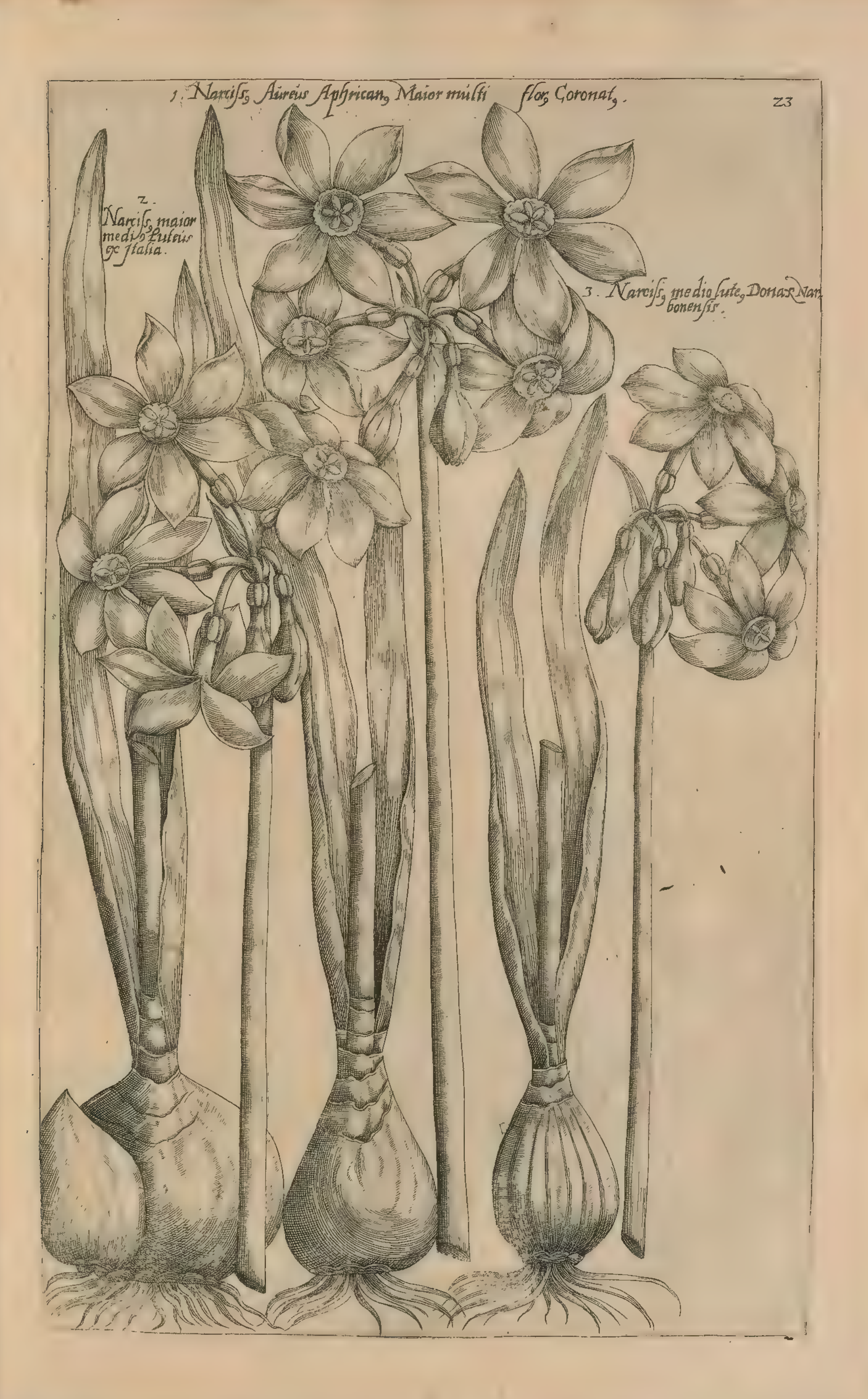
Muscari flo. Carnei Colo. 1.
Hya.botr yoides flo. albo. 2.
3. Hÿa.botryoides flo. cerul.
Muscari flo. Luteo. 5.
6 Muscari Carnei Coloris.
7. Muscari albo flore.
8. Hya.botr oides maior. Hispanic

20
1
Leucoion bulbosum serotinum
Hisspan. maius.
2. Leucoion minus
3.
Narcisso-lyrion
maius præcox album
4.
Leuco ion autum
nale tenui folium
5. Leucoion
germanie vulgare

2. Nar. pseudo maior hispanic.
1. Narcissus falsus tuba sexangulari dilutior flauus non descriptus.
3. Nar. pseudo minor germanic.
4. Nar. oblonga tuba
quasi abscissa
5. Nar. duplice tuba flo. lut.
6. Nar. tuba non fimb. flo. flauescente.
7. Nar. oblong.
8 Narc. tub flo. flaues
fimber
Narc. hysp fl. lut. pumilus

1
Nar. Sero
2. Nar. Affrican ius flo. Aureo.
3.
Nar. medio Rub. Communis.
4
Nar. Co inus
medi olut.

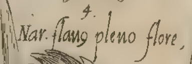
1. Narciss9 Aureus Aphrican9 Maior multi flor9 Coronat9.
23
2. Narciss9 maior medio luteus ex Italia.
3. Narciss9 medio lute9 Donax Narbonensis.

NAR SPEC LATI FOL
24
1. Nar. medio lut. Corona duplex.
2. Nar. medio luteus
3. Nar. totus Alb. breui Calice.
4. Narcissus sulphurei Color breui Calice.
5. Nar. tot. alb. flo. flex.

1. Narcissus Maior pallidus amplo calice flauo

2. Nar. minor pallidus amplo calice flauo.

3. Nar. albus oblongo calice luteo.

4.
Nar. flauꝰ pleno flore.

1. Nar. Calcedonica pleno flore albo.
2. Pseudonarcissus duplex diuiso calice odoratus.
3. Pseudonarc. luteus flauo pleno flore.
5. Narcis. Albꝰ pleno fl.

Nar. tertus Mathioli multis flo. alb.
Nar. Pancratium marinū flo. alb.
27

Z a. SPECIES LATIFOLIA A PRÆCEDENTE differens.

Nar. Indicus dict. flo. sanguineo.

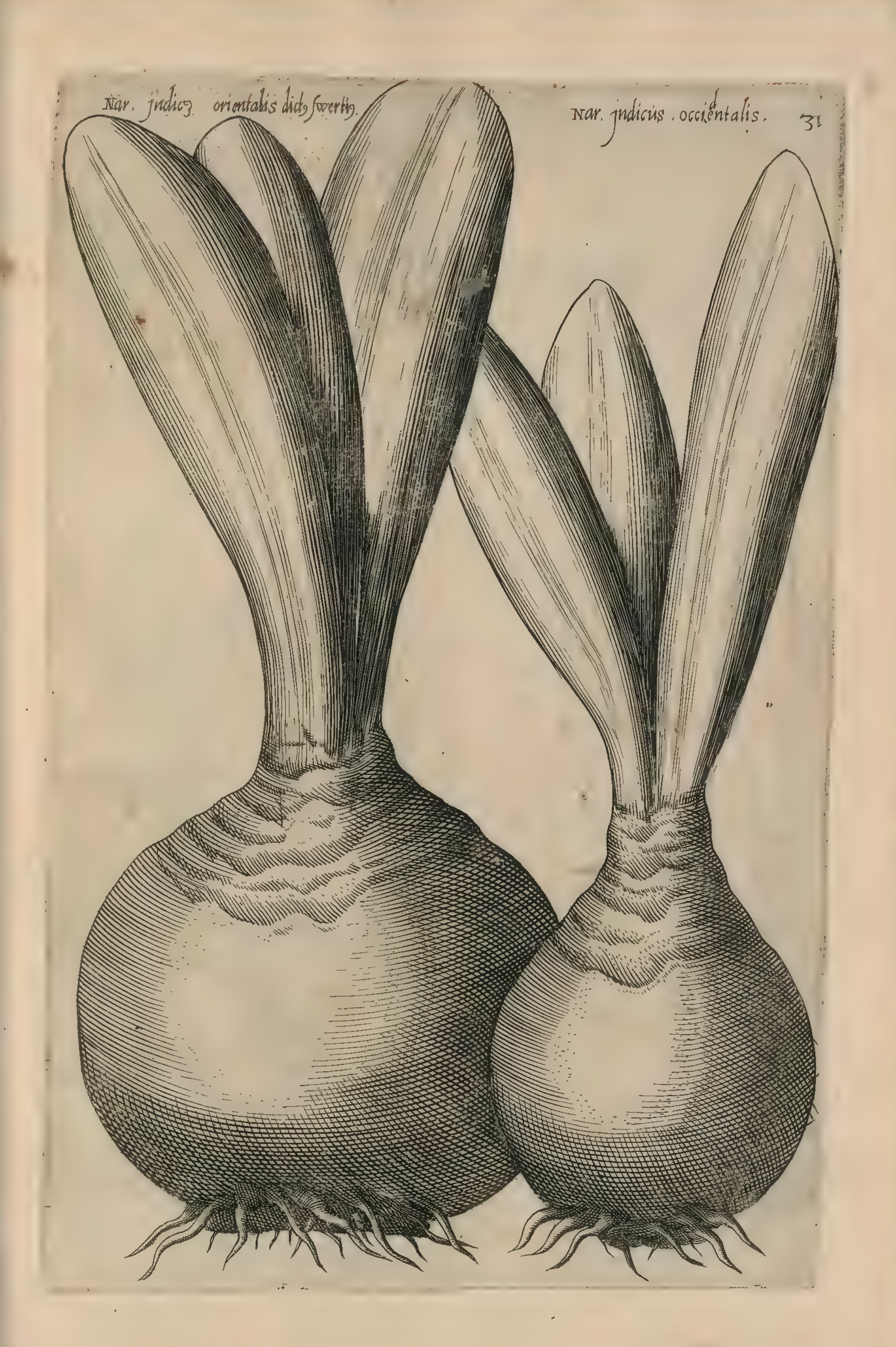
Nar. a D. Gareto flo. alb. exteriori parte Rubicundus.

Nar. bernus flo. luteo.

NARCIS. IVNCIFOLIVS.
39.
1. Nar. Luteus distinctus lineis albis.
2. Nar Au rcus pleno flore.
3. Nar. flo. Luteo breui Calice.
4. Nar. tot9 alb, Reflexus.
5 Nar. maxi mo flo Calice lut.
6. Nar. ob lon go calice flo. lu teo

Narciss, Junceifolius flore Rotundo. Circinato.
Narciss, Juncifolius alb, autunalis. medio absolet.
Narciss, falsus asperis oris flauescens.
30
2.
3.
Narciss, Autumnalis paruus.
4.
Narciss, maior siue Pancratiur floribus Rubris,
5.
Narciss, pancratiũ marinũ vel hemorocallis Valentina Clusij.
6.

Nar. indicus orientalis dict. swertii.
Nar. indicus. occidentalis.
31

32
Nar. siue pancratium orientale.
Nar. siue pancratium occidentale.

4. Nar. siue pancratiū maius Hispa.
33
2 scilla marina.
3 Nar. scilla Minor.
1 Nar. siue pancratium clusij.

1 Iris Anglica maior bulbosa latifolio.
2. Iris bulbosa Anglica lati. folia flore Albo.
34
4. Iris bulbosa latifolia flo. atropur purante.
3. Iris maior francia: Cerulea lineis violaceis crassioribus, ornata.

1. Iris bulbosa .. flore albo .
2. Iris bulbosa flo. luteo .
3. Iris bulbosa Elegantissima persica flo. atro purpurascente .
4 Iris bulbosa flo. Cineritio.
5 Iris bulbosa flo. ceruleo.
6. Iris Hispanica ..
.. bisantin: co lor: Cærul: ..

1. Iris Hispanica ceru[l]. purpur.

2. Iris bulbosa Latifolia purpu.

3. Iris tuberosa obscuro viridi colo.

1. Iris bisantina Aug. fol. Cærul. fl. pleno.
2. Iris. Hispanica maior. august. fol. fl. alb.
3. Iris. Hispanica fl. Cæruleo.
37
4. Iris. minima purp. Color.

1. Iris Exotica Camerarij.
2. Iris Susiana maior variegata.
38

1. Iris Susiana latifol. min. fac. Cum maiore. Eadem.

2. Iris lati fol. atro. purpurea.

LI

1. Iris Dalmatica fl. Cæruleo.
2. Chamæiris Latifolia tota alba.
3. Chamæiris oris Cerul. alba.
4. Iris luteo Variegata.
5. Chamæiris Latifolia atropurpurea.

1. Alba Iris oris Ceruleis.
2. Iris tripolitana fl. luteo.
3. Iris Chamairis latifolia atro purpurea.
4. Iris purpuro violacea.
5. Iris latifolia flore purpureo.

42
1. Gladiolg bisantinus atro purpure9
2. Gladiolg flo. albo.
3. Gladiolg Carnei Color.
4. Gladiolg Italicg purpuro. violace9

2. Dracũcul⁹ vel Serpentaria maior.
1. Arũm maius
3. Arũm minus an-gũsti fol.

Lilium persicum flore purpurascenti.
Fritillaria maxima purpurei Color.
44

Lilium flo. Alb.
Lilium bisantinum.

1. lilium. flauum rubens.

2. Lilium flore. flauo.

3. lilium. rubrum bulbiferum.

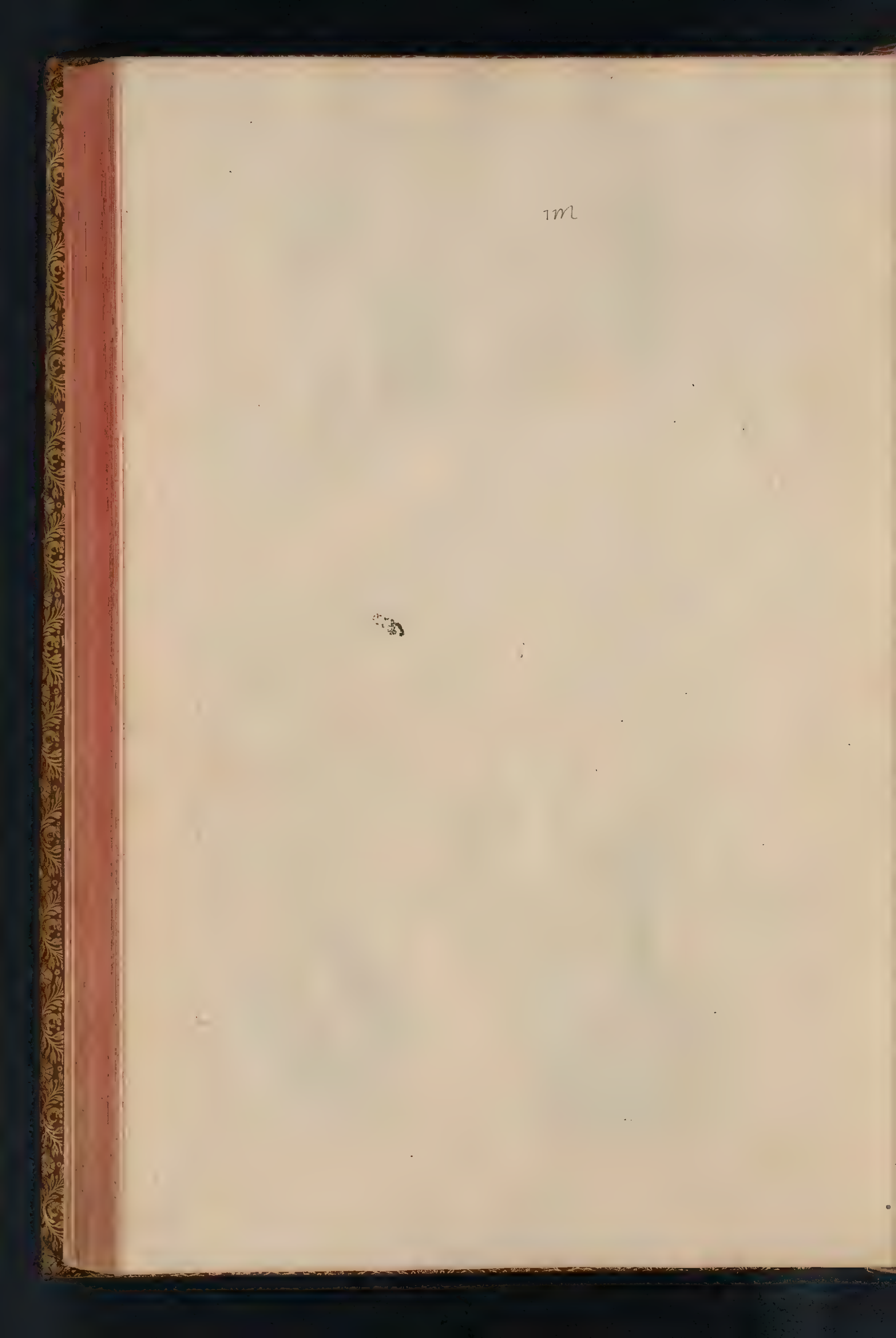
Liliosphodel, Lute
Phalangium Allobrogicum parui lilij forma.
Liliosphodel, flore Rubro

Asphodelus Ramosus albo.

Asphodelus luteus.

Asphodelus maior albo.

Martagon pomponij præcox multiflorum.
Martagon Calcedonicum paucioribus
floribus.

Martagon Conſt.
Martagon Conſt ſerotinum.
50

Martagon multis et magnis
foribȝ luteis alios superans
51
Martagon flauo sub viridi color.

Martagon Imperiali fl. niueo sine maculis.
Martagon siue Hemerocallis griseo Colore.

Martagon siue Hemorocallis flo. Albicante
Martagon. siue Hemorocallis suaue flo. Rubente.

1. Ranunc. Asiat. grum Rad. pleno flo. albo. rubroque mixto colore.
2. Ranuncul9 Asiat. grumosus pleno flo. Rubr.
54
3. Ranuncul9 Lusitanicus Clusij.
4. Ranunc. grum. Radice flo. Rub. simplex.
5. Ranunc. Asiat. grum. Radi. flo. alb. Rubescentibus maculis prædito simplici.
6. Ranuncul9 magnus Anglic9 pleno flor. luteo.

1. Caltha palustris pleno flo. aurea.
2. Ranunculus Asiat: flo: flavo Crassioribꝰ venis.
3. Ranun: pleno flore alba.
4. Ranun: glomeratꝰ flore luteo.
5. Ranunculꝰ hortensis luteo pleno flore ramosus.

1. Colchicũ Vernũ flor. Purpureo.
2. Colchicũ albũ distinctũ lineis Rubris.
3. Colchicũ fritillariæ facie pallidũ.
4. Colchi. flo. luteo.
5. Colchicũ Album plenum pur. puras. cens.
6. Colchicũ Cõmune. pallido Colore.

1 Ornithogalū Arabicū multi florū album umbilico Interiore nigro.
2. Ornithogalū Neapolitanū flor. Intra Candid; extra cineratę.
3. Ornithogalon Luteum.
4. Ornithogalom Spicatum.

Ornithogalū. flo. albo. multifl. Viridique linea in dorso præditum.
Ornithogalū Vel Liliū Alexandrinū florib, albis Innumerabilib.
Ornithogalū Vni folij flo. albicante.

1. Cyclamina Romana.

2. Cyclamina francica folio hederaceo.

3. Cyclamen vernale flo. Albo.

4. Cyclamina Germa.

1 Moly atro purpureum.

2 Moly flauo flo:

3 Moly flo. albo lineis Viridi colore. &c

4. Moly minim. albo flo.

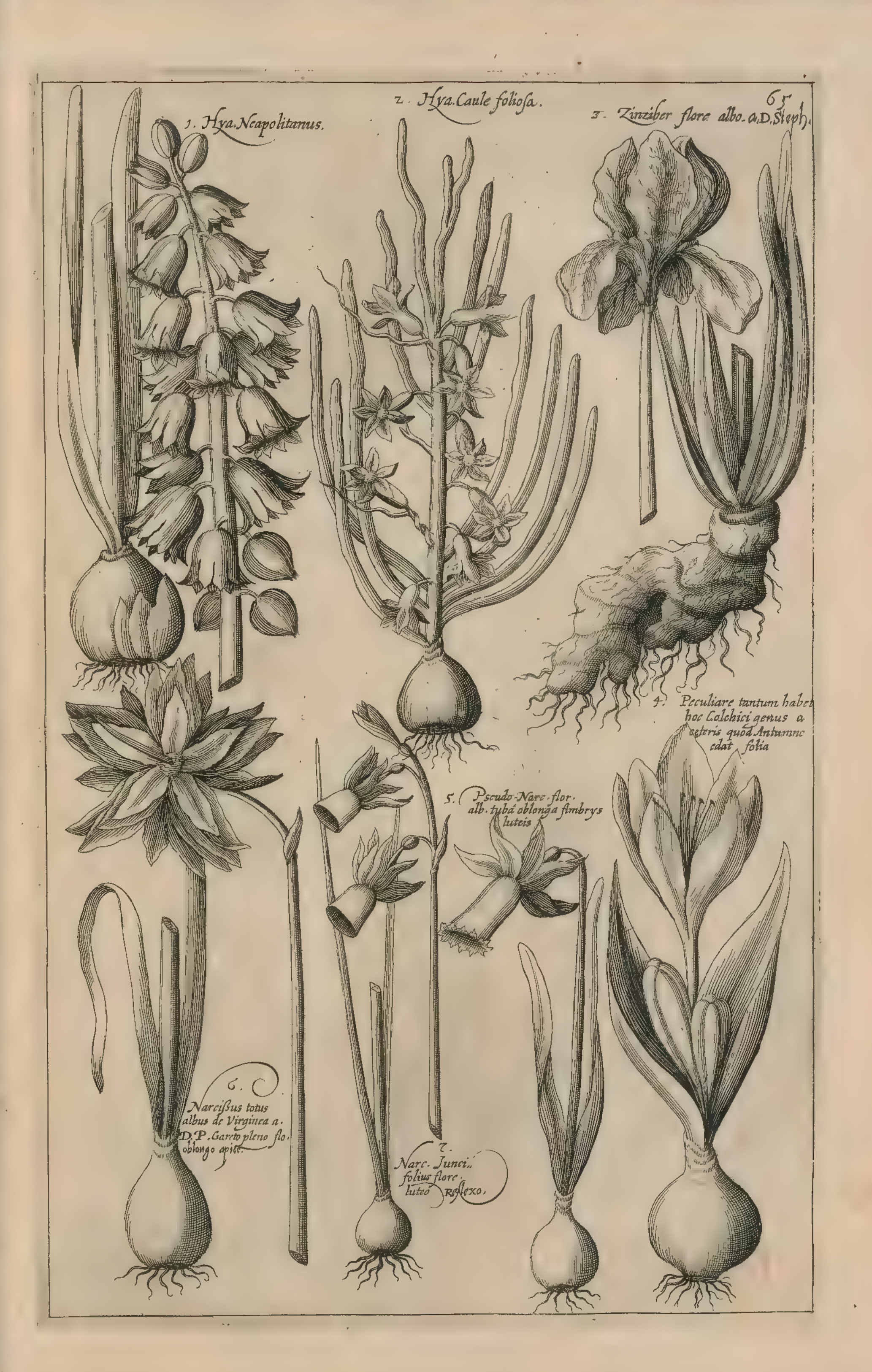
5. Moly lurido Colore.

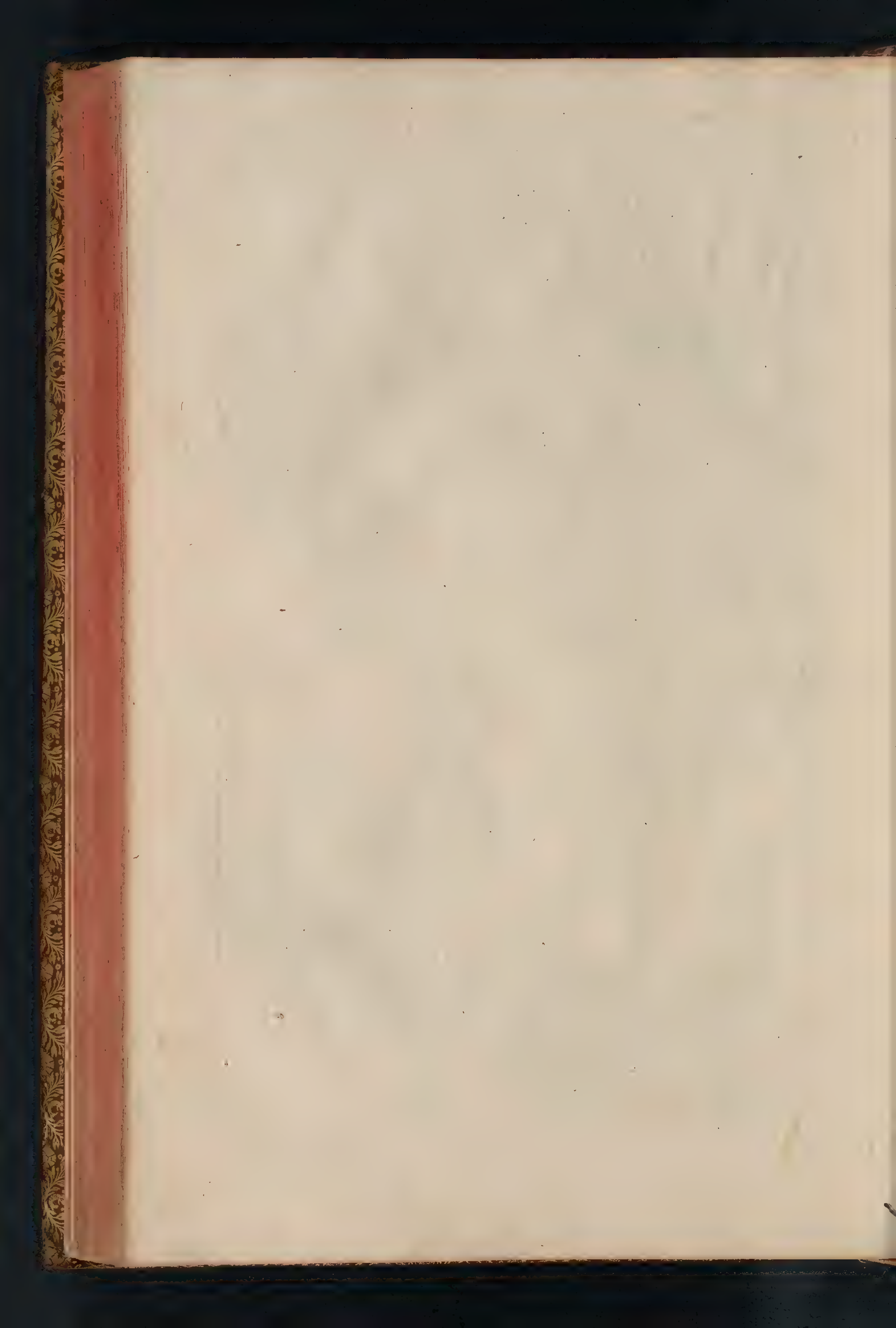

Moly Indicum flo. purpureo.
Moly montan Cramosini color.
Moly siue Allium Vrsinum.

1. Sysirichium minus.
2. Sysirichium mai, flore ceruleo.
3. Satyron e Guinea.

1 Satyrion testiculis vulpinis
2 Satyrion Apiferum
3 Satyrion maculosum
4 Satyrion siue orchis majo. rub.
5 Satyrion Minus.
6 satirion folijs maculatis
7 satirion lati folium
8 satirion femina
9 satyrion siue palma Christ

1. Poeonia multiplex sanguinea.
2. Poeonia multiplex flore albicante.
3 Pœonia simplex alba.

65
1. Hya. Neapolitanus.
2. Hya. Caule foliosa.
3. Zinziber flore albo. a. D. Steph.
4. Peculiare tantum habet hoc Colchici genus a ceteris quod Antumnc edat folia
5. Pseudo-Narc. flor. alb. tubá oblonga fimbrys luteis
6. Narcißus totus albus de Virginea a. D. P. Gareto pleno flo. oblongo apice.
7. Narc. Junci. folius flore luteo Reflexo.

Bulbus ruber Promont. bonæ ad. huc incognitus squammosus.
Radix tuber faciæ Rhodicæ Promont. bonæ spei. collo eximie crasso
Gladiolus maximus Promont. Bonæ spei. flor. rubro in carnato

Narc. Promont. bonæ
ſpei, nondum portulit flores.
bulbo oblongo ac Craßo.
Ornitho galum Indicum Promont.
bonę ſpei nondum protulit flores
bulbo eximie craßo.

FLORILEGII
PARS SECVNDA,
IN QVA AGITVR DE PRÆCIPVIS PLANTIS ET FLORIBVS FIBROSAS RADICES HABENTIBVS: NEC NON ARBORIBVS SPECIOSIS ET ODORIFERIS, QVIBVS HORTI IN VTRAQVE GERMANIA DECORANTVR:

Opera & impensis

EMANVELIS SWERTII SEPTIMONTI BATAVI, IN GRATIAM REI HERBARIÆ STVDIOSORVM EDITA.

FRANCOFVRTI,
Ex Officina Typographica Erasmi Kempfferi,

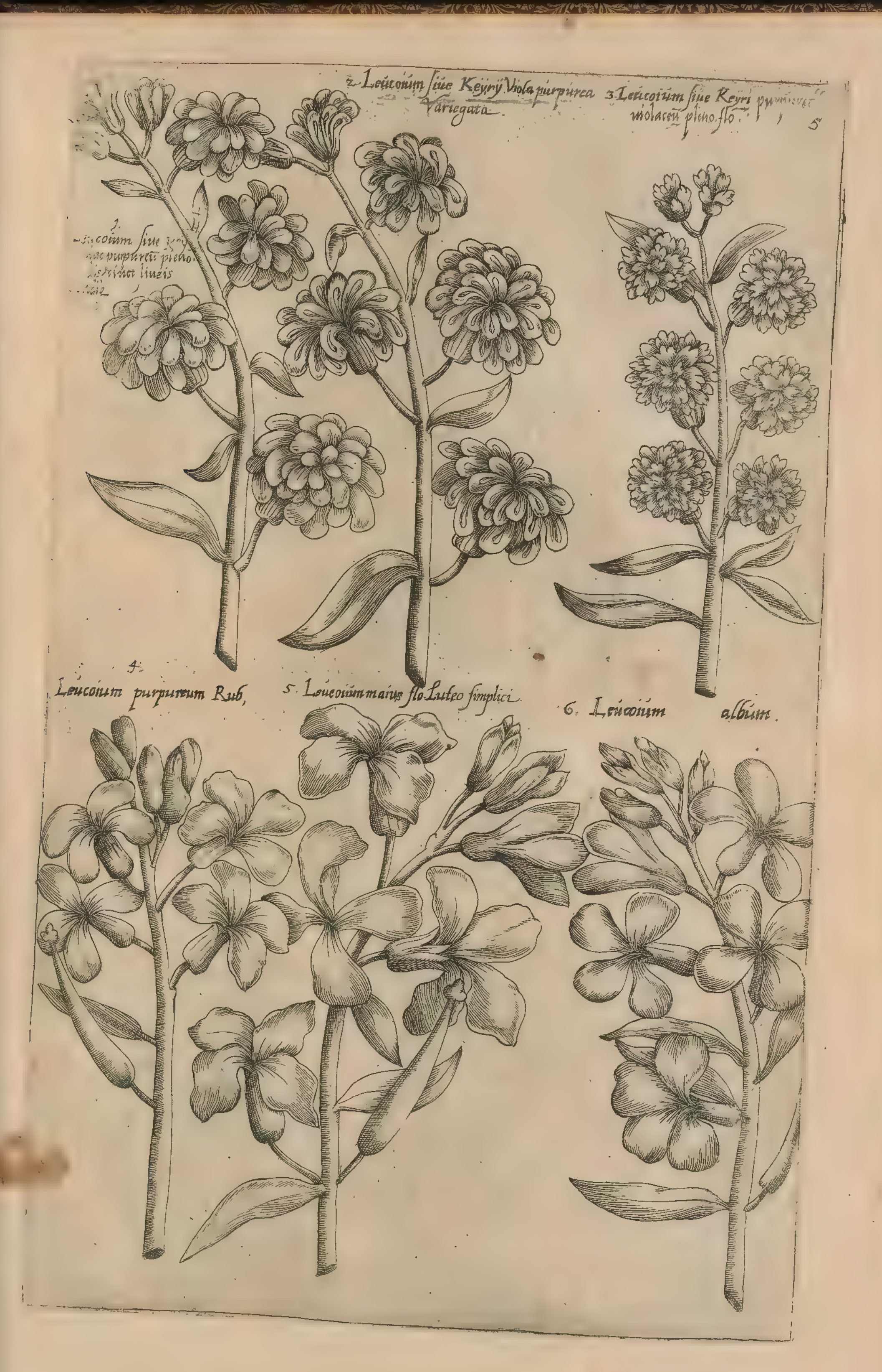
Anno M. D C. X I I.

esamoides magnū Cordi flo.Virid.Color.
2 Heleborus niger. flo. albo.
3
3 Calceolus Marię flo.flauo.
4. Helebor, niger ferulaceus flo.Luteo.

1 Viola Alba.
2 Viola flo. Luteo.
3. Viola flammea Violacea:
Z
5 Viola Martia purpurea pleno flore.
4. Viola Cerulea.
6. Viola purpurea.
7. fragaria uel fraga alba
8. fragaria uel fraga maxima.
9. fragaria uel fraga media.

Hepatica florib, albis.
2 Hepatica cerulea florib, plenis
3. Hepatica
4. Hepatica Cerúlea,
5. Hepatica Rúbra,
6. Hepatica Violacea.
7. Bellis Hortensis flo. Rúbro.
8. Bellis hortensis flo. Variegata Rúbra.
9. Bellis hortesis

…la Vrsi tanet. color.
2. Auricula Vrsi Carnei Color.
3. Auricula Vrsi flo. albo.
4
4. Auricula Vrsi flo. et folioboraginus Myconi.
5. Auricula Vrsi flo. lut.
6. Auricula flo. Rubello.
7. Auricula vel primula veris luteo flore pleno.
8 Auricula Vrsi flo. purpureo.
9. Auricula vel primula veris flo. purpureo pallido.

2 Leucoium siue Keyrij Viola purpurea Variegata
3 Leucoium siue Keyri
violaceū pleno flo.
5
1.
coium siue
purpureū pleno
lineis
4.
Leucoium purpureum Rub,
5. Leucoium maius flo. Luteo simplici
6. Leucoium albium.

1. Digitalis florib. albis.
2. Digitalis floribus purpureis.
6
3. Digitalis Hispanica. florib. Aureis.
4. Digitalis ferruginea.

1 Poligonatum siue sigillū Salomonis.
2 Lilium Conuallium floribꝰ suaue Rubentibꝰ.
3. Lilium Conuallium albo flore.
4. Radix caua viridi flore.
5. fabacea radix capnos altera.
6. Radix caua herbariorum siue Aristolochia flore purpureo.

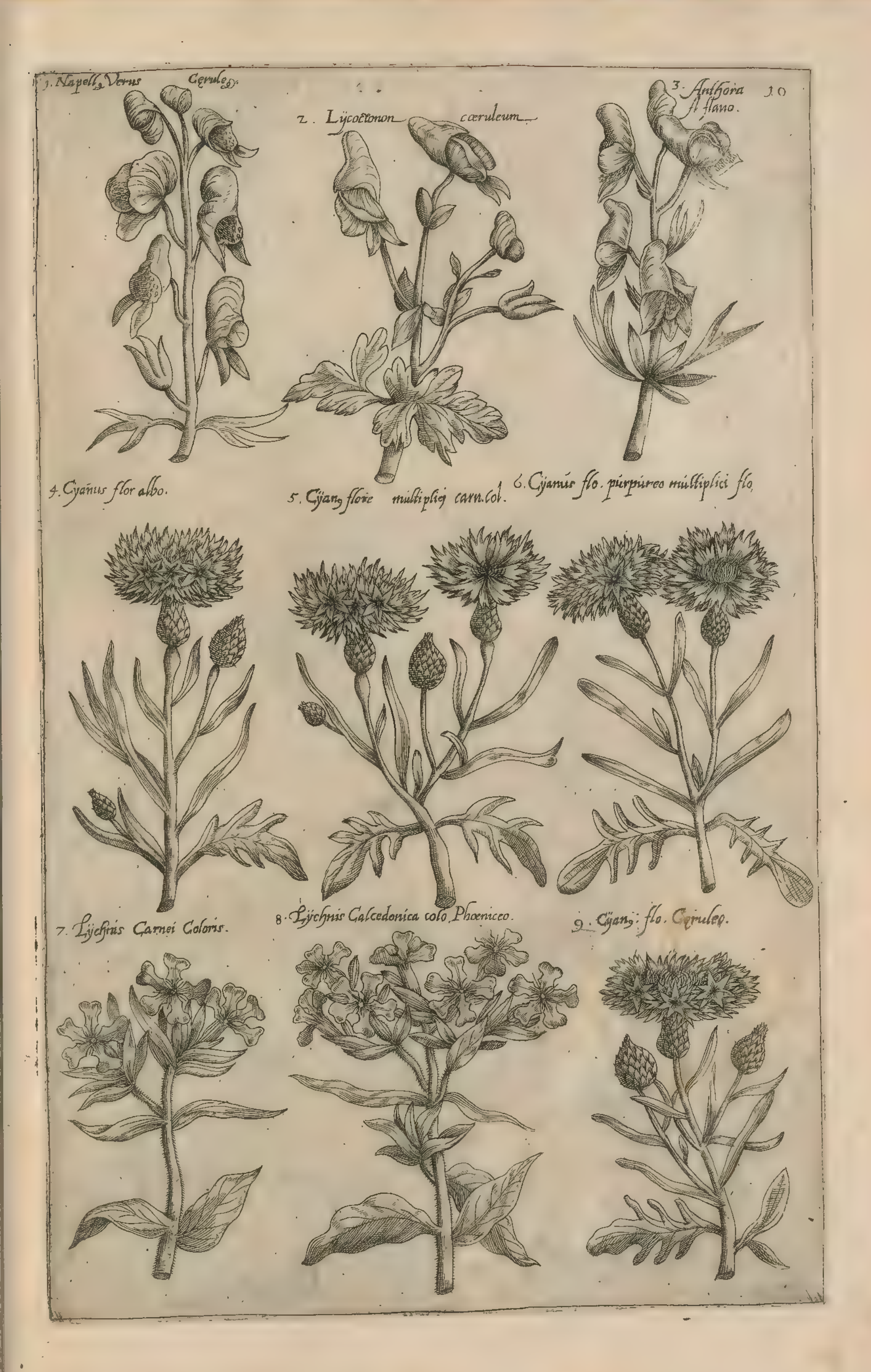
1 ...legia Alba.
2. Aquilegia. flore. rubro inuerso.
3 Aquilegia flo. variegato. duplici.
8
4. Aquilegia Castanei coloris.
5. Aquilegia albo Cerulea.
6. Aquilegia Carnei Coloris.
7. Aquilegia Rosea stellata
8. Aquilegia stellata Ceruleo viola.
9. Aquilegia flore. Cerul.

1 Delphiniũ elati, albo pleno flore.

2. Delphiniũ elati, pleno Variegatum

3 Delphiniũ elati, purpureo Violac.

4. Delphiniũ elatius flore Incarnato.

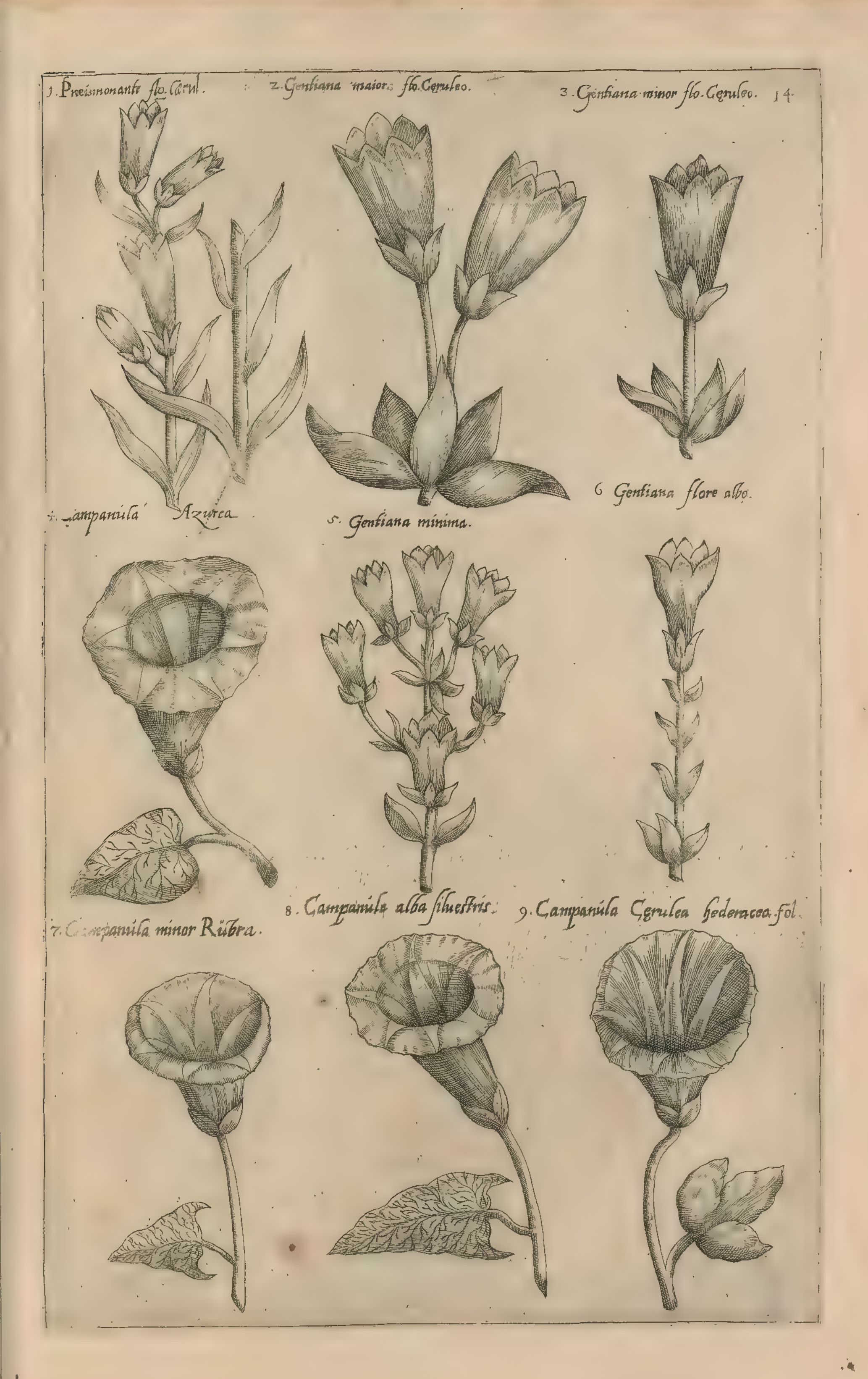

1. Napell. Verus Cerule9.
2. Lycoctonon cæruleum
3. Anthora fl flauo.
10
4. Cyanus flor albo.
5. Cyan9 flore multiplici carn.col.
6. Cyanus flo. purpureo multiplici flo.
7. Lychnis Carnei Coloris.
8. Lychnis Calcedonica colo. Phœniceo.
9. Cyan9: flo. Ceruleo.

1. Pulsatilla alba.
2. Pulsatilla Purpurea rubra
3. Lychnis flore Rubro pléno.
4. Lychnis flo. Albo pl.
5. Lychnis altera ple. flo. rub.
6. Lychnis flore Alba et Rubro.
7 Chrysanthemum flo: pleno maio
8. Chrysanth. flo. simplicē luteo.
9. Chrysanthemum min9.

1. Clematis Cerulea et purpurea.
2. Clematis Cerulea et purpurea pleno flore.
3. Perfoliata.
4. Clematis siue peruinca maior.

1 Matricaria flore pleno.
2 Chrysanthemū Valentinum.
3. Cortusa Mathioli flore purpureo.
4. flos Adonis Color, mali arantij.
5. flos Adonis Rubro fl.
6. Gnaphalium montanū suaue Rubente fl.

1. Pneumonanthe flo. Cerul.
2. Gentiana maior flo. Ceruleo.
3. Gentiana minor flo. Ceruleo.
4. Campanula Azurea
5. Gentiana minima.
6 Gentiana flore albo.
7. Campanula minor Rubra.
8. Campanula alba siluestris.
9. Campanula Cerulea hederacea fol.

1. Melanthium flo. multiplici.
2. Melanthium vulgare.

3. Melanthium Hispanicum Amplo. flo.

1. Campanula Lactensis. flo. Albo.
2. Campanula piramidat. flo. Ceruleo.
3. Campanula perci. fol. cerulea.
4. Trachelium flo. albo.
5. Trachelium flo. Cerul.
6. Viola Marina an. purpur.

17
1. Cariophyllus albus lineis et notulis Rubris distinctus.
2. Cariophyllus alb. flammulis Ruberrim.
3 Cariophyllus albus lineis rubris subtilissime distinctus.
4. Cariophyllus totus albus
5. Cariophyllus. Incarnata.
6. Cariophyllus purpureo punctulis purpurei coloris.
7. Cariophyllus sub uiridi flore.
8. Cariophyllus Rubens.
9. Cariophillus albus lineis Cramosinii Coloris.

1. Superba alba rubra.
Corolla purpureo.
2. Superba maior flo: albo.
3. Cariophillus purpure, flore multiplici.
4. Armeria alba et Rubra multiplex.
5. Armeria altera multis floribꝫ ornata
6. Armeria altera maior flo. pleno.
7. Cariophill simplici flo.
8. Armeria simplex flo. Rubra.
9. Armeria simplex flo. alba.

1. fraxinella alba.

2. fraxinella alba sub Cerulea.

3. Anthyirhinum albū.

4. Anthyrrhinū suaue Rubens.

1. Mala Insana
2. Poma Amoris
20
3. Solanum Somniferum.
4. Solanum halicacabum.

1. Amaranthus maior florib9 spicat. purpure9.
2. Amaranthus holosericus sanguine9 Reticulat9 floribus.
3 Amaranthus purpure9 saturo. Coccineo.
4. Hedisarum Clipeatum.
5. Amaranthus tricolor.
6. Amaranthus Cramosino color.
7. Astragal9 Lusitanic9 cliisij.
8. Lagopus maximus.
9. Lagopus folio pinnato.

1. Papauer flore Incarnato.
2. Papauer flore Albo.
3. Papauer flo. luteo corniculatum.
4. Papauer Indicæ Occidentalis Swertÿ.
5. Papauer flo. Rubro.

1. Viola Damaſcena.

2. Dentaria alba flore.

3 Thabacum ſiue herba ſancta minor.

4. Nicotiana ſiue ſana Sancta Indiorum.

1 Admirabilis peruiana. flo. albo et luteo distinct.
2. Admirabilis peruiana varij coloris Albo Rubicunda.
24
3. Jasminum luteum.
4. Jasminum album.

Solis flos Peruuianus. Solis flos minor.

1. Aphricanus flos maximus pleno flore Aurantia Colore.
2. Aphricanus flos maximus simplex flo. luteo.
26
4. Aphricanus flos alter pleno flore.
3 Aphricanus flos simplex.
5. Aphricanus maior flo. pleno.

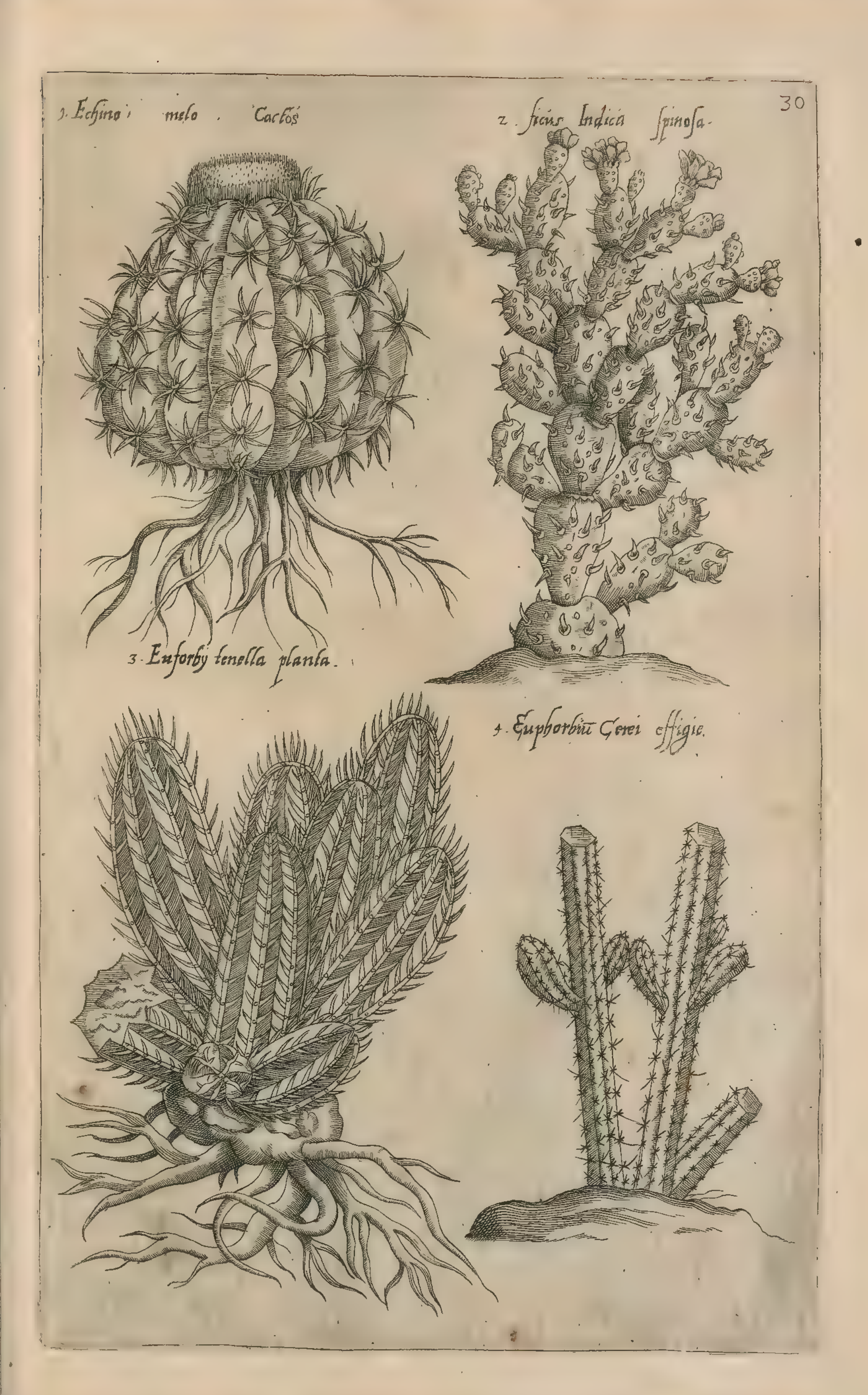

1. Vitis Viniſera.
2. Balſamina ſiue momordica.
3. Roſmarinum Coronatum.
4. Halicacabus Indicus Arboreſcens.

1. Nasturtium Indicum
2. Nasturtium alterum
28
3 Valeriana greca.
4. Papas Americana.

1. Chamælion Monspeliensium.
2. Acanth. sativus.
3. Cincus sativus Theophrasti
25
4. Scurzonera lut. floribus.
5. Aster Atticus supinus flore Aurantij coloris.
6. Aster Italorum flore Ceruleo, fimbriata corona lutea.

1. Echino melo . Cactos
2. ficus Indica spinosa.
3. Euforby tenella planta.
4. Euphorbiū Cerei effigie.

1. Ananas fructus Indiꝰ Occidental.
2. flos Tigridis an Dracunculi species. (3)
3. Aloë semper viuum folio mucronato.
4. Aloë semper viuum maximum.

Canna Indica flore Luteo.
Canna Indica flore Rubro.
32

Ribes alba.
2. Ribes Rubra Maior.
3. Ribes Rubra Minor.
4. Ribes Nigra.
5. Vua Crispa maxima.
6. Vua Crispa Rubra.

1. Cistus siue helianthemon albis florib.
2. Cistus fœmina fl. purp.
3. Cistus mas. flo. Luteo.

4. Geraniū flore albo.
5. Geranium bulbosū purpureū.
6. Geraneium. flo. purpureo Rubroq.

1 Piper minus Rotundum.
2. Piper Indicum maiꝰ. Rotundum.
3 Piper Indicum longiorib. siliquis rubr.
35
4 Batatas Hispanorum.
5. Capparis Retuso folio.
6. Capparis folio acuto.

1. Roſa Canella Rubicunda. 2. Roſa Muſcata ſemper Virens. 3. Roſa Cinamomea minima Lutea.

4. Malua Roſea duplex purpurea

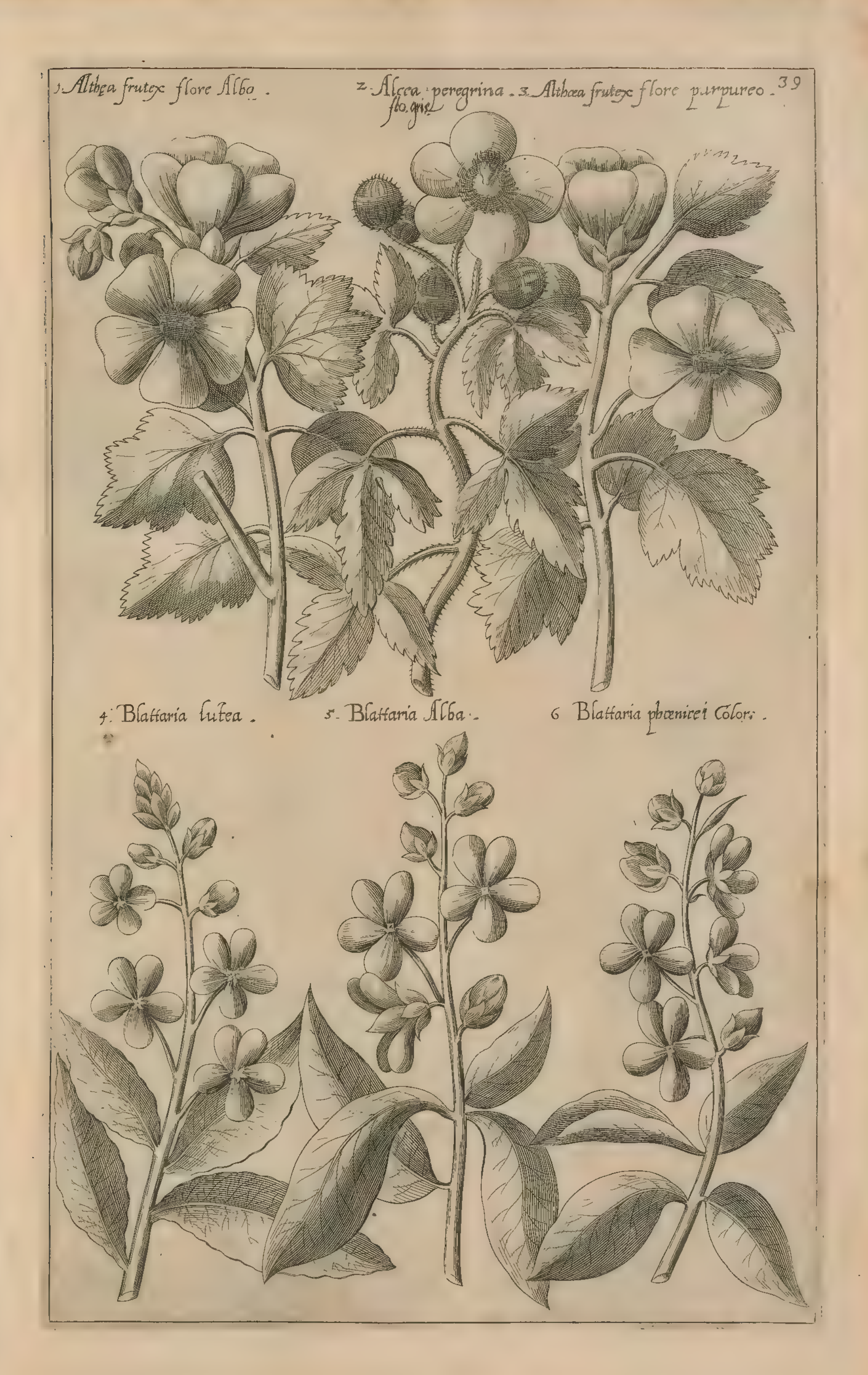

5. Roſa maluea fuſca.

1. Rosa Batauica maxima siue Centifolia.
2. Rosa lutea Plena flore.
3 Rosa Alba.
4. Rosa alba lineis suaue rubentibus prædita
5. Rosa Damascena siue prouincialis.

1 Ficus maior.
2. Balaustia.
3. Buxus.
4. Ligustrum.

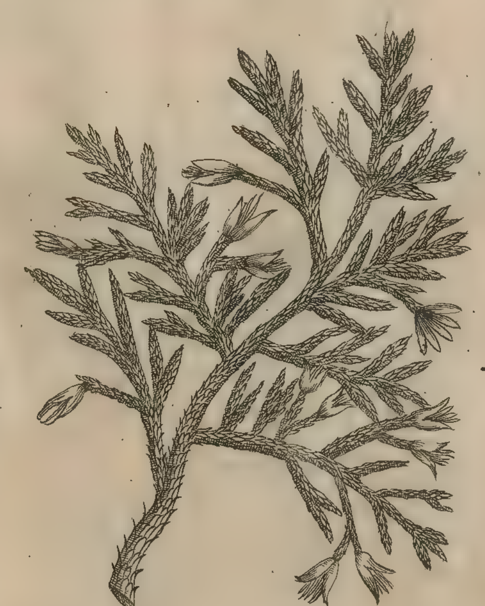
1. Althea frutex flore Albo.
2. Alcea peregrina flo. gris.
3. Althœa frutex flore purpureo.
39
4. Blattaria lutea.
5. Blattaria Alba.
6 Blattaria phœnicei Color.

1. Malum punicum.
2 Arantia.
3. Limones minores.
4. Limones maiores.

1. Laurus pusilla.
2. Nerion floribus albis.
3. Oleander Laurus Rosea.
4. Syringa Cerulea.
5. Syringa alba.
6. Laurus.

1 Sabina baccata altera.

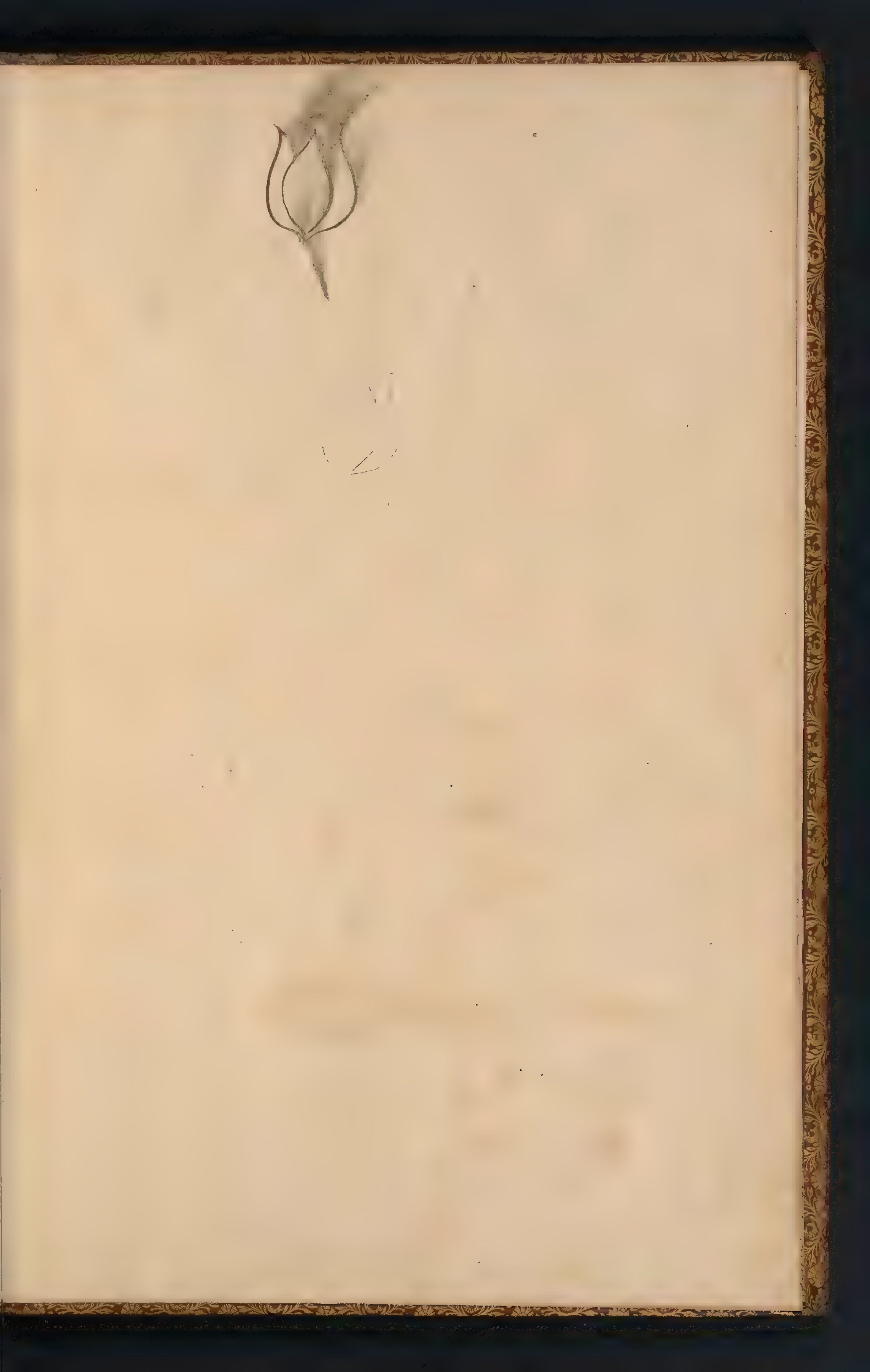
2. Arbor Vitæ siue Cedrus Lycia.

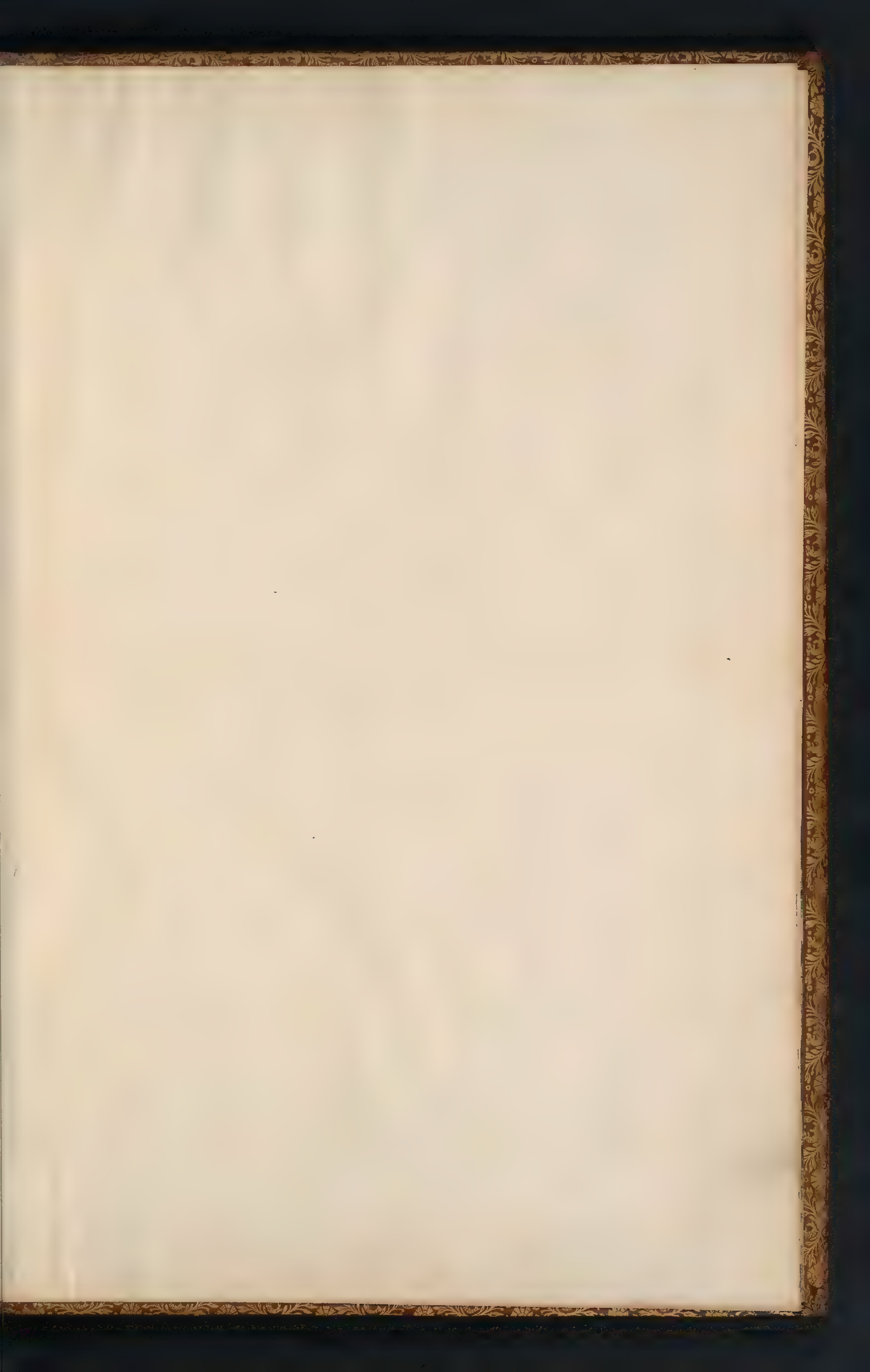

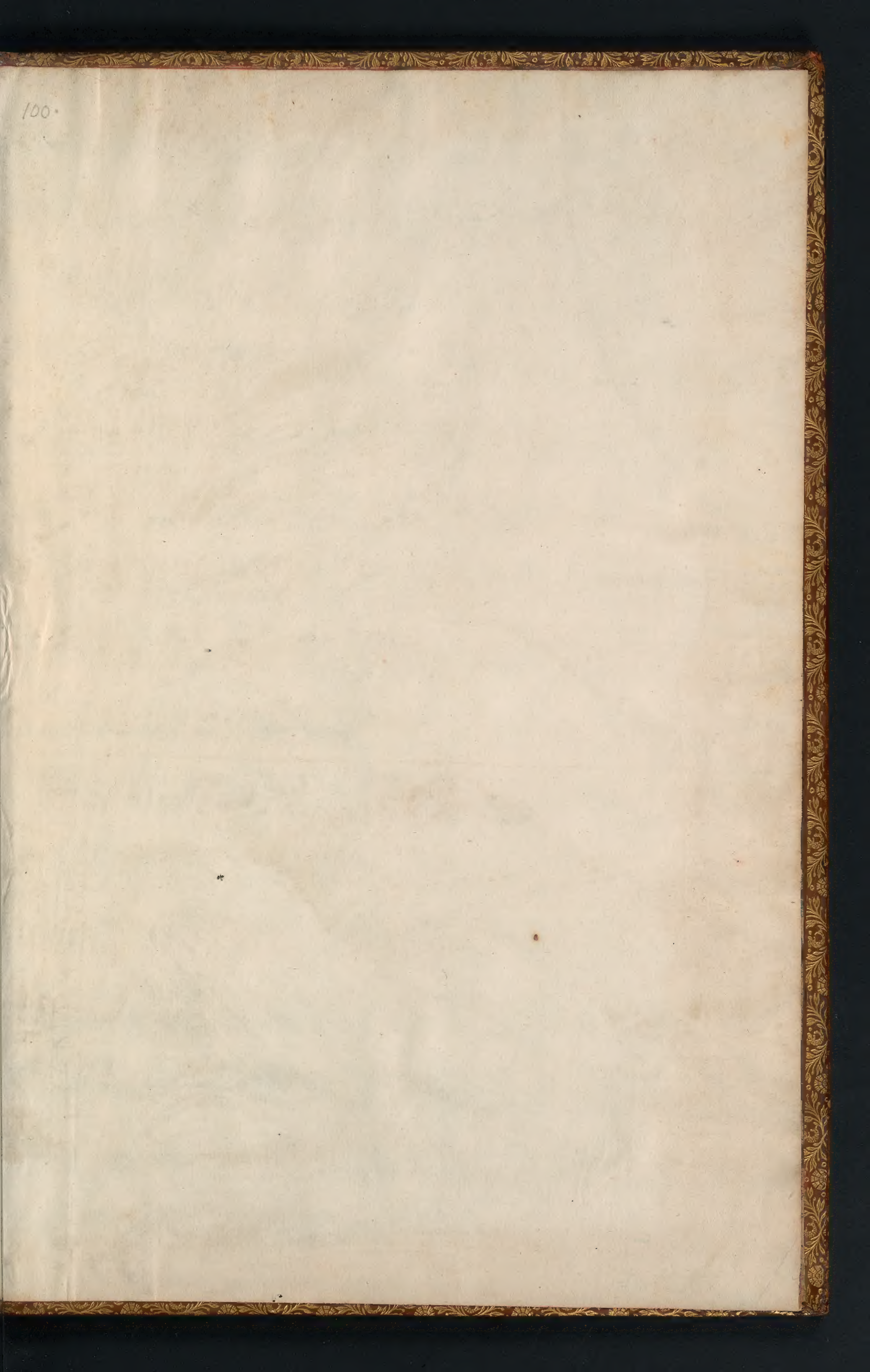
3. Juniperus.

4. Cedrus phœnicea.

minor Vulgaris.
2. Myrtacantha. siue Myrthus siluestris.
4
4. Myrtus maioris quinta. species.
3. Agnus Castus officinarum.
5. Myrtus Laurea maxima.

100.

